DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY 1

SOBOTA 11. 6. 2016

ÚVODNÍK...

O příbězích a stěhování

Rok se s rokem sešel a jsme zase tady. Ve Svitavách pošesté. Dětská scéna dozrála, je jí letos pětačtyřicet. Její osobní příběh je delší než polovina průměrného lidského života. Všichni účastníci jsou tak trochu stěhovavými ptáky – přiletí, a když si docela zvyknou, musí zase zpátky domů.

I Dětská scéna je stěhovavá - Žďár nad Sázavou, Trnava, Kaplice, Šaľa, Prachatice, Ústí nad Orlicí, Zábřeh, Trutnov, Svitavy (přehlídky dětského divadla, od Ústí nad Orlicí společně i s recitátory), ale i Svitavy, Příbram, Mělník (oddělená přehlídka dětských recitátorů).

Sobota je stěhovavá rovněž – dopoledne nás čeká setkání s recitátory 4. kategorie v kině Vesmír a na odpoledne se všichni stěhujeme do Fabriky. Pak se na nějaký čas rozběhneme po všech koutech Svitav, abychom se večer znovu sešli ve Fabrice na doplňkovém programu.

Známky stěhovavosti jeví i Deník Dětské scény – rubriky se mezi prvním až třetím číslem proměňují, aby se ustálily nakonec až v čísle čtvrtém... A proto vyhlašujeme heslo dne: stěhování zdar!

Nabízíme vám, milí čtenáři, rubriky, na které jste zvyklí. Obměny jsou jen velmi mírné.

Během dne se odehraje množství minipříběhů každého z nás. Shledání po roce, překvapení a očekávání. Při srdečných objetích se bohužel stěhují i bakterie a viry účastníků – takže pozor při líbání, přátelé!

Příběhy žije i seminář R, který se dostal do epicentra našeho zájmu stejně jako recitátoři 3. kategorie.

Redakce sídlí ve třetím patře Fabriky. Chvějeme se touhou po vašich příbězích, příspěvcích - budou?

Náš příběh je jasný: zatímco vy všichni spíte, my bdíme.

Iva Vachková a Eva Davidová

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY PRO RECITÁTORY 3. KATEGORIE

Když se rozprchnou diváci pátečního zahájení recitační přehlídky, je sál kina poněkud prázdný a tichý. Recitátorky a recitátoři 3. kategorie v modrém plyši zchladnou, a tak je jejich rázné průvodkyně, Martina Šimánková a Barbora Svobodová, zvou ven. Kdo by neokřál v paprscích odpoledního slunce! Vítr fičí, venkovní zvuky rozptýlí rozpaky a recitátoři se začínají seznamovat. Podávání rukou, propojování rukou, k nesmělým pohledům se postupně přidávají slova. Slova ovšem mění své autory a nositele, hraje se s předáváním informací. „Ahoj, já jsem Michal a chtěl bych být chameleon." „Já jsem Věra a chtěla bych být..."

Po návratu dovnitř kina se recitátoři postupně začínají soustřeďovat a vědomě pracovat se svým tělem, mluvidly, hlasem, partnerem, s diváky, s prostorem. Nejprve se tedy holky a kluci beze slov seřadí podle měsíce narození, čímž se rázem utvoří pořadí recitujících. Vydatná fyzická rozcvička rozproudí krev. Holky a kluci boxují s imaginárním soupeřem, až jim sukně a košile vlají! „Musíte toho soupeře pořádně zmydlit!", hecuje je Bára. Atmosféra je uvolněná, ozývá se smích. Následuje rytmizované vyklepávání rukou a nohou, zaktivizování mluvidel a panoptikální škleby s uvolňováním mluvidel. Jazykolamy s konkrétní emocí dají recitátorům zabrat, ale pouťové vyvolávání „Našly se syslí šle!" pomáhá napojit se na prostor. Prostor rezonuje brumendy s vokály, plachtoví opony se rozechvívá, a Bára přes celý sál pumpuje do recitátorů energii: „Klidně to víc pověste na vlnu toho zvuku, ať se to nese..." Dostává dobrou odezvu. Recitátoři si zkouší text v prostoru, Martina jim z podpalubí pomáhá rušivými zvuky, a v mišmaši slov a vět tiše ubíhá čas před vystoupením. Tak za půl hodiny ahóóój!

Eva Davidová

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY PRO RECITÁTORŮ 2. KATEGORIE

První dílna pro recitátory 2. kategorie byla seznamovací, i když zpočátku to vypadalo trochu jinak. Začala totiž jako vzpírací. Předmětem mnoha vzpěrů byly těžké masivní židle a stoly v učebně biologie na Střední zdravotnické škole. Z vitrín stěhování nábytku sledovali dva kostlivci a dvě polopostavy s částečně vyhřezlými střevy. Obsah jejich břišních dutin se na chvilku stal předmětem zájmu vzpěračů, aby nakonec všichni (v počtu 15 siláků) spočinuli v jednom kruhu uprostřed místnosti.

Po celou dobu první dílny hledali recitátoři druhé kategorie všechno možné, co je spojuje. Díky tomu například víme, že takřka všichni jsou z rodin s větším počtem sourozenců, mají rádi dobrodružství, zvířata, výlety, adrenalinové sporty. Někteří hrají tenis, mají rádi koně a hříbata, hrají na klavír a mají rádi výtvarku. To vše jsme se dozvěděli při jednoduché hříčce, kdy kdokoliv vstoupil doprostřed kruhu, představil se a jednoduše řekl, co má rád. Ti, kteří měli rádi totéž, se přidali do kruhu. Následovala chůze v prostoru a seskupování podle toho, co bylo naznačeno: postavíme se k tomu, kdo má zelené boty; sejdeme se u toho, kdo má na sobě jakoukoli květinu; srazíme se u toho, kdo nemá ponožky... Další drobné hříčky směřovaly k neverbální komunikaci – bez domluvy se recitátoři 2. kategorie řadili do řady, tvořili řadu vzestupně podle data narození, podle počtu členů domácnosti (díky akvarijním rybičkám žilo v jedné domácnosti více než sto živých jednotek). Poslední část práce se odehrávala ve čtyřech skupinách, kdy každá z nich prostřednictvím tří živých obrazů znázorňovala to, co členy dané skupiny spojuje. Závěr práce před recitačními vystoupeními recitátorů 3. kategorie patřil zopakování jmen při hře Na upíra. Pak už se lektorka Katka stala upírem všeho času, který vysála, a pozvala všech patnáct zúčastněných na další upírování od 19.30.

Iva Vachková

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY S RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Před samotným zahájením dílny sedmnáctičlenná skupina recitátorů 4. kategorie a jejich vedoucí Lenka Janyšová společně připravují prostor učebny střední zdravotnické školy. Lavice stranou, židle do kruhu a může se začít. Lenka Janyšová z Ústí nad Orlicí otevírá „seznamovací kolečko“, neboť účastníci dílny přijíždějí z různých koutů republiky a prozatím je spojuje pouze zájem o přednes. Dozvídáme se, kdo se jak jmenuje, jak dlouho recituje, jestli už dříve navštívil Svitavy apod.

Poté lektorka zvedá účastníky ze židlí a zahajuje hru na zapamatování si jmen recitátorů. Hráči postupně posílají či spíše házejí přes kruh své jméno konkrétnímu člověku. Dávají do toho různou energii podle svého momentálního naladění a temperamentu.

Následují aktivity, při nichž se recitátoři mohou kontaktovat a vzájemně se poznávat. Nejprve se všichni pohybují prostorem. Na tlesknutí se zastaví a s nejbližším kolegou vytvoří dvojici. V rámci ní si po dobu jedné minuty vyměňují informace o sobě. Poté se opět rozcházejí a vytvářejí nové dvojice. U některých dvojic je stále znát ostych, ale krátký čas na rozhovor nedovoluje v něm dlouho setrvat. Poté je v rámci velkého kruhu rekapitulováno, co se kdo dozvěděl o konkrétním člověku. Skládají se informace o všech členech skupiny. Další hry jsou zaměřeny na opakování a fixování jmen účastníků dílny, na vzájemný kontakt a na skupinový rytmus. Dílnu uzavírá dynamická hra „hejá – hají“ známá díky divadelní improvizaci.

Lektorský tým na večerní dílně doplňuje Martin Šíp z Karlových Varů. Oba lektoři jsou učitelé a zároveň studenti oboru dramatická výchova na Divadelní fakultě AMU v Praze. Z jejich vedení je brzy znát souhra. Oba se průběžně se střídají a doplňují v instruování skupiny i v reflektování dění v dílně.

Večerní dílna začíná velmi dynamickými aktivitami zaměřenými na zopakování jmen a zároveň na jejich vyjádření v určitém tělesném výrazu a s různou energií. Přes rytmickou hru „samuraj“ se skupina dostává k jádru dílny – k činnostem v menších skupinách, jež mají vést ke vzájemné komunikaci, ke schopnosti najít společné řešení úkolu v krátkém čase a rovněž k uvědomění si toho, že určitá věc může být jednotlivci nahlížena odlišně.

Každá skupina dostává za úkol ztvárnit jednu lidskou vlastnost formou živého obrazu. Ostatní skupiny pak obraz „čtou“ a titulkují po svém a poté srovnávají se záměrem tvůrců. V reflexi se ukazuje, že význam obrazů se mnohdy nedá redukovat na jednoznačné téma a také že záměr tvůrců se někdy míjí s viděním diváků. Záleží na tom, na co se divák zaměří. Zadány byly např. pečlivost, nadřazenost, pýcha, poslušnost.

Vzniklá sousoší se stala startovacím momentem pro tvorbu a rozehrání situací se zápletkou a jejím řešením v nově vytvořených skupinách. Krátké příběhy měly začít větou: „Proč jsi to udělal/a?“

V této fázi práce, ale i v reflexi účastníci dílny komunikují mnohem otevřeněji a jistěji než na počátku. Zároveň je znát, že skupiny jsou rozmanité, co se týče zkušenosti s divadlem a dramatickou výchovou.

Večerní dílna byla postavena na tematickém okruhu „lidské vlastnosti“. Na dílně se setkali lidé s různými vlastnostmi a temperamentem, komunikovali spolu, také o lidských vlastnostech uvažovali, a dokonce o nich hráli příběhy.

Roman Manda

VČERA JSME VIDĚLI...

Šimon Ludvíček

Karolína Syrová

Patrik Zívalík

VČERA JSME VIDĚLI...

Agáta Pečená

Jindra Komárková

Jan Kosejk

NA SLOVÍČKO S...

...RECITÁTORY 3. KATEGORIE

...S LUCIÍ CHALUPKOVOU

(Milena Lukešová: Mašlička)

Jak se cítíš po přednesu?
Je to úžasnej pocit reprezentovat Karlovy Vary a Karlovarskej kraj, je to dokonalý.

Má Tvůj text příběh?
Má to příběh, je to takové ponaučení, že zlo se nemá přebíjet zlem, ale láskou.

Má ten příběh v textu podle Tebe nějaký vrchol?
Vrchol je tam tím, že už mašle vítr trochu krotí, že ho uklidňuje a on už je hodný.

A pointu, překvapivý závěr?
Vítr se do ní zamiloval a ona, aby s ním zůstala, chtěla šířit tu lásku dál a dala ji bodlákovi. Láska je nade vše.

...S LINDOU BĚLOHLÁVKOVOU

(Miloš Macourek: O Kryštůfkovi, který se schoval do mixéru)

Lindo, má tvůj text příběh?
Má.

V čem vidíš vrchol příběhu ve tvém textu?
No... Není normální, když se někdo rozmixuje. A je z něj dort.

Co je pointa příběhu ve tvém textu?
Snažím se to říkat přirozeně. Přišlo mi to vtipný. Macourka mám ráda. Bavilo mě to říkat.

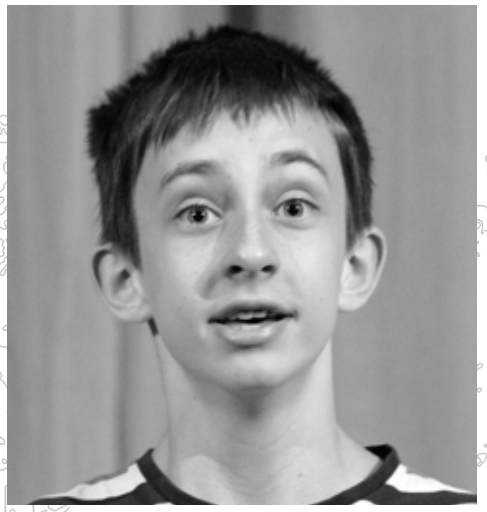
...S JANEM PROSECKÝM

(Jiří Kolář: Slaneček)

Honzo, má tvůj text příběh?
Jasně, má. Jeden pán si uloví slanečka a vytrénuje ho tak, že zapomene plavat. A utopí se.

Které místo ti přijde nejnapínavější?
Situace, jak kráčí po Karlově mostě. Zafouká vítr a on spadne do vody.

Co je pointa příběhu ve tvém textu?
To, že ten pán má slanečka rád.

...S BÁROU FANTOVOU

(Jiří Suchý: Nemilá příhoda)
Báro, je ve tvém textu ukrytý příběh?
Určitě to příběh má. Autor měl dobrou náladu. Bláznivou, tak to napsal bláznivě.

V čem vidíš vrchol příběhu ve tvém textu?
Závěrečné poučení. Kdo sedí doma, nic se nedozví. Je to bláznivý příběh a je na něm hezké to, že nedává smysl.

Co je pointa příběhu ve tvém textu?
Že to není on. Je to jeho kamarád. Všechno je naruby. Všechno má hrdina jen ve své hlavě.

ZEPTALI JSME SE...

...NA DIVÁCKÉ DOJMY Z VYSTOUPENÍ RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE

KTERÝ Z TEXTŮ NEBO RECITÁTORŮ TĚ OSLOVIL?

Jana Turčanová (43 let)

Mně se líbil ten první od Ivy Procházkové z knihy Kryštofe, neblbni a slez dolů (Pozn.: recitoval Šimon Ludvíček). Já tu knihu znám, my děláme ve Sdružení D z této knihy lekci. Dokonce jsem tu měla před dvěma roky žáka, který říkal přesně tenhle úryvek. Mně se zdálo, že si to užívá a že interakce s divákem krásně funguje, že si počká, až se divák ztiší, a pak bude pokračovat dál.

Potom ještě text Miroslava Holuba: Dveře. Mně to přišlo zajímavé, to její podání (Pozn.: recitovala Jindra Komárková), takhle to vůbec neznám. Vůbec bych neřekla, že takhle by se to mohlo interpretovat. Donutila mě přemýšlet. Ale jenom v určitých momentech, že mi tam nabíhaly představy, co může být za těmi dveřmi. Nebylo to, že by mě to vzalo celý, ale interpretace pro mě najednou byla jiná, než jak to znám.

Pak Malý strom Forresta Cartera. Tu knihu taky znám. Myslím si, že to bylo fajn. Pro tenhle typ kluka (Pozn: recitoval Lukáš Fejtek) bych určitě vybrala tenhleten text. Hodilo se to na něho. Věděl, o čem mluví.

Lucie Chalupková (11 let)

Ten první (Pozn.: Iva Procházková: Jak jsme léčili našeho jezevčíka; recitoval Šimon Ludvíček) a ještě ten o druhý světový válce (Pozn.: Eduard Pergner, Zdeněk Karel Slabý: Děti s cedulkou; recitovala Karolína Lolková). Je takový zajímavý. Mně přijde vážný v tom, že je to skoro o pravdě, že neskrývá pravdu, ale spíše ji dává ven.

Adam Weinlich (15 let)

Mně se hodně líbil ten první – Jak jsme léčili našeho jezevčíka. To mě vážně zaujalo, protože i když ho (Pozn.: Šimona Ludvíčka) vyrušili tím, že mu napověděli, tak mně se zdálo, jako by to jeho výstup ještě zlepšilo, protože on na to odpověděl tak dokonale, že to ještě pozvedlo jeho snažení a vůbec ho to nevyvedlo z míry. Ten text je hodně vtipnej. Ale nemyslím si, že kdyby to byl jen text sám o sobě, že by mě to oslovilo tak moc. Je to hodně tím recitátorem.

Pak mě hodně zaujal text z druhé světové války (Pozn.: Eduard Pergner, Zdeněk Karel Slabý: Děti s cedulkou). Já sám píšu a dokážu si představit, jak je těžký tady toto napsat.

Markéta Millerová, Zuzana Hebková, Jindra Komárková

Byl to výkon Šimona Ludvíčka, který recitoval text Ivy Procházkové – Jak jsme léčili našeho jezevčíka. Ten výkon byl naprosto úžasnej. Ten kluk byl vtipnej, text byl vtipnej, šlo to dohromady. Myslím, že jsme se na tom shodli asi všichni (Říká Markéta Millerová a potvrzují Jindra Komárková a Zuzana Hebková.). Milujeme černý humor, a ten kluk, k němu to sedělo, jemu to tak jiskřilo v očích...

A text o Lidicích z knížky Děti s cedulkou. Recitovala ho Karolína Lolková. Konkrétně nám recitátorka přišla, že se to trošičku minulo, že se ona a text k sobě možná nehodily, ale když člověk zavřel oči a jenom vnímal text, tak ten byl hodně silnej, dojemnej a mrazivej.

Martin Kulhavý

Líbil se mi ten z Kocourkova (Pozn.: Ondřej Sekora: Jak v Kocourkově stavěli kašnu; recitoval Jan Kosejk). Četli jsme to ve škole.

Nela Effenbergerová

Asi ty Dveře se mi líbily (Pozn.: recitovala Jindra Komárková). Zaujalo mě asi, co všechno by mohlo být za těma dveřma.

Viktorie Ivančovová

Mně se líbil ten, jak kopali v Kocourkově studnu (Pozn.: recitoval Jan Kosejk)

VYPRÁVÍŠ PŘÍBĚHY?

Jana Turčanová

Ráda vyprávím příběhy. Je to moje práce. Občas, když pracujeme s literaturou, tak je někdy třeba příběh převyprávět, když na to není prostor, celý ho přečíst. Hodně ráda k tomu používám materiál, protože jsem loutkář. Takže hodně ráda si to doplním, ať už je to třeba jenom předmět nebo ruka. Nebo stačí jen mimika.

Lucie Chalupková

Já je mám ráda, ale nikdy jsem je nevyprávěla, ale docela mě fascinujou.

Adam Weinlich

No, záleží na tom, komu. Někdy jo, ale veřejně ne.

Nela Effenbergerová

Ano, to bylo tenhle týden. My jsme byli na dovolený v Polsku a jeli jsme do Polska dlouho, takže jsme si vyprávěli pohádku. A já vyprávěla o Budulínkovi tak, jak jsme to četli v čítance.

Viktorie Ivančovová

Docela jo. Nejčastěji kamarádům a třeba nějaký vtipný historky, co se nám přihodily.

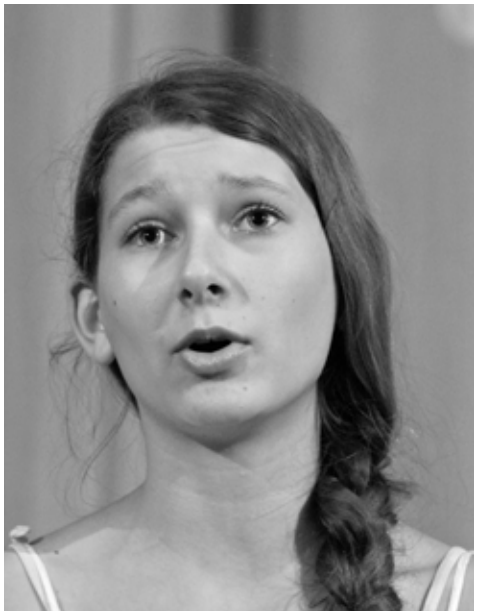
Ptal se Roman Manda

VČERA JSME VIDĚLI...

Lukáš Fejtek

Anna Formánková

Jakub Fojtík

VČERA JSME VIDĚLI...

Karolína Jasovská

Martin Matocha

Karolína Lolková

NAHLÉDLI JSME DO...

...SEMINÁŘE R – DĚTI ŽIJÍ PŘÍBĚHY

Seminář R trvá tři dny a je přímo spojen s přehlídkou dětských recitátorů. Jeho frekventanty jsou většinou učitelé, kteří připravují své žáky na recitační přehlídky, rodiče, studenti vysokých, ale i středních pedagogických škol. Společný zájem je naznačen už v názvu.

I tento seminář začínal seznamováním. Účastníci si ve dvojicích vzájemně odpovídali na tři otázky – jméno, jaká cesta kolegu dovedla do semináře R a kdy a jak došlo k prvnímu intenzivnímu kontaktu s literaturou. A pak každý představil svého kolegu – interpretoval tedy informace, které získal. Seminaristé tento způsob seznamování přijali s radostí a opravdu si ho užili. Zabral také většinu času prvního pátečního setkání.

Třešinkou na dortu oťukávání byla diskuse o tom, co jsou základní stavební kameny poezie a prózy. Zjednodušeně řečeno došli seminaristé spolu s lektorkou Jiřinou Lhotskou k tomu, že u poezie je to obraz, zatímco u prózy především myšlenka.

V úplném závěru prvního setkání byly vybrány dva prozaické texty, kterým bude věnována větší pozornost – R. Fulghum: Když je nádobí umyté a D. Mrázková: Hloupý lev.

Druhé setkání semináře začalo právě diskusí o předem vybraných textech. Seminaristé usoudili, že výběr textu R. Fulghuma odpovídá věku recitátorky, ale její zjev byl v rozporu s vyzněním textu. Na rebelku vypadla příliš učesaně. J. Lhotská připomněla, že i oblasti přednesu je třeba uvažovat o oblečení recitátora jako o kostýmu souvisejícím s textem.

V případě textu D. Mrázkové seminaristé poznamenali, že text je věkově odpovídající, ale že se nepodařilo předat pointu a přednes působil až zmechanizovaně. Závěrečný dialog působil odděleně od textu, jako by se jednalo o dvě různé věci. J. Lhotská připomněla případy „vyprahnutí textu", kdy během tří čtvrtin roku, v němž recitátor na textu pracuje, dojde k jeho „přežití", recitátor z textu vyroste a přednes je nenaplněný. Text D. Mrázkové je krátký a vyžaduje přesnost, ta se ale tentokrát ztratila.

Došlo na debatu i o dalších textech – O klukovi, který se bál doktora (J. Čapek), Jak jsme léčili našeho jezevčíka (I. Procházková), Óda na Ústí (V. Formánek), Děti s cedulkou (E. Pergner, Z. K. Slabý). Díky těmto textům a jejich interpretům se otevřela témata práce s řečovými vadami (což je záležitost individuální), oblast ztotožnění se interpreta s textem (kdy je všeho až moc?), interpretace tzv. vážných témat nebo akcentace pocitu vzdoru a revolty.

Ve druhé části večerního semináře došla na přetřes básnická forma (jak sdělit smysl a udržet formu?) a problém prózy – řeč vypravěče – a v souvislosti s ní i nutnost volby cílového tématu. Vypravěč totiž postavy charakterizuje, ale nepředvádí a nehraje.

Každý seminarista dostal od lektorky text J. Macourka: Tučňák. Dalším tématem semináře bylo připomenutí toho, jaký je rozdíl mezi reprodukcí a interpretací., kdy reprodukce pouze předává informace vyplývající z textu, ale interpretace vykládá co je za slovy a může tedy posluchače ovlivnit, získat pro názor recitátora. Aby interpretace byla možná, je třeba stanovit klíčové téma, kterým je na text nahlíženo. V případě textu M. Macourka Tučňák došlo na konkretizace možných témat a příklady směřování přednesu, při jehož přípravě jsou situace stavěny právě v kontextu tématu.

Diskuse byla natolik zajímavá, že jsem neudržela pozici neutrálního pozorovatele a zapojila jsem se do povídání. Škoda, že další seminář už nebudu moci sledovat.

Iva Vachková

ROZHOVOR S...

...JIŘINOU LHOTSKOU, LEKTORKOU SEMINÁŘE R

Jiřino, proč si myslíš, že děti potřebují k životu příběhy?

Protože samy žijí příběh. Ony vidí svůj příběh a vidí, že ostatní děti okolo žijí příběhy. To je součást jejich bytí. Takže je zajímají příběhy spolužáků, kamarádů, ale i příběhy pohádek. Příběh je pro ně vlastně život.

Potřebuje příběhy pro svůj život i dospělý?

Já si myslím, že ano. Příběhy jsou to, co nás spojuje s těmi ostatními. Každý z nás má svoje příběhy, které jsou třeba stejně zajímavé nebo stejně tragické, jako je ten můj. Díky tomu se pak někde necítíme úplně sami. Zajímá nás, jestli ten druhý má podobný příběh jako my.

Jaké příběhy máš ráda? Jaké příběhy bys chtěla prožívat?

Já nevím, jestli bych je chtěla prožívat, ale fascinují mě absurdní příběhy. Nonsens. Protože někdy se mi můj život zdá absurdní. Ty věci, co se mi stávají nebo které jsou okolo. A to dává životu šmrnc. Možná je i vyhledávám.

A které příběhy tě neoslovují?

Ty fádní. Nenaplněné, kde se nemám čeho chytit. Kde není nic dramatického, ani dobrodružného, ani vtipného.

A jaké texty jsi připravila pro svoje seminaristy?

Připravila jsem jen jeden text. A na něm si budeme ukazovat různé možné varianty. Například výrazové prostředky, textové úpravy... Co všechno je třeba s textem udělat, než vůbec dojde na recitaci, než se dopracujeme k interpretaci.

Co tě baví na semináři R(ecitace)?

Společné hledání, objevování. Protože i já jsem stále překvapovaná, to mě baví. Je pro mě velké potěšení, když se věci objevují přímo na místě.

Dětská scéna má letos 45. ročník. Ty jsi člověk, který zná podstatnou část jejího příběhu. Která je pro tebe nejcennější?

No právě to konkrétní setkávání s interprety. Povídání a hledání styčných bodů s konkrétními recitátory. To je pro mě nejinspirativnější, nejzajímavější. Setkání s dítětem, které je na startu, které hledá a objevuje, umožňuje, že mu mohu poskytnout nějaké zázemí a ono zase přinese trochu jiný pohled. Dnešní svět je jiný, než když jsem začínala já. A tohle sdílení je spojení, napojení a znovuobjevení. To je pro mě zajímavé.

Díky za rozhovor.

Ptala se Iva Vachková

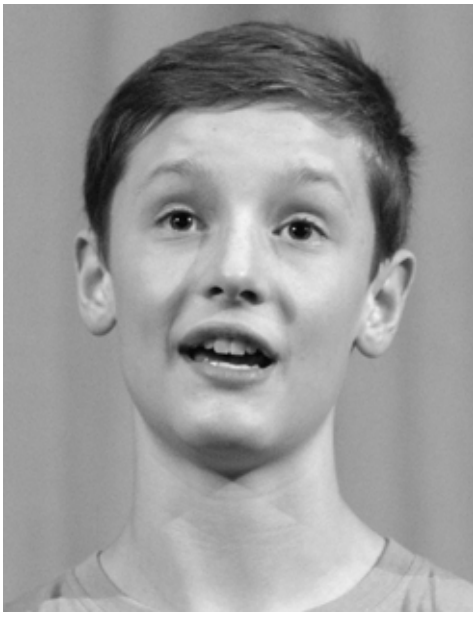
VČERA JSME VIDĚLI...

Pavla Nevyhoštěná

Barbora Gajová

František Žoha

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...LEKTORY DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ

„Položte svému kolegovi z lektorského sboru dvě libovolné otázky – jednu vážnou, druhou nevážnou. A jinému kolegovi či kolegyni na dvě otázky odpovězte.“ O to jsme před začátkem přehlídky požádali lektory a lektorky – a sešly se nám v pestré řadě tyto odpovědi.
A na co byste se jich chtěli zeptat vy?

FRANTIŠEK OPLATEK SE PTÁ JANA MRÁZKA:

Na jakém místě jsi ještě nerecitoval a chtěl bys to zkusit?

Ještě jsem nikdy nerecitoval na ValMezu, což je taková přehlídka pro starší recitátory, která je prý dost specifická. Jakmile tam recitátor dorecituje, porotci zvednou karty s hodnocením v číslech od jedné do deseti, jako se to dělá v televizních soutěžích. Tenhle způsob hodnocení je mi z duše protivný, a už dlouho přemýšlím nad tím, jestli to vlastně chci nebo nechci vyzkoušet.

Na co se líp balí holky - na přednášení, nebo na kytaru?

To přijde na to... Obecný postup je, že kytara je spíš pro tu širší skupinu holek. Když si z nich však vyberete tu jednu jedinou, může přijít na řadu přednes. Ne ale v té úplně klasické formě – doporučuju vynechat nadpis i autora a není třeba se ani na konci uklánět. Též diplom neočekávejte. Nejzásadnější je výběr textu. Například „Doktor Proktor a prdící prášek“ se hodí pro jiné příležitosti. Dobrá je poezie, ale s dnes tolik populárním Shellem Silversteinem nemám dostatečné zkušenosti. Vlastní tvorba je vždy výhodou. Nikomu to však nevnucuju, kluci, co to zvládnou celé naopak, jsou zase větší machři.

JAN MRÁZEK SE PTÁ ALENY PALARČÍKOVÉ:

Jaký je Tvůj nejsilnější zážitek při realizaci strukturovaného dramatu?

Nevím... Dělala jsem za posledních pět let tak strukturovaných dramat s mnoha školními třídami. A tak bylo opravdu hodně zajímavých a silných zážitků... Ráda dělám strukturovaná dramata (máme v nabídce našeho olomouckého Dramacentra přes dvacet typů), ale ještě raději poslední dobou dělám divadlo fórum. Protože tady kromě silných zážitků bývá většinou i dost srandy... a pořádně se zasmát je pro nás dospělé někdy tak potřebné...

Jak by to vypadalo, kdyby se ve škole učil jenom dramaťák?

Moje dcera říká, že by to bylo fajn.... Jo, v mnoha předmětech by se dal dramaťák využít. Když se před 25 lety mluvilo o nutnosti reformovat školství, volalo se po větším spojení s praxí- méně biflování, raději víc souvislostí, projekty, zážitky, aplikace. A jak to vypadá dnes? Učivo je ještě náročnější, biflování neubylo a navíc se přidaly projekty... Mít v dějepise, zeměpise, češtině i jinde aspoň občas dramaťák by přispělo nejen k lepšímu zažití a pochopení učiva, ale i k rozvoji citlivosti, kreativity, schopnosti chápat širší souvislosti...

A jak by to vypadalo, kdyby všechny důležité funkce ve státě obsadili absolventi dramaťáku?

Pak by ta reforma školství mohla konečně vyjít...

ALENA PALARČÍKOVÁ SE PTÁ ANNY HRNEČKOVÉ:

Foto Aleny Palarčíkové zítra

Na co se těšíš v létě (o prázdninách)?

V létě se těším na příměstský tábor v Draku a nenaplánovatelné divadelní dobrodružství s dětmi z rumunského Banátu. Já vím, že se má o prázdninách odpočívat, ale...

Kdybys měla připravit nový program pro vaše studio a mohla si sama vybrat téma, o čem to bude, čemu by ses věnovala?

V Draku bych teď ráda udělala dílnu k nové - a krásné - inscenaci O bílé Lani. Měla by si hrát se Skácelovými verši a velmi opatrně našlapovat kolem tématu první lásky. To mě, myslím, bude dost bavit.

ANNA HRNEČKOVÁ SE PTÁ MARTINY LONGINOVÉ:

Narazila jste v poslední době na nějaké umělecké dílo, které by nemělo být přehlédnuto a zapomenuto?

Dovolte mi odpovědět rovnou osobní pozvánkou. Od loňského léta jsem fascinovaná rekonstrukcí celého komplexu kláštera v Broumově. Je to něco naprosto unikátního a výjimečného, co se tamním podnikavým a schopným lidem podařilo. Klášter, kostel, velká zahrada, všechny objekty a možnosti, které toto nyní již vzdělávací a kulturní centrum nabízí, jsou neuvěřitelně bohaté, rozmanité a zajímavé. Na zahradě vzniklo i nové divadlo Dřevník, kde se hraje inscenace HRA-NIC-E pod režijním vedením Radovana Lipuse, která mapuje tisíciletou historii regionu a v které mám tu čest účinkovat. Srdečně zvu!

Co hezkého Vás v nejbližších dnech, týdnech či měsících čeká?

Nyní jsem šťastnou účastnicí Dětské scény, pak Wolkerova Prostějova, v létě pak Šrámkovy Sobotky, již zmiňovaného divadelního pobytu v Broumově a v srpnu se těším k moři :-) Tento výčet by mohl vypadat jako deformace povoláním a taky to tak trochu je :-) více ale je to jedna velká radost z nádherné atmosféry, skvělých lidí a neobyčejných zážitků, na které se celoživotně stále stejně hodně a s velkou radostí těším!

MARTINA LONGINOVÁ SE PTÁ JANY MACHALÍKOVÉ:

Jakých „5 P“ má recitátor, který tě zaujme nebo nezaujme?

Určitě mě na recitátorovi nezaujme:
Přezíravost
Povýšenost
Předvádění se
Povrchnost
Plytkost textu
ale když recituje:

s Pokorou
Připraven
Pozorně
Ponořen do textu
a Propojen s divákem
mívám skutečný divácký zážitek!

Které zvíře, kdyby umělo mluvit, by sis ráda poslechla jako recitátora?

Ráda poslouchám tuleně, mám pocit, že skutečně něco sdělují. Mručí hlubokým hlasem a když už zvednou hlavu a začnou vydávat zvuk, který se rozeznívá celým jejich tělem, opravdu chtějí něco říct. Myslím, že to jsou dobří recitátoři, ale bohužel na našich přehlídkách se recitují texty jen v českých překladech.

JANA MACHALÍKOVÁ SE PTÁ MAGDY ADY JOHNOVÉ:

Co chceš dělat, až budeš dospělá?

Ale já už přece jsem dospělá, Jani!!! A chci hlavně odpočívat, jezdit na kole, chodit po horách a koupat se v moři. Možná ještě vyšívat a hrát na akordeon. A být s těmi, se kterými je mi dobře… A chodit do letního kina a jíst zmrzlinu. A vůbec…

Které slovo se ve tvém slovníku objevuje nejčastěji?

Určitě to bude nějaká nudná spojka dle četnosti. Myslím, že nic zajímavého…

MAGDA ADA JOHNOVÁ SE PTÁ FRANTIŠKA OPLATKA:

Máš nějaké město/místo, kde se cítíš jako doma a není to doma?

Kdekoliv na Srní. A popravdě i v autě…

Kterou svou dětskou hračku bys chtěl naklonovat?

Černého plyšového kocoura Šmakovníka – nejstarší to svoji hračku, na kterou si pamatuji. A ačkoliv jsem své pozdější plyšáky postupně s despektem odložil či věnoval mladší sestře, Šmakovník vydržel v mé posteli až do puberty. Pak se prý ztratil při stěhování. Tedy jestli ségra nekecá a dodnes ho nemá v posteli ona…!

DNES HRAJÍ…

…TANEČNÍ STUDIO LIGHT PŘI ZUŠ NA POPELCE, PRAHA 5

V této rubrice chceme vám, čtenářům zpravodaje, blíž představit členy hrajících souborů. Už před začátkem přehlídky jsme každý soubor požádali, aby vytvořil fotografii, která by mohla nést titulek „To jsme my". Tak tedy – to jsou oni!

Soubor přijel v pátek do Svitav sám, sice ve velkém počtu (27), ale bez vedoucí! Naštěstí jsou v souboru starší členové, kteří o mladší zodpovědně pečují.

Příběh bývá v divadle centrem sdělení. Jaké příběhy vás baví, jaké máte rádi?
Já mám ráda Harryho Pottera. Dobrodružné.
Já taky…
Příběhy, kde je hodně vtipů.
Vtipné, ale i vážné.
Když si z toho příběhu můžeme odnést něco pro sebe.

Co podle vás musí mít dobrý příběh?
Musí to působit na emoce.
Aby to mělo zápletku a někam to vedlo.
Napětí.
Dobrou fantazii, představivost autora.
Musí to mít spád.

Má příběh ve vašem představení nějaký vrchol, v čem konkrétně to je?
Mám to přímo říct? Ale to prozradíme pointu dopředu, tím to skončí, tím nejdůležitějším!

Tak to nesmíme prozradit! A pointu uvidíme na vlastní oči ve vašem představení.

Co vás baví na té společné divadelní tvorbě, v tomto případě tanečního divadla?
Že si to částečně děláme sami. Že se zadá nějaký téma a my si k tomu můžeme vytvořit choreografii.
Že v některých částech představení můžeš být doopravdy sám sebou.
Že hodně cestujeme, dává nám to hodně příležitostí a jezdíme po přehlídkách… Sice nám to zabere hodně času, ale člověk tomu ten čas věnovat chce a to nás na tom baví.
Být společně a navíc ještě něco dát lidem v publiku.
Máme tady kamarády.

Dnes jste přijeli sami bez vedoucí, jak jste to zvládli? To bylo poprvé?
V tomhle počtu jsme bez vedoucí ještě docela dlouho, do soboty. Vedoucí a ještě čtyři lidi přijedou v noci. Nejstarší z nás je devatenáct, my jsme tady čtyři starší.

Jaká byla cesta do Svitav?
Bylo to stejný, v pohodě. Sice jsme ve vagónu neseděli pohromadě, ale tak nějak rozházeně, ale nikdo se neztratil. My jsme se počítali asi desetkrát.
My jsme zvyklí se o sebe starat sami.
Ti malí byli jen trochu uřvaní.

Díky za rozhovor a zlomte vaz!

Eva Davidová

DNES HRAJÍ...

...DAREBÁCI, ZUŠ R. SCHUMANNA, AŠ

Přijeli do Svitav jako první ze všech souborů a plní nadšení a šťávy nejen že poskytli rozhovor, ale také se stali protagonisty našeho komiksu (viz poslední stránka zpravodaje).

Když si přečtu název vašeho představení „O líné babičce“, tak mě zajímá: Jaké jsou vaše skutečné babičky?
Hodné. Normální. Přátelské. Krásné.
Jsou hodné, ale jsou praštěný stejně jako v tom představení.
A pořád pracujou.
Mají nás rády a strašně nás rozmazlujou, což je dobrý.

Mají nějaké negativní vlastnosti?
Kouření. A pak babička přestala kouřit.
Lenost.
Pořád uklízí.
Pracuje na zahradě.
Má překytičkováno, na zahradě má miliony kytek a pergolu, tam jsou zavěšený kytky a já se tam vždycky bouchnu do hlavy.
A pořád, každou půlhodinu se mě ptá: Nechceš něco k jídlu?
A hrozně hrozně hrozně mele.
A jak si takhle nasliní prst a chce mi očistit obličej...

Vyprávějí vám babičky nějaké příběhy?
Když jsme byli menší, tak nám vyprávěly pohádky.
Třeba o Pribináčkovi nebo o mušličce, která se plavila mořem, to si babičky vymýšlela.
O sedmi kůzlátkách.
Nám babička vyprávěla o bůčku, abysme jedli maso.
Babičky nám vždycky četly z knížky.

Jaké babičky nebo dědečci byste chtěli být vy?
Dobrodružní.
Takoví, jako jsou ti naši ve skutečnosti.
Hodní.
Já bych chtěla být babička, kterou mám teď i která je v tom představení.
Já bych chtěla být dvousetletá babička, jako novej rekord.
Já bych chtěla rozmazlovat děti.
Správná babička.
Já bych chtěla být jako ta Babička drsňačka.
Babička rebel a hekr, skákat bungee jumping.
Chtěla bych být jako moje babička, která ráda chodí po skalách, zkouší nový věci...
Já bych chtěla být pořádná.

Mluvíme dnes o příbězích... Jaké příběhy máte rádi, jaké vás baví?
Mě baví už podle názvu ten o líné babičce.
Mě Simpsonovi, já jsem na nich totálně závislá.
Mě Kung Fu Panda.
Mě baví dobrodružný knížky.
David Walliams, Babička Drsňačka.
Mě baví životopisy, celý příběhy postav.
Mě baví mayovky nebo příběhy ze života.
Mě baví taky dobrodružný, ale zároveň i trošku hororový.
Jednorožci.
Já mám ráda takový jako třeba Deník malýho poseroutky.
Mimoni.
Kapitán Amerika, Avengers a Pan a Paní Smithovi.

Jaký by podle vás měl být dobrý příběh?
Dobrý, vtipný a hlavně musí být jasné proč – co se tam říká a proč.
Hezkej začátek i konec.
Podle mě by měl mít energii, aby se u toho neusínalo.
Příběh musí mít nějaký základ a to je za prvé humor, má to být nabitý a bláznivý – takový příběhy jsou většinou nejlepší.
V dobrém příběhu by měla být část vtipná, strašidelná, romantická...
V příběhu by měl být trochu smutek a hlavně ten humor.
Příběh musí být uspořádaný.
Aby to mělo šťávu, když je to bez šťávy, tak je to takový pomíchaný...
A je to jako knedlíky bez omáčky.

Děkuji za rozhovor!

Eva Davidová

DNES HRAJÍ...

...TŘI BOTY TŘEBOTOV

Jak vznikla fotografie k titulku „To jsme my“, kterou nám poslala vaše vedoucí?
To je ten název - Tři boty.
Tři boty se jmenujeme proto, že v naší obci, co se jmenuje Třebotov, se v okolí našly nějaké tři boty.
Paní učitelka někde vyčetla, že Třebotov se předtím jmenoval Tříbotov a to se jí moc zalíbilo, tak jsme si dali název Tři boty.
A proto jsme dali na fotku Tři boty, aby bylo vidět, z čeho název vzniknul.
Dali jsme tam velkou pánskou botu, to je ten tatínek v našem představení, potom dámskou botu – maminka, a potom Trivoj - takovou minibotu.

Souvisí nějak název vašeho představení, respektive jméno Trivoj, tri, tři, s Třemi botami?
Ne. Paní učitelka říká, že se to vlastně jmenuje tree horn, jako strom a roh, takže to asi znamená stromový roh.
Strom je zelenej a ten Trivoj se na konci zazelená.
Trivoj se souborem Tři boty nesouvisí, to je náhoda.

V divadle se často hrají příběhy; zajímá mě, jaké příběhy máte rádi – co rádi posloucháte, čtete, na co se rádi díváte?
Horory. Všechno. Jurský park.
Dinosauří pohádky. Dobrodružství mezi dinosaury.
Já se ráda koukám na Smíchově na legrační filmy.
Já na Spongeboba, to je podmořská houba, která je docela hloupá.
Na Prima Love Chůva k pohledání.
Já se ráda koukám na filmy o koních a různý pohádky.
Já čtu Čtyřlístek.
Já mám ráda filmy o zvířatech a různý detektivky.
Na Nově tu Kriminálku Anděl.
Koukám se na Přístav.
Já se koukám na Doktora House.
Já se ráda dívám na bondovky.
Já se ráda dívám na Déčko.
Já mám ráda Tajný finty oblíbených holek (Amy Ignatowová, pozn.red.)
Já se ráda koukám na Futuramu.
Já rád čtu různý historický knížky.

Kdybychom to měli zobecnit, jaký podle vás má být dobrý příběh? Co musí obsahovat?
Lásku. Dobrodružství.
Musí se něco vyřešit.
Napínavý.
Vždycky musí mít dobrý konec. Aby dobro zvítězilo nad zlem.
Musí tam být trošku zla a trošku dobra.
Humor.
Dobrý a zlý lidi.
A aspoň trochu strašidelný.

Děkuji za rozhovor!

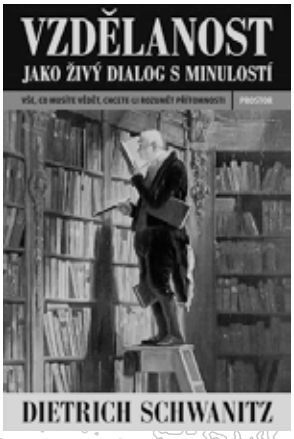
Eva Davidová

ZALISTOVALI JSME..

...V KNIZE VZDĚLANOST JAKO ŽIVÝ DIALOG S MINULOSTÍ

(Dietrich Schwanitz, 1999 německy, 2011 a 2013 česky)

Dietrich Schwanitz (1940 – 2004), německý profesor anglistiky na univerzitě v Hamburgu, historik kultury a spisovatel. Mezi jeho klíčové práce patří Teorie systémů a literatura (1990), Kulturní dějiny Anglie (1996), či romány Kampus (1996), Kruh (1998). Do češtiny je přeložena ještě práce Muži. Výzkum živočišného druhu (německy 2001, český překlad 2009).

Encyklopedická publikace Vzdělanost jako živý dialog s minulostí se snaží reagovat na krizi vzdělávacího systému v Evropě (zejména západní) a pokouší se nově stanovit, co je základem naší vzdělanosti. Je rozdělena na dvě části – Vědění (ukazuje evropské dějiny jako velký příběh od antiky přes formování evropských států až po velké katastrofy 20. století, tuto část můžeme chápat i jako průvodce literaturou, uměním, hudbou, filosofií, ideologiemi, teoriemi a vědeckými obrazy světa) a Znalost (soubor pravidel, podle nichž se komunikuje mezi vzdělanci, a o způsobech, jak používat vědění). Autor se snaží vymezit jádro a kořeny vzdělanostní sumy tak, aby se z návodu na vzdělanost stalo skutečné vzdělání.

Úryvek, který vám nabízíme, pochází z první části – Vzdělanost a týká se Robinsona Crusoe.

„Roku 1719 píše Daniel Defoe knihu Život a zvláštní podivuhodná dobrodružství Robinsona Crusoe, námořníka z Yorku a s ní klíčový text moderny. Ve zkrácených verzích tohoto románu pro mladé je obsah vždy redukován na pobyt na ostrově, proto je třeba si připomenout následující: ztroskotání lodi je až třetí ze série epizod, v nichž se Robinson dopouští vždy téhož prohřešku – nebere na vědomí otcovo varování, aby se spokojil se skromným měšťanským společenským postavením, a v touze rychle zbohatnout v námořním obchodu utíká z domova. Dostane se mu přitom dvou Božích výstrah: poprvé ho přepadne bouře, podruhé upadne do otroctví. Je osvobozen a stane se bohatým majitelem plantáží v Brazílii, ale ani zde ho myšlenka na lepší vyhlídky nenechá v klidu. Zúčastní se proto plavby, která má za účel získat otroky; loď však ztroskotá a Robinson se ocitá na ostrově. Až tady, následkem duševní krize, se naučí chápat svůj osud jako trest za revoltu proti společenskému řádu, ustanovenému Bohem, a nucený pobyt na ostrově akceptuje jako příležitost k tomu, aby dokázal své schopnosti.

Během neustálého experimentování s různými řešeními problémů rekapituluje Robinson dějiny lidského ovládnutí přírody od orby až po domestikaci zvěře. Jeho vynalézavost a smysl pro neomezenou upotřebitelnost každé věci předpokládá, že celý svět je nahlížen z téhoíž hlediska, a to z hlediska jeho instrumentalizace ve službách sebezáchovy. „

POD REFLEKTOREM SLOVA...

...STORYTELLING

Storytelling lze do češtiny přeložit jako vyprávění příběhů. Vyprávění příběhů je stará lidská činnost, umění, které nás spojuje s pravěkem. Lidé si od pradávna vyprávěli příběhy. Tuto schopnost máme všichni. Stačí ji začít rozvíjet. Pojmem storytelling se označuje umělecká disciplína i vzdělávací prostředek a velkému zájmu se těší například v Norsku či ve Skotsku. Zde se mu věnuje řada lidí, a tak má storytelling dobrou metodickou základnu a bohatou nabídku didaktických metod a technik; používá se například i ve školách. Užívání anglického slova signalizuje, že jde o mezinárodní storytellingovou síť.

...STAND-UP-COMEDY

Stand-up comedy je možné chápat jako žánr, jenž se vyvinul z vypravování příběhů. Jedná se o (televizní) zábavní způsob, kdy vypravěči jsou zároveň autory a interprety příběhů. Tento žánr se k nám dostal z amerických barů. Komik stojí sám před publikem a baví ho jen za pomoci mikrofonu. Známým a oblíbeným stand-up komikem je například Lukáš Pavlásek, kterého proslavil pořad Na stojáka.

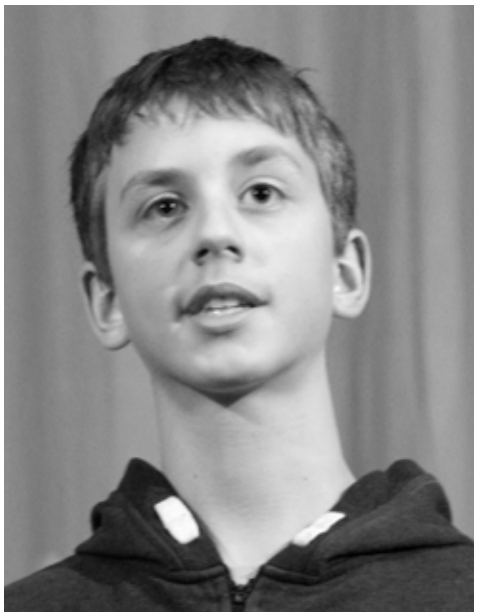

Kompilováno z internetu

VČERA JSME VIDĚLI...

Alžběta Dohnalová

Max Michal Tjunikov

Simona Topinková

KOMIKS

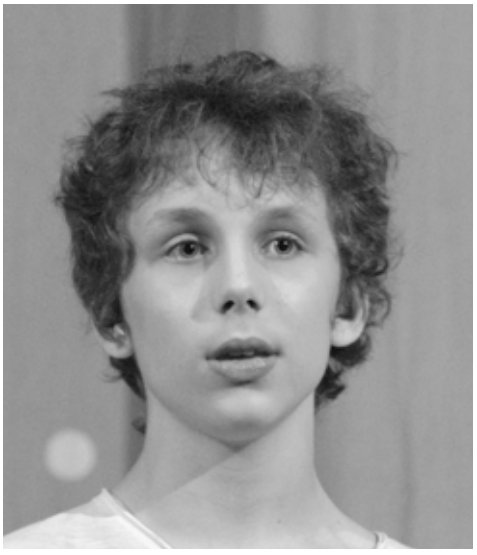

VČERA JSME VIDĚLI...

Jakub Koreček

Nikola Šmahel

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2016

SOBOTA 11. ČERVNA

8.00–8.45	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	SZŠ
9.00–12.00	semináře A–E	Fka, Tyjátr
9.00–12.00	**vystoupení recitátorů 4. kategorie**	kino
10.00–11.50	**1. blok přehlídky dětského divadla** – vystoupení pro veřejnost	
13.30–15.45	**zahájení přehlídky dětského divadla**	
	1. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	Puntíkáři, pachatelé dobrých skutků Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5	Fka
	O líné babičce Darebáci, ZUŠ R. Schumanna, Aš	Fka
	Jak se Trivoj smrskl Tři boty, ZŠ a MŠ Třebotov	Fka
16.15–17.45	beseda lektorského sboru s recitátory 4. kategorie a jejich doprovodem	Fka-knihovna
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 3. kategorie	SZŠ
16.15–18.15	dílny pro recitátory 2. a 3. kategorie	SZŠ
	seminář R	OttD
16.15–17.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 1. bloku	Fka-3. podl.
16.15–17.45	dětský diskusní klub	Fka-aula
17.15–18.30	diskuse o představeních 1. bloku	Fka, stodola
18.30–19.30	večerní setkání recitátorů	Fka-foyer
20.00	doplňkový program	
	Kapela jede! aneb Není pecka jako pecka Naivní divadlo Liberec	Fka

Fka	Fabrika Svitavy
Tyjátr	Alternativní klub Tyjátr
OttD	Ottendorferův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
kino	Kino Vesmír

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY – ČÍSLO 1

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Eva Davidová, Roman Manda, Veronika Rodová, Dana Edrová (sazba), Pavel Kocych (grafika), Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 1 - 11. června 2016 v 03:45. Náklad 300 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY 2

NEDĚLE 12. 6. 2016

ÚVODNÍK

O ZAHUŠTĚNÍ, ZTRÁTÁCH A MALÝCH DĚTECH

V sobotu se to stalo. Začaly se překrývat dvě přehlídky – recitační a divadelní, rozjely se paralelní světy. Doběhla další vlna návštěvníků přehlídky, přijely soubory, seminaristé. Začalo se horečně pracovat – dílny, diskuse, interní diskuse, rozhovory, semináře, divadla. Zahustilo se to ve všech prostorách a na všech trajektoriích mezi klíčovými místy přehlídky stoupla frekvence pohybu lidí. Tady to žije!, pochvaluje si vyhladovělá přehlídková duše.

Toto zvýšené proudění energií a asi i nějaké další faktory (oživlé postavy příběhů, skřítci digitálního věku, babiččiny magické škapulíře a kdovíjaké potvory) způsobily, že počítačová síť v redakci nenávratně pohltila rozsáhlý článek jedné z redaktorek. Ani záchranné operace nepomohly, a tak jsme byli přinuceni hodit „perlu sviním". A začít psát znovu.

Všichni jsme celou dobu psaní měli zvláštní pocit – něco kolem nás způsobuje paranormální jevy a my se teď klepeme, co bude dál.

Co nám asi přinese neděle? Nebude to ještě horší? Co ještě přijde? Po datových souborech se začnou ztrácet redaktoři? Je tu ještě jedna naděje. Do redakce přibude grafik Pavel Kocych s redakčním čtyřnožcem Jazzem Jamessonem (který 9. 6. 2016 oslavil své páté narozeniny, tentokrát mimo Dětskou scénu) a všichni budeme zároveň velmi želet, že Dana Edrová nás opustí a nebude nám už dále dodávat naději na dobrý konec všech protivenství v redakčním životě v pozdně nočních a časně ranních hodinách. Dano, děkujeme!

Zahuštění přehlídky naštěstí (či naneštěstí?) vrcholí a recitační část Dětské scény končí. Recitátoři nás také opustí (a naše silné zážitky z přednesu nám budou ukazovat směr, kudy dál) a my všechny své smysly napřeme do divadla. Už včera byla první velká „ochutnávka". Tři představení dětských souborů a jedno doplňkové z Liberce navrch.

Po dopoledním vystoupení recitátorů 2. kategorie budou dnes hrát převážně malé děti. Prvňáčci z Rousínova, děti z 1. stupně ZŠ v Jihlavě, malí sourozenci Machkovi. Na dvě představení se my diváci přesuneme do komornějšího prostoru Divadla Trám. Posaďte se co nejblíž, abyste dobře viděli! Práce s nejmenšími v dramatické výchově se nejúžeji dotýká také reportáž ze semináře Hany Švejdové. A možná i my, redaktoři Deníku Dětské scény, se začneme zmenšovat stejně jako včerejší Trivoj, abychom se dočkali náležité pozornosti nejen našich rodičů, ale i vás všech našich čtenářů... Neděli zdar!

Eva Davidová a Iva Vachková

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY PRO RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Sobotní ranní třičtvrtěhodinovou dílnu pro recitátory ve věku 4. – 5. třídy ZŠ vedly Božena Osvaldová a Kateřina Šteidlová. Začátek a konec dílny rámoval rituál nabírání energie, jenž prováděly lektorky a osmnáct dětí v kruhu. Oproti včerejšímu dni přibyla ve skupině jedna dívka, a tak lektorky na tuto okolnost reagovaly: „Projeďte si obličeje lidí kolem, které znáte i neznáte. Možná je tu někdo, kdo o nás nic neví." Nově příchozí Anička byla vzápětí formou hry začleňována do skupiny. Anička stojící v kruhu začala s výčtem toho, co má ráda. Kdo to má rád taky, vstupoval do kruhu k ní. Nakonec se u ní ocitly všechny děti včetně lektorek. Poté Anička zvolala: „Huš!" a všechny děti odskočily stranou.

Pro připomenutí jmen recitátorů lektorky zařadily do programu dvě hry na zopakování si jmen všech přítomných a po nich nabídly fyzicky kontaktní hru známou například pod názvem „gordický uzel". Děti stály v těsném kolečku, oči měly zavřené. Naslouchaly instrukcím vedoucích: „Natáhněte pravou ruku někam do prostoru, kamkoliv. Teď natáhněte kamkoli do prostoru levou ruku. Každá ruka si najde jinou. Šmátrejte hodně opatrně. Ruce by se v průběhu hry neměly pustit." Jedna lektora hrála s dětmi, druhá kontrolovala, zda někomu „nechybí ruka". Poté děti otevřely oči a začaly se rozplétat.

Po zopakování hry lektorky využily toho, že se děti drží za ruce a udělaly ze skupiny jednoho dlouhého hada. Děti zavřely oči, lektorka Božena se ujala vedení skupiny. Skupina dětí se opatrně vydala ze třídy a vrátila zase zpět, aby si prošla, metaforicky řečeno, cestu „světem recitace".

Po návratu dětí do učebny a po reflexi jejich cesty lektorky využily „hada" jako klíče k určení pořadí výstupů dětí na zítřejší recitační přehlídku.

„Včera jsme si procházeli svými krajinami. Dnes ráno vstoupíme do modré krajiny." Lektorky na zem položily obrázek s abstraktní modrou krajinou. Zatímco si děti prohlížely obrázek, každý dostal papír. Následovaly instrukce: „Na vrchní okraj papírku napište, kdo, nebo co. Můžete, ale nemusíte se inspirovat obrázkem." Poté všichni papír přeložili, aby nápis nebyl vidět, a poslali ho sousedovi vlevo. „Teď napište, jaký, jaká. Např. barva, tvar, nálada..." Děti opět zakryly text a poslaly papírek dál. Posléze všichni napsali slovo „jako", založili text a naposledy poslali dál, aby opět napsali kdo, nebo co, např. osoba, zvíře, rostlina, věc, nějaký jev. Poté dali papíry na hromádku. Čas vyhrazený dílně se chýlil ke konci. Děti se dozvěděly, že k papírkům se vrátí až v další dílně. Obsah papírků zatím zůstává tajemstvím. Dílna skončila rituálem braní energie.

Tématem dílny pro recitátory 2. kategorie je „krajina". Předchozí den děti pracovaly s krajinou, kterou dobře znají, a zprostředkovávaly ji ostatním skrze různé smyslové vjemy. V podvečerní dílně vedoucí navážou na dopolední blok a využijí k další práci skupiny např. abstraktních obrazů Vasilije Kandinského. Propojení výtvarné a dramatické výchovy není vůbec náhodné, neboť lektorka Božena Osvaldová je učitelkou obou výchov.

Roman Manda

Odpoledne Katka Šteidlová a Bára Osvaldová pokračovaly v práci. Nejdříve se rekapitulovalo, kdo od rána přibyl: „Pohledem najděte nové lidi. Matěji, jak chceš, aby se ti říkalo?"

Následují rozcvičky. Každý si sbírá ze vzduchu energii, hněte ji do koule a tou si splachuje tělo. Každý se soustředí sám na sebe.

Hra na atomy a molekuly rozdělí děti na dvě holčičí pětice a jednu chlapeckou skupinu. Každá dostane dva lístečky, na kterých jsou metafory z rána. Úkolem je vytvořit živý obraz, aby ostatní poznali, o jakou metaforu jde. Chvíli se všichni připravují, Bára s Katkou radí a pomáhají. Pak Bára přečte, z jakých metafor je možné vybírat a položí lístečky na zem.

Nejprve hádáme obraz, kde dvě dívky dělají strom, další gestem rukou naznačuje svit. Uprostřed stojí dívka, co v rytmu opakuje „jako, jako, jako" a úplně vpravo klečí v prosebné poloze další postava. **Strom, prosvětlený jako žebrák**.

V dalším obraze opět vidíme řadu, zleva gesto přemýšlení, pak dvě dívky, co ukazují na své modré kusy v oblečení. Další děvče drží v ruce papír s nápisem JAKO. A vpravo v modré mikině zahalená postava, s kapucí na hlavě. **Vzpomínka, modrá jako haštal**. Vychází najevo, že kluk v modré mikině s kapucí se jmenuje Haštal.

Na plac vstupuje chlapecká skupinka. Kluk vpravo je v dřepu, ten uprostřed kříží v raperském gestu ruce a ten vlevo, je nadmutý. **Skřítek, nadmutý jako žába.**

Poslední chlapecká skupina vytvořila propletené sousoší a tak zbývá jediná možnost. **Brokolice, zarůstající jako smích.**

Odcházím ve chvíli, kdy se skupina sesedla na zemi kolem obrazu malíře Pavla Čecha (což bylo východisko dopolední práce) a povídají si, co kdo při psaní metafor vymyslel. „Já napsala človíček!" „Já tam viděl stromy." „Je tam hodně modré." „Mě napadlo, že ten obraz zarůstá."

Veronika Rodová

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY PRO RECITÁTORY 3. KATEGORIE

V dílně Martiny Šimánkové a Báry Osvaldové stačí pobýt chvilinku a hned si můžete odnést slušnou úrodu veršů. To bylo tak.... Nejdříve se chodilo zpomaleně, dokonce se běžel pomalý maratón. Pak se hrála zpomalená honička. Docházelo k úplným štvanicím, někteří viseli z oken, jiní unikali přitištěni k zemi. Stejně ale pomalému tempu neunikli. Tak se radši vrátili do normálu. Bylo třeba uzavřít kruh a vprostřed se ocitla zakletá princezna ve věži. Měla nahlas vyslovit, co jí trápí. Kdokoliv z chrabrých zachránců stojících v kruhu mohl přijít a nabídnout pomoc v podobě rýmovaného verše. Když se princezně verš líbil, mohla jej přijmout. Když se jí rým nezdál, mohla odmítnout, ale o to naléhavěji musela zopakovat, co jí souží. Tak si to poslechněte:

Princ mě nemiluje.
Dej mu tyhle tabletky. (To se nerýmuje!)
Tamhle loďka v dáli pluje...
Jedna tabletka tu pro tebe je.

Není tu jídlo.
Tady máš mýdlo!
Chceš velké sídlo?
Tak sežer šídlo.

Už nemám domov.
Tak si dej pohov.

Jsem princezna, asi moc líbezná.
Tenhle pán tě vůbec nezná.

Můj manžel mě tu zazdil.
Já jsem tu zeď rozbil!
Tvůj vztah s ním se zbrzdil.

Mám velmi krásné vlasy.
To bude šampónem asi.

Zapsala
Veronika Rodová

NA SLOVÍČKO S...

...RECITÁTORY 4. KATEGORIE

...S ADAMEM WEINLICHEM

(Emanuel Frynta: Bidlo)

Jak ses dostal k textu, který jsi recitoval?
Já jsem hledal knížku s Janou Mandlovou. Ona mi doporučila několik textů a z nich jsem si vybral.

Proč jsi nakonec zvolil tento text?
Sám jsem se v tom autorovi viděl. A zároveň to bylo vtipný.
Včera jsi mi řekl, že sám píšeš. Kde bereš nápady?
Většinou to tak ke mně přijde. A když to přijde, tak to napíšu. Ale není to tak, že by to přicházelo pravidelně. Třeba půl roku mě nic nenapadne a potom za dva měsíce několik nápadů.

Když nápady ne a ne přijít, reaguješ vztekle stejně jako spisovatel v textu?
No, taky někdy. Když píšu příběh na pokračování, v tu chvíli reaguji jako autor. Samozřejmě ne tak přehnaně.

...S VOJTĚCHEM PUNČOCHÁŘEM

(Robert Fulghum: Stěhování)

Text sis vybíral sám, nebo ti s tím někdo pomáhal?
Rodiče, se kterými ty texty taky dělám. Oni jsou taky učitelé.

Proč ses rozhodl recitovat právě tento text?
Fulghum mi celkově přijde sympatickej. Zejtra bude ve Svitavách, tak se jdu na něj kouknout. Možná je to tím, že je to hezky filozofický, že se to zaobírá představou, že všichni jsme jenom hvězdný prach.

Recitoval jsi někdy pro malé děti?
Ne, ale pro malý děti (školka, 1. stupeň ZŠ) hraju divadlo.

Je to jiné, když hraješ pro malé děti?
To jo. Od vrstevníků cítím většinou větší zpětnou vazbu.

...S JIŘÍM PEŠKAREM

(Marian Palla: O sbírání slin)

Jak ses dostal k textu?
Mně ho vybrala paní učitelka Martina Kolářová.

Měli jste při hledání textu představu, že by měl být vtipný?
Asi spíš vtipný, protože mně jde recitovat spíš vtipný než vážnější.

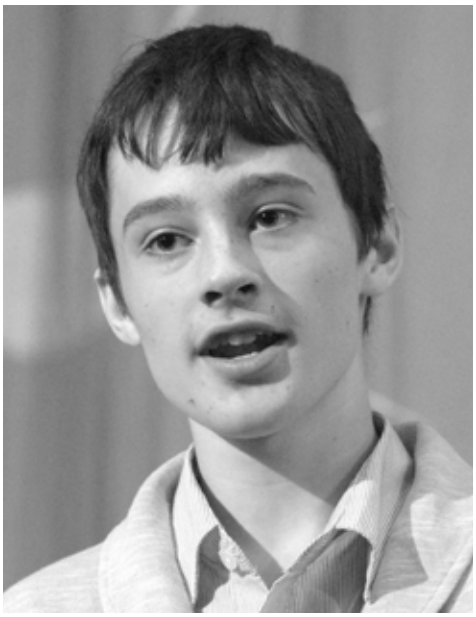
Co tě na textu zajímá?
Mě na něm zajímají hlavně ty humorný věci. Je to vlastně o tom, jak dvě sousedky dokážou z obyčejné věci udělat velkou událost.

Které části textu tě baví nejvíc?
Mně se nejvíc líbí, jak tam paní Ondráčková mluví k manželovi a ty jeho reakce na to, co se tam děje.

Ptal se Roman Manda

VČERA JSME VIDĚLI...

Adam Weinlich

Vojtěch Punčochář

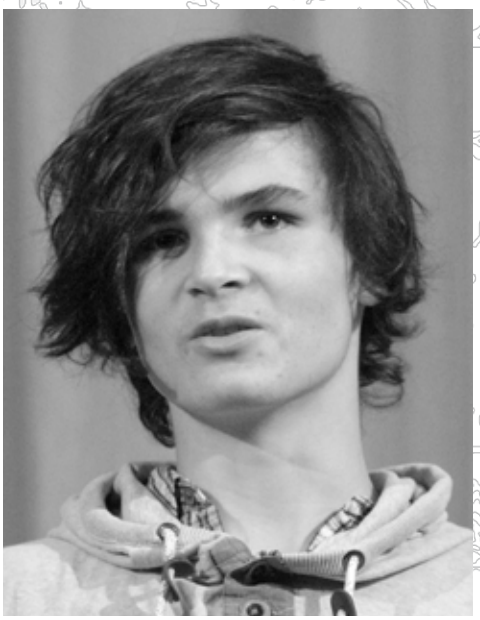

Jiří Peškar

VČERA JSME VIDĚLI...

Beáta Vymlátilová

Vojtěch Mati

Adéla Špičková

ZEPTALI JSME SE...

...NA DIVÁCKÉ DOJMY Z VYSTOUPENÍ RECITÁTORŮ 4. KATEGORIE

1. Které recitátorské vystoupení Tě zaujalo a proč?
2. Objevil se nějaký text, který Tě osobně zasáhl, se kterým jsi tematicky souzněl(a)?

Marek Gut (46 let)

1. Výborný byl recitátor textu M. Pally O sbíhání slin (Jiří Peškar), ale jinak tam bylo víc textů, které měly určitou hloubku. Texty mě rozhodně překvapily.
2. Dobrý byl text O smrčku, který zpíval (T. Špidlík, recitovala Mariana Matějíčková).

Barbora Gajová (12)

1. Mně se líbil první recitátor (Adam Weinlich, E. Frynta, Bidlo) – to, jak mluvil s davem, nevypadalo to naučeně, hezky to přednášel a byl uvolněný. A potom Metráček (text S. Rudolfa recitovala Beáta Vymlátilová), to bylo taky hezký. Byl tam i text, v němž recitátor mluvil sprostě, to se mi moc nelíbilo.
2. Asi bych si chtěla přečíst tu princeznu (J. Uličiansky, Malá princezna, recitovala Johanka Sadílková).

Karolína Lolková (12)

1. Nejvíc se mi líbilo vystoupení Adama Weinlicha (Bido) a taky Jiřího Peškara (O sbíhání slin) – to bylo srandovní a hezky to přednášel. A potom se mi líbilo i vystoupení Matěje Veličky (M.Bulgakov, Psí srdce), to, jak skočil do lidí, měl s nimi kontakt.
2. Vybrala bych si tu princeznu (J. Uličiansky), to bylo takový holčičí.

Lada Kunzová (40)

1. O sbíhání slin – zaujal mě námět a text samotný a taky ten přednašeč, mluvil hodně očima.
2. Určitě Fulghum, o tom smetí (R.Fulghum, Stěhování, recitoval Vojtěch Punčochář).

Anna Buršová (15)

1. Mě nejvíc zaujalo Psí srdce, jak v jedné části skočil do diváků, to mě překvapilo a hodně se mi to líbilo.
2. Ten Metráček, o holce, jak se nemohla vejít do kostýmku, tak to jsem si říkala: Jo, to jsem já. S tím jsem se ztotožnila.

Anna Plášková (15)

1. Mě se nejvíc líbil Jirka Peškar, co měl básničku o slinách, měl velice vtipný text.
2. Nevzpomínám si na žádný.

Ondřej Šulc (27)

1. Zaujala mě slečna, která recitovala Davidův žalm (Žalm 139, recitovala Jaroslava Straková) - to jsem nečekal a bylo to hodně zajímavé, jako bych se ocitnul v kostele na nějakém kázání, kde je nějaká černoška a recituje ten žalm, to bylo přesně jakoby v duchu rituálu... Zajímavý zážitek.
2. Malá princezna. Akorát jsem nevěděl, že ten text je přeložený do češtiny.

Ptala se Eva Davidová

ZAPSALI JSME...

... Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Dvojice lektorů – Martina Longinová s Janou Michalíkovou, Anna Hrnečková s Janem Mrázkem a Magda Ada Johnová s Františkem Oplatkem – vedly rozhovor s recitátory a poskytovaly jim zpětnou vazbu týkající se jejich dnešního výkonu před diváky.

Hovořilo se o tom, že dynamika přednesu musí jít ruku v ruce s textem a jeho tématem a neměla by být samoúčelná či na efekt.

Hovořilo se o tom, že projev je divácky zajímavý tehdy, když to, co recitátor říká, vypadá, jako by se to rodilo přímo na místě v dané chvíli. Nemělo by to působit, že je to naučené. Jedním z důvodů, proč autentičnost projevu vyprchá, je to, že recitátor text říkal už mnohokrát, a tak si ho zautomatizoval. V tom případě by se měl vrátit k situacím, které text obsahuje. Je důležité, aby recitátor věděl, proč co vlastně říká.

Hovořilo se o tom, že recitátor může vést svůj přednes k určitému vyznění, ale text se tomu může vzepřít. Například když text má v sobě rovinu vtipu a pointa je ve velké nadsázce, ale recitátor zůstává ve vážnosti a jeho projev postrádá nadhled, pak jeho sdělení nevyzní.

Bylo doporučeno, aby recitátor pamatoval na to, že divák potřebuje čas na uvědomění si sdělovaného. Divák je o něco pomalejší oproti tomu, kdo text zná, a navíc je trochu „hluchý".

Hovořilo se o tom, že je dobré, když se recitátor nezahlcuje přílišnou filosofičností a lyričností. Obecná lyričnost a přemoudřelost není pravdivá, nevyplývá ze situace dané textem. Obsahuje-li text konkrétní situace, je třeba se k nim vracet. Je třeba se bránit „vyrábění" něčeho nekonkrétního. U některých textů toto nebezpečí hrozí, např. u Malého prince. Není potřeba, aby postava byla lyrická.

Hovořilo se o tom, že se recitátorovi text může rozpadnout do jednotlivých výstupů, a to tehdy, když není cítit jednotný tah, vývoj a směřování k pointě.

Hovořilo se o tom, že ne všechny informace, které recitátor sděluje, jsou stejně důležité.

Hovořilo se o tom, že ostražitost k některým textům je na místě, zvláště hrozí-li u nich citové vydírání diváka a laciná povrchnost recitátora při sdělování obsahu textu. Tomu se dá vyvarovat, když recitátor divákům nevnucuje svůj pocit (o to je to pak silnější), když ví, co říká, když využívá úsporné výrazové prostředky, nepřepíná emoce a když např. využívá humor. Ten může zabránit tomu, abychom se dojímali. Recitátorovi by měly být jasné charaktery postav a vzájemné vztahy. Pak si s nimi může hrát jako sochař. Pak je schopen divákům předat i směsici protichůdných pocitů té které postavy.

Hovořilo se o tom, že text je třeba vyprávět po smyslu, plasticky, aby to mělo tah. Pak lze zamezit tomu, aby recitátor sklouzl do intonačního schématu.

Hovořilo se o tom, že vyprávění by mělo mít určitý vývoj. Souvisí to s výstavbou celého příběhu. Více se zaměřit na problém, na zápletku. Co se v textu řeší? K čemu dojdeme? Jakými peripetiemi projdeme, než k tomu dojdeme?

Hovořilo se o tom, že není dobré oddělovat přímou řeč od uvozovací věty. Když to svážeme, dostane to myšlenkový tah. Když se naučíme říkat to v návaznosti a v určitém charakteru, postavy se začnou „vylupovat".

Bylo doporučeno, aby si recitátoři dávali pozor na rozložení logických důrazů, aby slova tak netrčela. Pozor také na dávání důrazu na každé slovo.

Hovořilo se o tom, že při práci s příběhem, který text obsahuje, bychom neměli zapomínat na formu, tedy jak je text napsaný. Forma se někdy může stát tématem (viz Werichův text Chlap, děd, vnuk, pes a hrob, kdy autorovi primárně nešlo o příběh, ale o hru se slovy).

Bylo doporučeno, aby si recitátoři dávali pozor na otevřené vokály (výslovnost).

Hovořilo se o tom, že je třeba respektovat přesahy veršů. Jsou důležité, nesou obsah. Není třeba je vnímat jako překážku.

Hovořilo se o tom, že fungovalo, když recitátorka byla celou dobu v soustředěném napětí, byla s divákem a vedla diváka příběhem.

Hovořilo se o tom, že recitátor by si měl pointu připravovat. Měl by umět pracovat s pauzou.

Hovořilo se o tom, že vypravěč má pracovat se stavbou textu. Text si může rozdělit tak, aby věděl, kde je úvod, kde jsou situace, které ho jako vypravěče baví, kde se něco děje, kde jsou pauzy, kde předěly, co patří k sobě...

Roman Manda

VČERA JSME VIDĚLI...

Matěj Velička

Johanka Sadílková

Tomáš Gut

VČERA JSME VIDĚLI...

Mariana Matějčíková

Martin Plechatý

Jaroslava Straková

ZAPSALI JSME...

...Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 3. KATEGORIE A JEJICH DOPROVODEM

Lektorský sbor se rozdělil na Martinu Longinovou s Janou Machalíkovou, na Aničku Hrnečkovou s Janem Mrázkem a na Magdu Adu Johnovou s Františkem Oplatkem.

Hovořilo se o tom, že textu je třeba rozumět textu nejen v rovině slov (a Miroslav Holub je výborná volba), ale i v rovině metafor, například že dveře mohou být dveře, klidně různé dveře, za kterými může ledacos být, ale že otevření dveří může být symbolem životní situace.

Hovořilo se o tom, jak je těžké na jevišti vyvolat humor. Odhalit přirozenou komičnost. S pokorou, bez ambice dělat třeskutou legraci.

Hovořilo se o tom, jak je důležitý recitátor, protože nabízí interpretaci. Jedinečné podání, které zdůvodňuje, proč nestačí básně jen číst.

Hovořilo se o tom, jak dobrá interpretace může v divákovi způsobit krystalickou radost, potěšení z poslechu, kdy je příběh uvěřitelný a rodí se teď a tady.

Hovořilo se o tom, jak je Macourek těžký (a některý Macourek je ještě těžší), protože má šíleně dlouhá souvětí bez interpunkce a jak je třeba si s tím poradit.

Hovořilo se o tom, jak se někdy může stát, že recitátor je „vnitřně nadupanej, ale navenek uvolněnějˮ a smysl přesto někdy na diváky nevykoukne.

Hovořilo se o tom, jak je důležité rozhodnout, co by měli diváci slyšet. Které místo je nejdůležitější. Kde ukončit větu.

Hovořilo se o tom, že intonace je smysl něčeho vyššího a to vyšší je právě smysl textu. Když se ten smysl najde, intonace pak přirozeně vyplyne.

Hovořilo se o tom, že některé texty jsou jako cibule. Když se k nim po letech vrátíme, vidíme tam jiné významy.

Hovořilo se o tom, že některé texty v sobě mají hudbu. Jak je působivé, když se recitátorovi dostanou do těla. A že je třeba uhlídat, aby pochvala nezpůsobila, že něco začneme přehánět a stane se to pak prázdnou ilustrací.

Hovořilo se o tom, že kadence sdělení by neměla být na úkor artikulace. A že není dobré pojídat koncovky.

Hovořilo se o tom, že se často recitátorům říká, jak musí mít barevné vnitřní představy obrazů. A oni je mají. Aby pak tuto vnitřní představu sdělili divákovi, to je ještě něco jiného.

Hovořilo se o tom, jak je těžké zvládnout křehkost, která dojde k divákovi.

Hovořilo se o tom, že text ve verších, když je řečen jako próza, je ochuzen, protože verše dávají textu významy, které tam jinak nedostaneme.

Hovořilo se o tom, že je třeba text rozfázovat nejen na verše, ale i na fáze. Zvýraznit zlomy v textu, pauzou, barvou hlasu...

Zapsala Veronika Rodová

ZAPSALI JSME...

...DISKUZNÍHO KLUBU S DOPROVODY RECITÁTORŮ

Chladnější počasí sobotního odpoledne způsobilo, že učebna střední zdravotnické školy působila poněkud nehostinně. Lektorka diskusního klubu pro doprovody recitátorů Alena Palarčíková ji ale zahřála svou pozitivní energií a šla také rovnou k věci.

Na úvod připomněla, že možnost povídat si s lidmi, kteří děti připravují na recitační vystoupení a podporují je, je vždycky fajn a vyzvala přítomné, aby se stručně představili. Záhy se ukázalo, že více než polovina přítomných je doprovodem recitátorů, jde o rodiče, kteří doprovázejí své potomky namísto učitelů, kteří je na Dětskou scénu připravili. Ti, kteří své svěřence přímo připravovali, byli v mírné menšině.

Své žáky v základních školách připravuje na recitaci poměrně málo učitelů, důvodem je to, že na pedagogických fakultách stojí umělecký přednes na okraji zájmu, současní mladí učitelé umějí žáka připravit na recitaci jen zřídka (často jedině proto, že sami recitovali a naučili se to jinde).

Lektorka Alena připomněla, že se budeme bavit o výkonech tady a teď. Všichni dobře víme, jaká práce za výkonem stála, jenomže v přednesu to tak prostě je – jednou je výkon dítěte vynikající a jindy zase moc nevyjde.

Jak se na přednes dívají lektoři? Co posuzují? Na tuto otázku se jí dostalo odpovědí: přirozenost, divácký prožitek, uvěřitelnost, technické vybavení dítěte, určitá samozřejmost, přirozené sebevědomí, ale sebevědomí nesmí být zase moc. Stejně tak techniky, přílišný důraz na techniku řeči ubírá na myšlenkách.

Jak je to s délkou textu? To se naopak zeptali rodiče. V propozicích je maximální minutáž uvedena (max. 5 min u 1. a 2. kategorie a 7 minut u 3. a 4. kategorie pro jeden text), ale je chápána spíše jako doporučení, striktně se při přednesu čas nesleduje. Když přednes nese myšlenku, není monotónní, tak ani delší text jako dlouhý nepůsobí.

Alena pak vrátila do hry hodnocení přednesu – lektoři posuzují vhodnost textu k věku interpreta, kvalitu textu, věrnost sdělení žánru textu. Pokud si ale dítě vybere nevhodný text a opravdu touží na něm pracovat, pak je dobré ustoupit a nechat ho. A postupně se dopracovat k tomu, proč není volba šťastná. Tyto zkušenosti mají pro recitátory velkou cenu.

Hodnocení textu je subjektivní a vždycky bude, s tím je třeba počítat.

Další otázka doprovodu: Jak je to s kostýmem? Co mají mít recitátoři na sobě? I to je individuální, některé texty potřebují zvláštní oblečení. Mělo by být neutrální, zbytečně nerušit, někdy také musí korespondovat s textem. Opět je to individuální.

Na žánr je třeba si dát pozor – je-li text absurdní, má být absurdní... Může dívka recitovat „chlapský“ text? Je zajímavé, že kluci to skoro vůbec nedělají, nevybírají si „holčičí“ texty. Někdy vadí, když děvče recituje klučičí text, ale někdy ne. Třeba u včerejší recitace textu J. Suchého Nemilá příhoda to vůbec nevadilo.

Další část diskusního klubu se týkala rozboru konkrétních výkonů recitátorů 4. kategorie. Na přetřes přišly všechny sledované jevy popsané předtím v kritériích lektorského sboru.

Krátký exkurz se týkal také rozdílů mezi recitací poezie a prózy a odlišností v přístupu k nim (formální, obsahový...).

Závěrečná otázka Aleny Palarčíkové byla směřována k účastníkům: Jaké bylo dnešní setkání? V odpověď se ozvalo: Inspirativní a užitečné. Podívala jsem se na věc poprvé očima poroty. Zjistila jsem, že jsou i školy, na kterých se přednes dělá. Lépe vím, kudy do toho. Získal jsem hodně podnětů. Bylo to příjemné, zjistila jsem, že nejsem sama, kdo za sebou nemá nikoho ve škole a musí si poradit sám, když to dítě baví. Je fajn vidět, že tu je řada rodičů, kteří se dětem věnují. Bylo zajímavé slyšet ostatní. Už vím, že své intuici a svému vkusu můžu věřit. A Alena dodala: Hlavně nezapomeňte chválit!

Moje poslední slovo zapisovatele je: díky za smysluplně strávený čas a inspiraci.

Zapsala Iva Vachková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

ZEPTALI JSME SE...

...ALENY PALARČÍKOVÉ,

Kdy ses poprvé setkala s recitací?

Na základní škole. Recitovala jsem na akcích školy, na schůzích. Hrála jsem také v ochotnickém souboru u nás ve Velké Bystřici a moje učitelka matematiky mě nakonec (bylo mi 14 let a moc jsem chtěla hrát divadlo) odvezla do Olomouce k Věře Pánkové.

Co tě na recitaci nejvíc baví?

Když to vyjde. Když tam děti dostanou prožitek a když spolu zažijeme katarzi a vidíme tam tu pravdu. Anebo když je to opravdu sranda.

Co si letos ze Svitav odvezeš?

Letos jsme měla víc úkolů než vloni. Nebyla jsem jen s recitátorem. Víc mě to bavilo. Užila jsem si to a těšilo mne to. Rozhovory s rodiči a učiteli byly moc prima. Měla jsem radost, že tu prostě chtějí být. Letos jsem byla v Peru a tam jsem pochopila, že je to vlastně dar dělat to, co chci. Tak si to tady opravdu užívám.

VČERA JSME VIDĚLI...

Anna Buršová

Josef Fečo

Anna Plášková

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...LEKTORY DÍLEN PRO RECITÁTORY

1. Jaká kniha Tě provázela dětstvím?

2. Co Ti pomáhá (pomáhalo) při recitaci (veřejném vystoupení) proti trémě?

3. Kdy jsi naposledy z plna hrdla zakřičel(a) a proč?

BÁRA SVOBODOVÁ

1. Všechny díly knížek o Vlaštovkách a Amazonkách od A. Ransomeho (Boj o ostrov, Trosečníci z Vlaštovky...).
2. Pomalý hluboký nádech a rychlý prudký výdech třikrát za sebou.
3. Minulý pátek, když jsem dodělala svou poslední zkoušku ve škole.

MARTINA ŠIMÁNKOVÁ

1. Chodské pohádky. Bydleli jsme na Chodsku a tatínek spoustu z nich uměl vyprávět i chodským nářečím.
2. Projít si předem jeviště, zabydlet se na něm. Představit si, že tohle je moje území, moje království.
3. Popravdě si nevzpomínám. Musím to brzo napravit.

LENKA JANYŠOVÁ

1. Bibi (nevím autora), Pipi Dlouhá Punčocha, Ferda Mravenec, Broučci, Honzíkova cesta
2. Borelie mi snědly kousky mozku a tak raději nerecituji. Proti trémě? Několik dobrých nádechů a navození pocitu, že nejde o život.
3. Křičela jsem v záchvatu ohrožení studenta – zapaloval v laboratoři něco jiného než kahan (asi před 5 lety).

MARTIN ŠÍP

1. Harry Potter a Honzíkova cesta.
2. Jistota v tom, co chci říct.
3. Zásadně nekřičím. Jen silně zdůrazňuji.

KATEŘINA ŠTEIDLOVÁ

1. Jakub a Jáchym, interaktivní kniha, která mi dovolila být uvnitř příběhu a ovlivňovat ho.
2. Při recitaci mi proti trémě pomáhalo nerecitovat, soustředit se na sdělení, na svoje představy.
3. Já nikdy nekřičím, jen hlasitě mručím.

BOŽENA OSVALDOVÁ

1. Vzpomínám si na dvě čínské pohádky, které tvořily takovou obrázkovou knížku. Na každém listě byl velký obrázek, z jedné strany byl text čínským písmem a pod obrázkem český překlad. Jedna z pohádek byla o tom, jak někdo zahodil meruňkovou pecku, ta dopadla na zem a tam ležela. V dalších obrázcích pak bylo vykresleno, jak klíčila, vyrostl z ní proutek a pak celý strom, který opět rodil sladké plody a v každé další meruňce a pecce další „šance" na nový strom. „Na motivy" téhle knížky jsem pak kreslila obrázky života pod zemí – různé hmyzí komůrky, život v peckách, život i tam, kde se zdá, že žádný není... Tahle záliba mi zůstala do dneška.
2. Já mám vždycky trému jenom před recitací (představením) – než to začne. Takže mi vlastně pomáhá, kdy začnu recitovat (hrát), pak už trému nemám.
3. Asi když jsem se lekla – vždycky křičím v sebeobraně.

Ptala se Eva Davidová

VČERA JSME VIDĚLI...

Štěpánka Soukupová

Karel Šebela

Johanna Szpyrcová

VČERA JSME VIDĚLI...

Nicol Kadlecová

Jolana Rayová

Kateřina Černá

NAHLÉDLI JSME DO...

...SEMINÁŘE D - KUDY, KUDY, KUDY CESTIČKA

Učitel by měl dát svou kůži na buben

Seminaristé sedí v kruhu na židlích a Hana Švejdová se představuje skrze verše Lubomíra Feldeka: *Moje hlava ta má cenu, jenže leccos zapomenu. Vzpomenu si svoje jméno...??? Moje hlava, ta má cenu.* Je lepší přiznat barvu. Pak stačí, když dětem řeknu: „Moje hlava, ta má cenu." A děti ve školce se hned ptají: „Co hledáš?" „Tamburínu." „Máš ji na stole." Hanka hodně pracuje s dětskými říkankami, které nabízejí rytmus a tajuplné seskupování slov, což žhaví fantazii.

Dobrý den, dobrý den, dneska máme krásný den. Budeme si hráti. Svět zkoumati. Na to si všichni udělali kukátko z dlaní a dívali se po světě. „Co jste viděli?" Nikdo nic neříká. „Vy jste se nedívali!" Školkové děti napodobují, co učitelka dělá. Tomu se říká **narativní pantomima.** Nikdo nemusí nic umět, ani znát, každý může dělat věci, jak přicházejí. Když pak položíme tu správnou otázku, začnou se opravdu dívat. Hanka vytahuje **bambuli**. Setkala se s ní u Evy Zoller (více čtěte v rubrice Nalistovali jsme), která dělá filosofii s dětmi. Nabídla bambuli a najednou mluvili všichni.

A teď, „Kdo má brýle? Pojďte do středu." Jedna seminaristka odpovídá: „Já zjistila, že se mi mlží brýle, když si dám kukátko moc blízko. Mně se to zamlžuje." Lektorka upozorňuje, že takto můžeme děti s brýlemi vyzdvihnout. „Je dobře, že ty brýle máte. Vidíte věci jinak, a když my ostatní něco neuvidíme, můžete nám pomoci."

Důležitá je také **dynamika**. Když změním rychlost, děti zbystří. Může to být způsob, jak se vyhnu situacím, kdy někdo řekne: „To je nuda." „Ano? Tak na jakou rychlost si troufáš?" „Na stovku." „Tak jedem.... „Šimon to zkouší, ale bez velkého úspěchu. Říkám mu, Šimone, trénuj trochu. A druhý den, jen Šimon otevře dveře třídy, už se ptám: „Šimone, trénoval jsi?" Vyvaruji se tak kázání, že je někdo protivný."

Šlapu, šlapu krokem husím, proč tak šlapu, vždyť já musím. Kdybych zůstal, kde jsem stál, nikoho bych nepotkal (D. Hevier). Štronzo, to je základ. Když ho děti zvládnou, mohou si troufnout na divočejší aktivity. „Já jsem si ve štronzu začala všímat lidí okolo. Co mají za šperky, jaké mají vlasy, oči.", říká seminaristka.

Dobrá je také technika **kruh bratrství.** Hledám toho, kdo má sestru. Koho se to týká, jde do středu. Koho se to týká částečně, jen v kruhu pokročí. Kdo s tím nechce mít nic společného, zůstane na místě. Ten, kdo klade otázku, je zodpovědný za ukončení. Ukončující formule zní: „Děkuji. Huš!" Nepoužívala bych jen „huš", to rozhání lidi. Poděkování to zjemňuje.

Když zatáhnete za stéblo, pšenice roste rychleji. To je omyl. Můžeme poškodit kořen, přetrhnout stonek. To je dnes trend celé společnosti. A přitom není kam se hnát. Mnoho rodičů má obavu, aby jejich dětem nechyběla ve třech letech angličtina.

Učitelka by měla být součástí aktivit dětí. Měla by jít se svou kůží na trh. Nemůže předškolní děti nechat napospas.

A teď ještě tohle: „Pan kohout a paní slepice mají miminko." Hanka situaci dokresluje gestem rukou. Pan kohout je jedna ruka, paní slepice druhá, a když se spojí, v dlaních Hana drží miminko. Jak se jmenuje? Učitelka dává pozor, číhá, co děti říkají: Slepičátko, kuřátko. A co když mají miminko pan kocour a paní kočka? Nebo pan beran a paní ovečka? Beraňátko, ovčátko. Někdo třeba i ví, že jehňátko. A jaké miminko budou mít pan SpongeBob a paní SpongeBobová? Je dobré do hry dostat i to, co děti zajímá. A co když mají děťátko pan Novák a paní Červená? I tak to na světě chodí. Jak takové Červeňátko vypadá? K tomu používám plachtu s průstřihy. Každý otvorem prostrčí, co má na sobě červeného, a ostatní popisují, jak to na ně působí. A najednou tu máme témata ohně či pekla. Důležité je podporovat fantazii a tak se dostat k **rolové hře**. Jednoduše a po krocích si připravit dílčí dovednosti, které mohu spojit ve větší akci: stát se čarodějkou: Sestry čarodějky, naberme sílu. A mohu použít jednoduchou nonsensovou říkanku, které už děti umí.

Připadala jsem si jako v jaderném reaktoru. Stačí jakýkoliv, na první pohled i banální podnět a Hanka hned začne štěpit nápady, ze kterých vytvoří lupu, kterou lze společně s dětmi zkoumat svět.

Napodruhé zapsala Veronika Rodová

Foto: Veronika Rodová

NA SLOVÍČKO...

... S HANOU ŠVEJDOVOU, LEKTORKOU SEMINÁŘE D

Jak vnímáš děti v předškolním věku a práci s nimi?

Předškolní věk mě fascinuje nejvíc. Dítě za krátkou dobu udělá největší skok ve svém životě. Co sociálně nepobere do pátého roku, to již nedožene. Díky dětem hledám cestu, jak na to, aby zadání fungovalo. A díky tomu jsem se stala lektorkou. Mám potřebu předávat, co jsem načerpala.

Odkdy se věnuješ dramatické výchově?

Když jsem šla na DAMU, neznala jsem nic a nikoho z oboru. Připravila jsem si básničky Jana Vodňanského a k tomu si vzala papírovou rouru. Byla to intuitivní volba. A vzali mě. V životě je důležité, co člověk v mládí pobere. I když se tomu hned nevěnuje, stejně se to může později hodit.

Dramatická výchova pracuje s fikcí. A funguje to tak, že člověk může vždy zjistit, že se na situaci dá nahlédnout ještě jinak. Dramatická výchova, jak mi potvrzují teenageneři, co jsem je vedla v dramaťáku, nabízí více pohledů. Multiperspektivu.

Na co je důležité při práci s malými dětmi denně myslet?

Děti může něco trápit. Můžou mít vztek, být smutné. A s tím je třeba počítat. Ptát se jich, jaký mají dnes den. I když svítí sluníčko, ne všichni ho mají krásný. A když někdo řekne, že má blbý den, ptám, se, a co to vlastně znamená blbý. Abychom si rozuměli.

Můžeš mi to nějak přiblížit?

Důležité je nechat děti se vykřičet. Pohnout. Jeden chlapeček zlobil, jako čert. Ale zůstalo mi po něm něco důležitého: Hanko, už o tom nebudeme mluvit, už to budeme dělat. Moje vnučka je rok a půl stará. Stála vedle mě, nerozuměla úplně tomu, co říkám, ale přesně mě napodobovala. Ruku v bok, postoj těla, výraz tváře. Moje dcera mě upozornila: dívej na to dítě. Překvapilo mě to. Eliška byla moje kopie. A takhle malé děti fungují. Proto je tak důležité, co děláme a ne to, co jim říkáme. Takže i zlobení může být dveřmi k tématu.

Jaké je Tvé krédo?

V semináři mi jde o to, neučit lidi cvičení, ale předat jim principy uvažování, jak věci fungují.

Život se nedá plánovat. Já jsem měla v životě jasno a pak se stalo tolik změn. Ještě bych chtěla zažít jednu změnu. Chtěla bych prožít rok na malé plachetnici.

Ptala se Veva Rodová

VČERA JSME VIDĚLI...

Anna Červeňová

Viola Durdová

Nikola Helšusová

VČERA JSME VIDĚLI...

Puntíkáři, pachatelé dobrých skutků

O líné babičce

Jak se Trivoj smrskl

ZAPSALI JSME...

...Z INTERNÍ VEŘEJNÉ DISKUSE LEKTORŮ O PŘEDSTAVENÍCH 1. BLOKU

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5 – **Puntíkáři, pachatelé dobrých skutků**

Taneční studio letos vycházelo ze stejnojmenné předlohy Miloše Kratochvíla a oslovilo nás především stejnými pozitivy, jako v minulých inscenacích Lenky Tretiagové – výbornou vybaveností dětí, které včetně těch nejmenších dokážou neuvěřitelné věci. A není to rozhodně nacvičené, jsou to osobnosti, z jejichž podstaty všechno vychází. A také je pozitivní skutečnost, že jde o tvar syntetický, v němž je tanec, zpěv i text a daří se vše propojovat. A existence těchto dětí na jevišti je navíc divadelní komunikací. Puntíkaři měli barevné barety a v okamžiku, kdy je sundali, vstupovali do jiných postav. Viděli jsme řadu zajímavých obrazů a metafor. Jen jsme se trošku posléze tematicky ztráceli v ději příběhu, který byl v úvodu zřetelně nastolen snahou malého chlapce stát se puntíkářem a informací, kdo puntíkáři jsou a úkolem chlapečka postarat se pejska. Ale pak už v ZOO nebylo jednoznačně jasné, jestli puntíkáři chlapce prověřují schválnostmi (protože i oni krmí pejska, který onemocní) nebo mu pomáhají, jestli jsou opravdu odvážní nebo zbabělí, co má znamenat výstřel po chlapci, co milostná scéna ředitele školy s učitelkou v ZOO (jen proto, aby tam našel svého pejska?), co které obrazy zvířat. I vzhledem k nesporně pohybově působivému ztvárnění zvířat se původní nastolený příběh poněkud rozplyne. Až pak závěr představení se k původnímu tématu zřetelně vrátil. I přes uvedené připomínky jde ale rozhodně o dílo úctyhodné.

Darebáci, ZUŠ R. Schumanna, Aš – O líné babičce

Předloha Aleny Kastnerové, z níž soubor pod vedením Anny Pokorné vycházel, nepatří právě k nejkvalitnějším (jsou to spíš jen „srandičky pro srandičky“). V počátku se ale zdálo, že se souboru podaří ji povýšit. Kolektivním vyprávěním nastolují téma, že si chce babička v důchodu konečně začít plnit své sny, které si celý život psala a ukládala do škapulíře. A v úvodu mají představitelky babičky energii, která se bohužel posléze trochu vytrácí. Hezky zafunguje první sen babičky u vybudování auta milionáře těly dětí, kontakt s milionářem a jízda autem s objevením policajtů, a když se po kolizi rozpadlé auto znovu sestaví a zjistí, že by mohla babička zase přijít, tak před ní zdrhne, což je hezkou pointou. Ale pak už se další přání babičky jevily víceméně různými způsoby poněkud povrchně stylizovanými epizodami, takže představení začalo působit zdlouhavě. Losování pořadí snů ze škapulíře nebylo důsledné, protože občas byla už před losováním babička svou výbavou připravena na to, co bude dál. A hovořilo se také o různých možnostech vnímání karikatury starých lidí, které zřejmě mělo upozornit na jejich rozdíl od babičky, ale působilo víceméně povrchně, pro některé byla tato stylizace až za hranicí vkusu. Ale poměrně zdařile a poeticky vyzněla závěrečná scéna babičky u moře, která tak trochu navázala na vydařený začátek. A nebylo zcela jasné, jaký je vlastně vztah hrajících dětí k tématu týkajícímu se stáří, ale jistě pro ně bylo prospěšné se tím zabývat.

Tři boty, ZŠ a MŠ Třebotov – Jak se Trivoj smrskl

Předloha Florence Parry Heideové byla pro volbu této inscenace rozhodně šťastná a děti dobře věděly, o čem hrají, protože vedoucí Václava Makovcová a Jana Barnová evidentně vycházely z dětí, které jsou ve věci. Viděli jsme řadu originálních a přitom neokázalých divadelních nápadů. Zajímavé je například využití plošných figur pro zobrazení dospělých a funkční bylo i střídání dětí, které za ně přirozeně hovořily, protože to střídání nebylo náhodné, ale vždycky, když se postava nějak změnila, třeba ve svém názoru. Při zmenšování Trivoje nezaregistrovali všichni okamžitě, že se chlapci střídají a možná by tomu pomohlo jednak ještě výraznější práce s velikostí kostýmu. A také by celku prospělo, kdyby se předěly neřešily setměním, ale děly se přiznaně, což by pomohlo i spádu celku. Rozhodně funkční byl zvukový doprovod na kytaru. Snad jen zobrazování dotazníku pro ředitele působilo poněkud ilustrativně a zbytečně brzdilo spád. Když pak se Trivoj naopak začal zvětšovat (díky dohrání hry, na kterou zapomněl), tak výměna chlapců už byla zřetelná a stejně tak jeho závěrečné zezelenání. A tak se vlastně završilo téma, které bylo jednak o nevšímavosti dospělých, ale taky (s využitím televizní reklamy) o tom, jak všichni snadno podlehneme manipulaci. Takže téma ryze současné jak pro děti, tak pro dospělé.

Z veřejné diskuse dospělých o představeních 1. bloku

Moderování diskuse se letos ujal Roman Černík, který v úvodu upozornil na společné rysy všech tří inscenací, což se pak ještě dále rozvinulo. Šlo o velké skupiny, většinou dětí mladšího školního věku, o představení s živým hudebním doprovodem a především o zajímavá témata, kterými se rozhodně stojí zato zabývat a která jsou i přínosná jak pro děti ze souborů, tak pro ty, které představení vidí. A pak se hodně hovořilo obecně o důležitosti volby tématu a schopnostech jeho sdělení. Když se pak od obecnější diskuse přecházelo chvílemi k jednotlivým inscenacím, pak se nejvíc hovořilo o tématu a jeho možných výkladů u Trivoje, protože svou aktuálností hodně zaujalo a také byly oceňovány výkony dětí. A podobně podrobně se mluvilo o tematických problémech u inscenace O líné babičce, kdy jsme se setkali s různým diváckým chápáním pohledu tvůrců na staré lidi. Ale to rozhodně není výčet všech témat diskuse, která byla velmi intenzivní a dokonce o 15 minut překročila plánovaný čas.

Alena Exnarová

ZAPSALI JSME

...Z DISKUSE STUDENTŮ STŘEDNÍCH PEDAGOGICKÝCH ŠKOL O PŘEDSTAVENÍCH 1. BLOKU

První den divadelní části přehlídky přinesl i první diskusi pro seminaristy z řad studentek a studentů středních pedagogických škol. Tyto diskuse vede lektorka Hana Švejdová, od níž jsem se dozvěděl, že je pro ni role moderátorky takové diskuse vlastně novinka. Diskusi zažila jako dítě v souboru a zažila také pláč vlastních svěřenců po diskusi jako vedoucí souboru, takže si naplánovala o tom hned v úvodní řeči promluvit, aby k diskutování všichni přistupovali s úctou k souborům, které leckdy musí řešit nejedny trable s udržením tvaru inscenace až na tuto přehlídku. S nadsázkou mluvila o obavách, že po jejím úvodu zavládne ticho a bude muset použít „bambuli" (kterou by si diskutující přehazovali). Ničeho takového nebylo nakonec třeba.

První představení, které se seminaristům vybavilo, když se řeklo „dnešní blok inscenací", bylo **Puntíkáři, pachatelé dobrých skutků**. Začalo se debatou o práci souboru pražského Tanečního studia Light při ZUŠ Na Popelce. V počáteční „sprše slov" se několikrát zopakovalo slovo nadšení. A také celkově se věty všech účastníků diskuse točily okolo nadšení, které z práce souboru přímo sálalo. Přizvaní lektoři Jarolav Dejl a Hana Cisovská, kteří dorazili na diskusi po rozhovorech s vedoucími souborů, označili práci Lenky Tretiagové za svébytný rukopis. Konkrétně tato inscenace je jen podle jedné kapitoly z knihy Miloše Kratochvíla Puntíkáři, a to proto, že si chtěl soubor ulevit od závažného tématu (Jola), který zpracovávali před ním. Soubor pracuje dohromady, malé i velké děti, přičemž spolu prožívají i mnoho nedivadelních aktivit, při nichž se děti učí postarat samy o sebe (bez pedagoga) a fungovat tak jako osobnosti. Jak Jaroslav Dejl připomněl, důkazem toho bylo například to, jak si děti během představení samy pouštěly hudbu. Tu si prý i samy vybíraly. Obecně dojem z představení přebil nutnost vysvětlovat si děj. Shoda nastala v tom, že první polovina „ZOO" byla jasná, ale u druhé půlky už nikdo nepojmenoval, co se přesně dělo. Specifikem souboru je však také to, že zanechává v části inscenací také jakési tajemství. Diskutující středoškoláci by souboru vzkázali „Klobouk dolů", Hana Švejdová se přiznala, že by ráda byla jedním z dětí souboru.

U druhého představení **O líné babičce** (souboru Darebáci z Aše) zajímalo na úvod jednu studentku, jak představení vzniklo. Hana Cisovská ozřejmila, že vedoucí přinesla několik předloh a děti právě na tuto nejvíce reagovaly. Oceňovaly na ní zábavnost, nadšení z inscenování prý ale postupně klesalo. Zaujala pointa,

VČERA JSME VIDĚLI...

Puntíkáři, pachatelé dobrých skutků

O líné babičce

Jak se Trivoj smrskl

VČERA JSME VIDĚLI...

Puntíkáři, pachatelé dobrých skutků

O líné babičce

Jak se Trivoj smrskl

pro mnohé nejsilnější část představení. Byla překvapivá a šlo o „laskavý způsob odchodu člověka“. Když si člověk splní sny, může spokojeně odejít, vysvětlovala si Hana Cisovská. Babiččiny sny byly podle Hany Švejdové na sebe navlečeny jako korálky, některé by však podle účastníků diskuse mohly být klidně vynechány a představení by se nerozpadlo. Jaroslav Dejl by doporučoval také zmenšit jeviště, aby se nerozbil temporytmus. Tyto problémy potvrdila i Hedvika Švecová, která se k diskusi připojila po té své, kterou vedla přímo se soubory. Děti prý i těžko nacházely ve tmě své rekvizity. Na závěr se diskutující hodně zaobírali slabší technickou vybaveností hlasu dětí. Jaroslav Dejl ještě připomněl nesoulad hry s imaginární a konkrétní rekvizitou (papírky ze škapulíře mohly být klidně reálné a padat na zem). Hana Cisovská to však tvrdí, že i tak inscenace převýšila svou předlohu.

Jak se Trivoj smrskl souboru Tři boty ZŠ a MŠ Třebotov uvedli zástupci lektorského sboru, aby se pak následně stihli přemístit k další práci. Diskuse tak byla hned na začátek obohacena o informaci, že herci jednotlivých Trivojů měli být vždy výrazně menší a menší, ale příroda udělala své a za dobu hraní inscenace rostli každý odlišně, takže to tak už nepůsobilo. Tomáš Volkmer také zprostředkovaně vzkázal souboru, že správně chápal, že figuríny z Člověče, nezlob se nejsou loutky a nezacházelo se s nimi tak, šlo totiž pouze o scénický znak. Studenti různě vnímali, proč se Trivoj „smrskl“, pro někoho to bylo proto, že hrál hru, pro někoho kvůli svému nízkému sebevědomí. Probírala se také otázka, jestli se „smrskl“ skutečně nebo se jen tak cítil. Vzkazy souboru zněly: Byl to dobrý nápad a dobrá předloha. Hedvika Švecová ještě doplnila diskusi o postřeh, že ani soubor nevnímal poselství inscenace jednotně. Pro ty starší to bylo spíše o neposlouchání dospělých, pro ty mladší zkrátka jen o tom, že sledováním televize se člověk může „scvrknout“.

Martin Domkář

ZAPSALI JSME...

...Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Co se skrývá v ponožce, díl 1.

V průběhu přehlídky ukrývají diváci své vzkazy a postřehy ke zhlédnutým představením do ponožek visících na šňůře. Ty se pak stávají odrazovým můstkem pro dětský diskusní klub.

S - soubor

D - divák

PUNTÍKÁŘI, PACHATELÉ DOBRÝCH SKUTKŮ

Co jsme našli v ponožce?

Bylo to moc hezké a bylo to trochu strašidelné.
Moc, moc, moc, moc, moc, moc se to povedlo.
Lepší a lepší - TSL.
Ten malej byl nej (já budu puntíkář). Dávám palec nahoru!
Dali do toho své srdíčko.
Mně se líbilo, jak tancovali.

Hezký příběh, pěkné provedení.
Velmi se mi to líbilo. Bylo to vtipné. Bylo slyšet.
A dobrý nápad. Moc se mi líbilo.
Choreografie úžasná. Myšlenka velmi originální.

Co zaznělo v aule?

D: Proč se jmenujete taneční studio, když děláte divadlo? S: Protože jsme taneční obor a divadlo je vedlejší.
S: Druhé představení se nám povedlo mnohem líp. Diváci nám pomohli a my jsme se vyhecovali.
S: Je jedno, jakou barvu získáme. Hlavně, že získáme puntík!
D: Hudba byla dramatická, místy temná, syčící. Dotvářela atmosféru, oživila to. A ty holky ji pouštěly samy! Vznikla na míru!
D: Zvedačky byly moc pěkný. Obdivuju, že jste se nebáli, že toho člověka upustíte. S: Máme to pojištěné vždy tak, že je tam někdo menší a větší.
S: Inspirací pro nás byla knížka, která má 5 částí. Základ představení vznikl za 4 dny.

O LÍNÉ BABIČCE

Co jsme našli v ponožce?

Policajti byli nejlepší!
Byl dobrej děda, co se 30 let neohnul.
Vím, že by to už bylo dlouhé, ale chybí jedno přání babičky.
Někdy zdlouhavé. Příběhy supr!
Jste prima babičky, ať života užívá každičký.
Výborná atmosféra.

Co zaznělo v aule?

S: Dnes jsme to hráli naposled. Tady jsme poprvé.
D: Když budete dělat divadlo, ještě určitě máte kam růst.
D: Přestavby byly dlouhé.
D: Živá hudba to hrozně zvedla. To bylo krásné.
S: Náš klavírista hraje bez not. On se na představení podívá a hned něco hraje.
S: My vždy hlasujeme. A tak vybíráme předlohu, i scény, které použijeme.
S: Vynechali jsme jedno přání. Babi jako malá hrozně ráda skákala do kaluží. A chtěla si to užít i jako dospělá.
S: Ty fóry vznikají různě. Při zkoušení blbneme a pak si řekneme, že to použijeme.
D: Moc se mi líbily živé kulisy (auto, kuchyň). Je škoda, že jste to pak vypustili a na scéně jste měli víc a víc rekvizit.

JAK SE TRIVOJ SMRSKL

Co jsme našli v ponožce?

Trivoji, byl jsi výborný. Věříme, že už se nikdy nesmrskneš!
Super, ale chvílemi jsem se nudila.
Inspirativní představení. Bylo by fajn víc mluvit na diváka. Dětské hlasy zanikají, když mluví zády k publiku.
Krásný nápad. BIG GAME!
Dobrý nápad s postavičkami.
Supr nápad s vyrůstáním chlapce.
Nechápu zelenou barvu.

Co zaznělo v aule?

D: Zelené barva protože: podle mne z jedněch cereálií se smrskl a z druhých zezelenal. Dějou se mu nehody, aby si ho dospělí zahlcení prací všimli. Ale oni nevšimnou. Je to odkaz na začátek: Děti chápou a dospělí dlouho přemýšlejí.
Pořád se díval na televizi, tak proto!
D: Bylo v těch cereáliích něco? S: Jasně! Cereálie! Křupky! Pak jsme je dostali i za odměnu.
D: Bylo supr, jak měnili prostor stolem, židlemi. Přehodili je a bylo to něco jiného.
D: Panďulák se mi líbil. Protože kdyby holka hrála kluka, to by byl nesmysl. Panďulák tomu pomohl. D: Taky se díky němu mohli střídat v postavě.
D: Kytara byla supr! S: Na kytaru hrál náš pan učitel HV a TV.
D: Líbilo se mi, jak jste dělali troubu s koláčem, schránku na poštu.

DNES HRAJÍ...

...1. TŘÍDA ZÁKLADNÍ ŠKOLY ROUSÍNOV

1. třída základní školy Rousínov

Soubor z Vyškovska přijel do Svitav až dnes, proto jsme nemohli připravit rozhovor s rousínovskými do nedělního čísla. Přinášíme alespoň fotografii „To jsme my" a přepis krátkého povídání po telefonu s vedoucí souboru Michaelou Kyjovskou.

V jaké situaci vznikla fotografie?

Měli jsme strašně málo času. Celý týden u nás na škole probíhala akademie, na níž děti vystupovaly s Písmeny. Soubor je první třída, tohle je jejich první společné vystoupení utvořené z básniček k písmenům, která se učíme. Tématem školní akademie byly barvy, tak děti ze souboru ještě dělaly spojovací prvky jednotlivých čísel akademie, takový propojovací článek. Když jsme se dozvěděli, že máme vytvořit fotografii a na ní se nějak prezentovat, holky si prostě stouply jako modelky a kluci se chytili za ramena...

Jaké jsou děti z Vašeho souboru, z Vaší třídy? Co je baví?

Jsou hrozně akční, je to živá třída. Baví je tedy akční hry, ksichtová honička, plácání, skákací hry.

A kdybyste měla třídu k něčemu přirovnat?

Je to bouřka, tajfun, ale jsou samozřejmě rozdílní, je tam moc individualit. Když se řekne zvířata...holky jsou lišky, kluci spíš medvídci, takoví v pohodě. Většinou to bývá naopak, ale tady se to sešlo tak. A já jsem jejich krotitel.

Děkuji! Eva Davidová

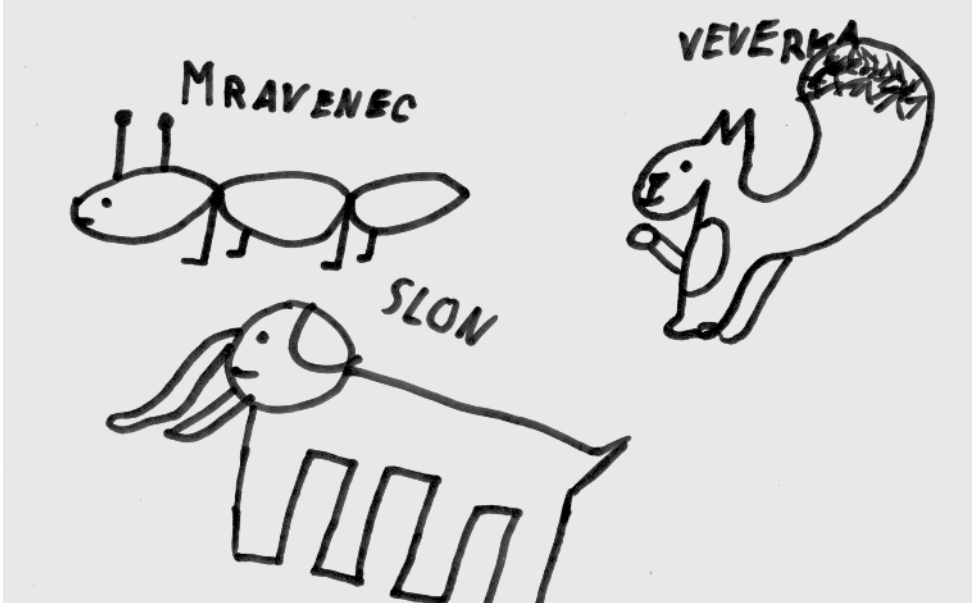
DNES HRAJÍ...

...HADŘÍK, ZŠ HAVLÍČKOVA, JIHLAVA

Hadřík, ZŠ Havlíčkova, Jihlava

Jak jsme zkoušeli naše představení

V šestnáctičlenném souboru je nejmladší Nela (7 let), nejstarší Zuzka (11). Děti ze souboru kreslily postavy ze svého představení a taky zachytily situaci při přípravě představení. Nejprve jsem ale chtěla vědět, jak vznikla fotografie, kterou soubor poslal do redakce...

Soubor se jmenuje Hadřík. Napadlo nás zabalit se do hadru a roztrhat ho – to jakože občas trochu blázníme...

Dnes hrajete o slonovi, mravenci, veverce... Kdybyste byli nějakým zvířetem, čím byste byli a proč?

Já bych byla veverka, protože veverka je bystrá a hyperaktivní.
Já sova, protože je taková hezká a moudrá, hučí na lesy.
Já liškou, protože se mi líbí, jak má na sobě oranžový chlupy.
Já bych chtěl být slonem, protože dupe stejně jako já.
Já bych byla delfínem, protože se mi líbí.
Já bych byla kočičkou, protože jsou strašně roztomilý a hebký.
Já bych byla taky liškou, protože mě se líbí zrzavá barva.
Já pandou, protože se mi líbí černobílá.
Já hadem, protože hadi dělají velkou spoušť, krev a tak...
Já delfínem, protože jsou roztomilí a umím napodobit jejich zvuky.
Já psem, protože je roztomilej a moc se mazlí.
Já lenochodem, protože ten nic nedělá.
Já křečkem, protože je roztomilej.
Já kanárem, protože ho máme doma a strašně se mi líbí.
Já velkým pavoukem, protože jsme ho měli doma.
Já bych byla koněm, protože ten je vysokej a nesla bych lidi na zádech.
Já tučňákem, protože ten je hrozně roztomilej.

Pro děti je hodně důležité hra. Jaké hry vy teď hrajete, nebo jste hráli, když jste byli mladší?

Já mám ráda prostředníčka a hoňku.
Mě nejvíc zaujalo, když jsme v dramaťáku kreslili příšery, o kterých jsme si představovali, že žijou ve škole.
Já ráda hraju házenou
Já mám ráda flašku.
Mě baví volejbal, vybika a badminton.

A kromě sportovních her?

Na rodinu.
Prší. Nikdy nevíš, jaká karta padne.
Když jdeme s kámoškou samy nakupovat, píšeme si pak zážitky na papír, to je taková hra.

A když jste byli ještě menší, co jste hráli?

Já jsem si hrála s panenkama a hraju si doteď.
Já jsem měla molitanový kostky, stavěla jsem si hrad a vždycky jsem tam bydlela a spala.
Já jsem měla dřevěný kostky.
Já jsem jako malá milovala nafukovací bazén a do něho jsme se ségrou pořád skákaly.
Když jsem byla malá, tak jsme s bráchou měli dvoupatrovou postel a hráli jsme si, že jezdíme autobusem. Měli jsme takovej plastovej volant.
Já jsem si hrála s plyšákama, vzala jsem si deky a poskládala jsem je tam jako nějaké divadlo.
Já jsem si hrála s deskovkama a taky jsem měla imaginárního kamaráda.
Já jsem si hrála na školu a taky teď si ještě někdy hraju, s plyšákama.

Děkuji za rozhovor, Eva Davidová

DNES HRAJÍ...

...KUK-U-ŘICE, ZUŠ ŠTÍTNÉHO, PRAHA 3

V této rubrice chceme vám, čtenářům zpravodaje, blíž představit členy hrajících souborů. Už před začátkem přehlídky jsme každý soubor požádali, aby vytvořil fotografii, která by mohla nést titulek „To jsme my". Tak tedy – to jsou oni!

Soubor KUK-u-řice, zasažen silným zážitkem z vystoupení recitátorů 4. kategorie, vytvořil i komiks, který si prohlédněte na poslední stránce zpravodaje.

Jak vznikla fotografie s kukuřicí?

Název našeho souboru vzniknul z „Kuk u Řečice". Chtěli jsme udělat fotku, která nás charakterizuje, tak jsme si šli koupit do Billy kukuřici. Vzniklo to na přehlídce v Litvínově.

Jak dlouho spolu hrajete a kolikáté představení je „Černošský Pán Bůh"?

S tímto představením jsme spolu druhým rokem, toto je v podstatě první společné představení v této sestavě. Většina z nás nastoupila třemi, čtyřmi roky.

V dnešních inscenacích hrají malé děti; jaké s nimi máte zkušenosti, hráli jste někdy pro ně?

Na letním soustředění jsme dělali představení ve větším počtu, tam byl úplně celý soubor – od těch nejmladších po nejstarší. Děti ve školním věku. Jinak jsme jenom pro ně nehráli.

Zkuste si vzpomenout na to, když jste byli úplně malí vy. S čím nebo na co jste si rádi hráli? Zapátrejte v paměti...

Když jsem byla úplně malá, tak jsem se ráda koukala na Rebely, pořád dokolečka, to jsem byla fakt malinká.
Na večerníčka.
Když jsem byla malá, tak jsem si vždycky přála být velká – do tý doby, než jsem šla do školy. Vadilo mi, že mě lidi neberou vážně a říkala jsem si, že já mám taky dobrý myšlenky a chci si prosadit svůj názor. Tak se snažím přistupovat i teď k malým dětem, že ony jsou to taky osobnosti. No hrála jsem si na to, že už jsem velká, pořád jsem něco vyřizovala...
Já jsem úplně milovala plyšáky, vždycky jsem je všude brala a rozestavila si je tam.
Já si pamatuju, jak jsem běhal po loukách...
Každý, když byl malý, tak chtěl mít nějakou hračku. A já jsem si na tu hračku hrála. Když jsem chtěla kočku, tak jsem si hrála na kočku...a představovala jsem si, že jsem ona.
Já jsem si s bráchou hrál s Legem.
Když jsem byl malej, tak jsem sbíral klacky, měl jsem sbírku klacků a dělal jsem, že jsou to meče.
Já jsem si povídala bez plyšáků, s imaginárním kamarádem.
Já jsem vždycky plyšákům dělala Štědrej den, protože mi přišlo líto, že ho nemají. Věděla jsem, že ti plyšáci nejsou živí, ale stejně jsem si říkala, že možná jsou...Že když odejdu z pokoje, tak oživnou.

Děkuji za rozhovor, Eva Davidová

KUK-u-řice, ZUŠ Štítného, Praha 3

VČERA JSME SI VŠIMLI

...RAUTU RECITÁTORŮ

DNES HRAJÍ...

...MAMAMA, MACHKOVIC RODINNÉ DIVADLO, MRAČOV

MaMaMa, Machkovic rodinné divadlo, Mračov

Dům souboru MaMaMa, Mračov 13
Text v obrázku: To nejlepčí, co může člověk udělat pro druhé je vychovat dobré děti

Rozhovor poskytli dva protagonisté inscenace O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství, sedmiletá Magdaléna a osmiletý Matěj.

Jak vaše představení vzniklo?

Matěj: Vzniklo to z dětský hry. Madla si pořád hrála se zvířátkama, se kterýma jsem si taky začal hrát, a z toho vzniklo to představení.
Madla: Já mám taky představení o zvířatech, ale to jsem si řekla, že je pitomý. Já jsem vymyslela, že šašek rovná se Hello Kitty.
Matěj: Taky kravina. Předtím bylo ještě jedno představení – že já je budu chtít napřed ulovit a pak se s nima skámošíme a vyženeme spolu z tý džungle jednoho lovce, ale teď jsme toho lovce vymazali a jsem tam s těma opicema.
Madla: Zachraňuje je před krokodýlem třeba...
Matěj: A nakonec si je odvezu domů.

Jak vám při tvoření pomáhali rodiče?

Matěj: Ti vlastně tak trochu doplňovali režii.
Madla: Tatka řekl, že já v tom budu dělat zvuky, protože já jsem v tom chtěla být. A Matěj s tím souhlasil.

Jaké hry máte rádi, na co nebo s čím si rádi hrajete?

Matěj: Já si poslední dobou hraju s Legem a s kámošema na vojáky. Nebo třeba na to, že jsme hasiči.
Madla: Já jsem odmalička milovala zvířata a dospěla jsem k závěru, co budu, až budu dospělá: budu mít zoologickou zahradu a budu tam pořádat koncerty a budu tam mít mimozemskou restauraci, ve který bude třeba „holubi na bramborách" a třeba v zákuskách to bude koblížek, který bude vycpaný koňským koblihem.

Pamatujete si nějaká říkadla z doby, kdy jste byli mladší?

Matěj: Já si nepamatuju nic.
Madla: Já když jsem byla malá a chodila jsem do školky, tak jsem se naučila spací písničku a já se z toho skoro vždycky úplně rozbrečím, protože já jsem měla školku v Borech.... Je to Mravenčí ukolébavka. Nebo si pamatuju říkadlo: Černá Máry, skoč do jámy, co tam je, čert tam je, co tam dělá, kaši vaří... To říkadlo je taky pro mě smutný dvouma věcma: že ho znám taky ze Sklennýho a taky že jsme měli kočku Márinku a odešla od nás... Náš dům teď v Mračově je začarovanej pro kočky. Ale máme pejska a ten je hodnej.
Matěj: Když se jedná o básničky, tak mám rád Skácela. Já jsem i na recitační soutěži jednou postoupil se Skácelovou básničkou Vypadá jako drak a není.

Chtěli byste něco vzkázat divákům svého představení?

Madla: Já bych chtěla poukázat na to, že si mají všichni sednout co nejvíc dopředu, protože jinak neuviděj! To jsou takhle malý vopice...!

Děkuji za rozhovor, Eva Davidová

VČERA JSME SI VŠIMLI

ZALISTOVALI JSME...

...V KNIZE UČÍME DĚTI PTÁT SE A PŘEMÝŠLET

(Eva Zoller, Praha: Portál, 2012)

Eva Zoller je učitelka, žijící ve Švýcarsku, kde propaguje pedagogický směr Filosofie pro děti. Její publikace využívají potenciálu přirozeného dětského údivu, zvídavosti, otázek a touhy porozumět světu. Podstatou je kladení otázek ze strany pedagoga a společné objevování v živém dialogu. Děti zkoumají pojmy, využívají vlastní zkušenost, hledají paralely v příbězích, formulují a prezentují vlastní názory. Autorka používá aktivizační metody, hry podporující tvořivé kritické myšlení a zároveň hodnotovou orientaci.

Další knihy vyšly jen německy (Die kleinen Philosophen. Vom Umgang mit „schwierigen" Kinderfragen. Herder, Freiburg i. Br. 2000).

POD REFLEKTOREM SLOVA...

...ŠKAPULÍŘ

Slovo **škapulíř** pochází z latinského slova *scapula*, což znamená lopatka. Někdy bývá původ slova odvozován ze slova *scapulare*, zástěra. Jde o předmět, který má podobu váčku, ve kterém se uchovávaly kouzelné a léčivé byliny, které chránily svého nositele, či místo, kde je zavěšen. Věřící jich mohl na těle nosit i několik najednou. Nebo mohl mít podobu kovové škapulířové medaile, která se zavěšovala na krk a symbolicky nahrazovala více škapulířů. O škapulíři můžeme nalézt zmínku v Babičce Boženy Němcové. Zde má podobu váčku, který si Viktorka dává na krk: *„Druhý den šla matka s Viktorkou k staré kovářce. Ona zná prý mnoho věcí, co jiní lidé neznají. Když se někomu něco ztratí, když krávy nedojí, když kdo koho uhrane, ode všeho pomáhá kovářka, ona umí všecko uhádnout. Viktorka důvěrně všecko kovářce pověděla, jak a co jí je, zkoumala na ní kovářka.*

‚A tys nikdy s ním nemluvila, ani jediného slovíčka?'

‚Ani slovíčka.'

‚Nedal ti také, anebo neposlal po vojácích ničeho k jídlu, jablko nebo marcipán?'

‚Nic, kmotra, nic; ti ostatní vojáci ani s ním nedrží, on prý je tuze pyšný a jakživ je takový samotář. Povídali to u nás.'

‚To je už ten pravý morous,' tvrdila s jistotou kovářka; ale ty se nic neboj, Viktorko, však já ti pomohu, prozatím není ještě zle. Přinesu ti zítra něco a to budeš nosit ustavičně při sobě.

(...)

Viktorka odešla s radostnější myslí a doufala, že jí bude zase dobře a lehko, jako jí bývalo kdy jindy. Druhý den přinesla jí kovářka cosi v červeném klocu (kousku látky, pozn.red.) zašitého a zavěsila to sama na děvčetin krk, přikazujíc, aby to od sebe nedávala, aniž komu ukazovala."

Kompilováno z internetu

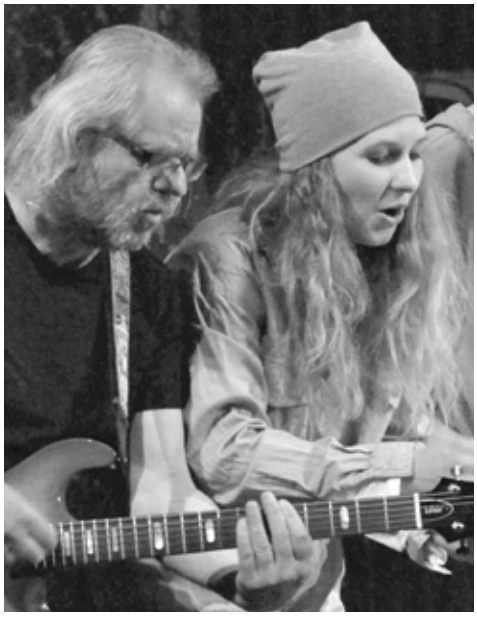
VČERA JSME SI VŠIMLI

Doplňkový program Naivního divadla Liberec

Doplňkový program Naivního divadla Liberec

Doplňkový program Naivního divadla Liberec

KOMIKS

SKOK RECITÁTORA

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2016

NEDĚLE 12. ČERVNA

8.00–8.45	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	SZŠ
9.00–11.30	**vystoupení recitátorů 2. kategorie**	kino
9.00–12.30	dílny pro děti ze souborů	Fka, MMG, kino-galerie
9.00–13.00	semináře A–E	Fka, Tyjátr
10.00–11.40	2. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
13.00–14.30	beseda lektorského sboru s recitátory 2. kategorie a jejich doprovodem	Fka-knihovna
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 3. a 4. kategorie	Tyjátr
	dílny pro recitátory 3. a 4. kategorie	SZŠ
	seminář R	OttD
15.00–16.40	**2. blok přehlídky** – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	Černošský Pán Bůh KUK-u-řice, ZUŠ Štítného, Praha 3	Fka
skupina A	**Slon a mravenec** Hadřík, ZŠ Havlíčkova, Jihlava	Fka
	Písmena 1. třída ZŠ Rousínov	Trám
	O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství MaMaMa, Machkovic rodinné divadlo, Mračov	Trám
skupina B	**Písmena** 1. třída ZŠ Rousínov	Trám
	O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství MaMaMa, Machkovic rodinné divadlo, Mračov	Trám
	Slon a mravenec Hadřík, ZŠ Havlíčkova, Jihlava	Fka
17.15–18.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 2. bloku	Fka-3. podl.
18.00–19.00	doplňkový program	
	Robert Fulghum a Létající cirkus LiStOVáNí	Fka
19.15–20.45	dětský diskusní klub	Fka-aula
	diskuse o představeních 2. bloku	Fka, stodola

Fka	Fabrika Svitavy
OttD	Ottendorferův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	Městské muzeum a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Trám	Divadlo Trám
Tyjátr	alternativní klub Tyjátr

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 2

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Eva Davidová, Roman Manda, Veronika Rodová, Alena Exnarová (recenze přehlídkových představení), Dana Edrová (sazba), Pavel Kocych (grafika), Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 2 - 12. června 2016 v 01:25. Náklad 280 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY 3

PONDĚLÍ 13. 6. 2016

ÚVODNÍK

ZTRACENO V PŘEKLADU

Včera jsem si prošla iniciačním rituálem. Černá můra redaktorova se zhmotnila. To, čím mě strašili, se stalo skutečností. O půl desáté večer. Celé dopoledne jsem strávila na semináři Hany Švejdové, který mě uchvátil natolik, že jsem si předsevzala napsat epesní (pochází z jazyka jidiš, kde eppes rádes znamená něco vzácného, pozn. redakce), ale epesní reportáž, která by propracovanou strukturou i zajímavým obsahem zprostředkovala úchvatnou atmosféru Hančina semináře. Hned v poledne jsem začala psát a psala jsem celé odpoledne. Používala *kurzívu* i **bold**, byla pyšná, jak se mi básničky i Hančiny peprné slovní obraty daří splétat do gradujícího tvaru. Text ožíval, vylupoval se, líbě voněl, šťavnatěl, zrál, zelenal se, sládl, růžověl, houstnul, pěnil, vlnil se, pofukoval, pohupoval, skoro už byl připraven stanout v plné záři reflektorů. Kvůli jeho pilování jsem ani nechtěla jít na večerní představení Naivního divadla Liberec. Kolegové z redakce mě ale přemluvili, ať zase tolik neblázním. Těsně před odchodem na představení jsem provedla poslední úpravu, a tím se dvoustránkový text (v mých očích klenot) čítající 1800 znaků (včetně mezer) propojil v pěknou kreaci, na kterou mohu být jen a jen pyšná. Byla jsem spokojená, soubor uložila a šla. V téže chvíli však Iva Vachková upravovala jiný text, a tak se to stalo. Oba soubory se v neviditelném matrixu srazily a promíchaly.

George Langelaan (1908-1972) ve své povídce Moucha popisuje hrůzostrašnou vizi, kdy vědec objeví princip telepatického přenosu. Tělo živého organismu se rozloží na částice, bleskově přenese v prostoru a opět složí. Vědec je svým objevem nadšen. Zkusí to na sobě, ale nevšimne si, že do teleportačního boxu s ním vletěla moucha. Výsledek je katastrofální a příběh končí dobrovolnou smrtí smíchaných nešťastníků.

V našem případě nedošlo k promíchání, ale zmizení jednoho textu (toho mého) do virtuálního zásvětí. Představuji si, jak kdesi v rozpadlém rastru jedniček a nul bloudí a kvílí, již skoro učesán, třpytky na klopách. Ztracený soubor se najít nepodařilo. Nedokázal to Karel Tomas, a dokonce ani Jakub Hulák. Tak jsem o půl desáté začala psát znovu, ale jak je obecně známo, do stejné řeky dvakrát nevstoupíš. Ze svých poznámek jsem již nebyla schopná složit přesné znění říkanek, slovní obraty se dařilo zrekonstruovat jen ve vybledlé podobě, všechno se slilo a výsledek je (oproti první verzi) neslaný, nemastný. A jak mi tak mozek už jen matně poblikával, promíchala se mi v něm jména Báry Svobodové s Bájou Osvaldovou, lektorek dílny pro recitátory. Neuronový matrix.

Iniciace představuje rituální uvedení jednotlivce, čekatele, do určitého společenství. Asi jsem se včera stala ostřílených redaktorským vlkem, který se dokáže vypořádat se ztrátou nějakého toho textíku. A taky jsem přemýšlela, jak velké nadšení a píle se někdy nemusí vyplatit. Ale z jiného soudku: dnes přijel ostřílený mořský vlk a lodivod grafické podoby Zpravodaje, Pavel Kocych. Na toho je matrix krátký!

Veronika Rodová

ZAPSALI JSME...

... Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Prostory knihovny ve Fabrice ve Svitavách jsou pro debaty lektorů s recitátory ideální. Všichni jsou knihami doslova obleženi. Horší je to pro redaktory, kteří musejí pobíhat neustále od skupinky ke skupince. Někdy je to trochu strašidelné – když například posloucháte, co říká František Oplatek, z topení, u kterého sedíte, se ozývá střídavě hlas Jany Machalíkové a Martiny Longinové. Trochu psycho.

Dvojice lektorů jsou ustáleny, systém obcházení stanovišť vysvětlil Jakub Hulák na počátku diskuse. Recitátoři s rodiči se okamžitě rozprchnou, aby byli v kroužku, který je zajímá, co nejdříve. Někteří recitátoři obejdou všechna tři stanoviště, jiní po tom prvním odjíždějí domů. Na počátku rozhovoru bylo všem připomenuto, že setkání recitátorů na Dětské scéně je vlastně vrcholové, už se nesoutěží. Jde o to se vzájemně poslechnout a popovídat si o tom. Všichni recitátoři ušli pořádný kus cesty se svým textem, než se dopracovali až sem. A něco dnes možná nevyšlo. Stává se to a mluvit se bude právě o tom, co slyšeli lektoři dnes.

Jak k rozhovorům s recitátory přistupují jednotlivé dvojice?

ANNA HRNEČKOVÁ A JAN MRÁZEK

Nejdříve se dětí ptají na to, jaký měly pocit ze svého dnešního výkonu. Pak už postupují zcela konkrétně k textu. Martin (I. Hurník: Polednice) se tak dozvěděl, že jeho projev byl příliš rychlý a dostal několik rad, jak dobře vystavět vtip. S Adamem (R. Goscinni: Lékařská prohlídka) mluvila Anna a Honza o škrtech v textu a o potřebě většího klidu pro vyprávění. Matěj (K. Poláček: Bylo nás pět – Vosy) byl pochválen za dobře vystavěný text a překvapil odpovědí: Takže žádný stížnosti? Takže mu bylo doporučeno ještě pečlivěji vyslovovat. Emma (Radek Malý: Škola) si vybrala tři básničky, z nichž vytvořila pásmo. Řeč byla o souvislostech mezi texty, o jejich gradaci. Bylo jí doporučena, aby ještě prověřila ten prostřední z nich. Byla pochválena za dobrou reakci na vstup publika do jejího přednesu.

MAGDA ADA JOHNOVÁ A FRANTIŠEK OPLATEK

Tato dvojice přikročila rovnou k rozboru přednašečského výkonu.

Vojta (É. Janikovszky: Kdybych já byl dospělý) si text užíval. Byl uvěřitelný a dobře pracoval s refrénem. Jen energie bylo nějak moc a tím pádem i moc důrazů. Bylo mu doporučeno více se zaměřit na plynulost věty bez přílišné zatěžkanosti několika důrazy. Haštal (E. Kästner) si vybral text, který častěji recitují děvčata. Na počátku měl k holkám v něm jasný postoj, ale postupně z něj slevoval, až nebylo zcela jasné, za koho vlastně vypráví. Marie (P. Danzigerová: Ambra jde do čtvrté třídy) byla přirozená a jedinou potíž měla s koncem textu. Tentokrát se nepodařilo vybudovat pointu. Byla upozorněna i na tzv. souhláskové švy v textu (stojím mlčky – obě m prostě musí zaznít). Daniel (O. Hejná: Modrý koníček) byl na počátku rozhovoru dotázán, co se mu na textu nejvíce líbí. Odpověděl, že smyšlené věci, snové – modrý koníček, ohnivý vlk, věci, které mohou být jen ve snu. Dozvěděl se, že jeho výkon byl jedním z nejvyváženějších, ale zůstal především v rovině snu. Byl upozorněn na vtipné části, které by mohl ještě dobudovat. Anna (A. de Saint-Exupéry) řekla, co je pro ni na textu nejdůležitější – a mluvila o smutku z toho, že liška a Malý princ se rozejdou. Ten smutek se jí podařilo předat. Ale v celém textu, a proto působil poněkud těžkopádně.

MARTINA LONGINOVÁ A JANA MACHALÍKOVÁ

I ony šly rovnou k věci, pravidelně se v hodnocení střídaly. A doplňovaly se.

Petr (K. Poláček: Bylo nás pět) byl upozorněn, že dnes působil na diváky trochu monotónně. Jana Machalíková řekla: „Ty to sázíš, sázíš, sázíš – ale větu je potřeba vypěstovat! A ty jsi dneska pěstoval jen občas. To je škoda." Také došlo na povídání si o smíchu – je vždycky lepší, když se recitátor nesměje sám sobě, ale udrží „vážnou" tvář a smějí se diváci. To je velice těžké. Marie (P. Danzigerová: Ambra jde do čtvrté třídy) se dozvěděla, že si vybrala velmi pěkný text a je také dobrý vypravěčka. Pěkně vybudovala postavy, byla přirozená. Jen ten konec s kapustou nějak nevyšel. Je to pointa a Ambra přece nerada kapustu, proto se vlastně těší, že se letos neurodí – a to je potřeba zdůraznit. Daniel (O. Hejná: Modrý koníček) se velice hodí ke svému textu. Výkon dnes působil unaveně. Daniel přiznal, že byl na škole v přírodě, kde toho moc nenaspal a dal lektorkám za pravdu. Bylo mu doporučeno znovu prověřit, kdy je svém vyprávění ve snu a kdy v realitě. Přesné rozlišení by text hodně oživilo.

Hodina a půl vymezená na rozhovory s lektory uplynula jako voda. Někteří byli překvapeni, že už je konec. Většina recitátorů si stihla o svém textu popovídat ve dvou lektorských kroužcích, několik jich obešlo všechny tři. Poslouchat bylo pro mne poučné a užila jsem si to skoro jako přednes.

Iva Vachková

LOUČÍME SE...

...S RECITÁTORY

AKROSTICHY Z DÍLNY RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE

Akrostich pochází z řeckého slova *akrostichon*, což je složenina z *akros* (krajní) a *stichos* (verš). Jde o báseň, v níž počáteční písmena (slabiky či celá slova) každého verše tvoří slovo. Akrostichy se objevují od starověku a původně měly patrně magický význam. Schválně, jestli rozluštíte, jaká slova „akrostichovali" v dílně Martiny Šimánkové a Báry Svobodové?

Dostali jsme bagetku,
Eskymákem balenou.
Taky ještě vodu.
Syčela při otevření.
Kuře bylo k večeři,
A k tomu rýže.

Snídali jsme pomazánku,
Carbanátek obědvali.
Eště pak byl večer raut,
Nutella byla na snídani
A svíčková k obědu.
(Anička a Kája)

Dobře se vyvíjící
Elegantní
Trollollollollollollollollácká
Super
Kokosová
Absolutně
Skvělá
Celostátní
Epileptickou
Náladou
Asociovaná přehlídka
Dobrá nálada zde panuje
Emoce mnou koluje
Trochu únavy tu je
Scéna hezká je
Kamarádů je tu dost
A jsou tu s námi pro radost
Super zážitky tu máme
Coca colu si dáme
Energii rozdáváme
Nudu nezažíváme
A dobře se tu máme
(Jindra Komárková a Patrik Zívalík)

Dnes recitoval Emil
Emil vyprávěl příběh malé myšky
Ta ráda sedávala na kraji pole
Snídala tři klasy obilí
K obědu měla vždy sýr
A k večeři šťavnaté bobule
Soused myšák k ní chodíval
Celý den u ní pobýval
Emil předvedl krásný výkon
Na pódiu byl jako král
A s potleskem celý sál stál
(Barboras Gajová z Vlčích Dolů a Simona Topinková ze Žďáru nad Sázavou)

VČERA JSME VIDĚLI...

Vítek Hofman

Pavlína Pitnerová

Martin Hlaváček

VČERA JSME VIDĚLI...

Patricie Guričová

Haštal Ort

Marie Záluská

LOUČÍME SE...

...S RECITÁTORY

Na besedě recitátorů 2. kategorie s lektory vyjádřili recitátoři také jedno přání. Část z nich (ti, kteří nechodí nikam na „dramaťák“) by přivítala, kdyby na dílnách byl program, který jim umožní dozvědět se o recitaci více. Přáli by si věnovat se tréninku techniky - práce s hlasem, práce s dechem, výslovnost, barva, síla, výška hlasu a tempo. Také by je zajímalo, jak si vybírat dobré texty, jak si je pro recitaci připravit (dramaturgie). Klidně by cvičně pracovali na nějakém textu. Jeden tatínek se dokonce vyjádřil, že byl překvapen, že v semináři R se on jako laik dozvěděl o recitaci velice mnoho, ale jeho syn si v semináři „jen“ hrál. Tento názor nesdíleli všichni přítomní, ale přinejmenším stojí za úvahu, zda v příštím roce nezařadit třeba výběrovou dílnu požadovaného typu. Jeden chlapec doslova řekl: „Nevadilo by mi, kdyby v pozvánce sem bylo, že si mám vzít nový sešit a tužku a do toho sešitu si nadepsat velkými písmeny **recitace**.“ Redakce dodává: To není marný!

Iva Vachková

NAHLÉDLI JSME...

... DO DÍLNY PRO DĚTI ZE SOUBORŮ VLAKY, VLÁČKY, KOLEJE

Přicházím na zahradu Městského muzea a galerie ve Svitavách. Kolem stolů vytažených venku se hemží asi dvacet dětí. Ruce mají plné kladiv, hřebíků, vrtaček, kleští, bitka je o lepidlo. Na stolech pomalu rostou malé zázraky: několik základních tvarů v podobě dřevěných hranolů, válců a válečků malí tvůrci seskupují, lepí a přivrtávají a mění je tak v kola, komíny a těla lokomotiv, vagónů i drezín. Jako malí bohové, kteří z pár elementárních prvků tvoří svět. Některé výtvory vypadají skoro realisticky, jiné jako právě by přijely ze světa pohádek tisíce a jedné noci.

Lea G. Sehnalová, která dílnu vede, pracuje v muzeu. Pořádá zde doprovodné dílny k výstavám a vede kroužek GAMU (Galerijní ateliér mladých umělců). Snaží se teoretické informace a fakta využít k praktickému poznávání. Aby děti pochopily, jaký je smysl a význam například architektonických prvků, porozuměly jejich funkci. A na stejném principu je založená i dílna, kde děti z dřevěných odřezků skládají vláčky. Výsledek se nabarví a nakonec s opatří vlastnoručně vyrobenou smaltovanou cedulku s číslem či jménem vláčku.

Při práci jsem se dětí zeptala, jestli jezdí vlakem a jaké to je. Anička jela jen jednou, se školou do Liberce do ZOO. Ale o parní stroje se zajímá. Jára cestoval vlakem dvakrát, vždy sem, do Svitav. Hynek jel „párou“ do Kamenice nad Lipou a jeho bratránek pracoval jako průvodčí. Teď už ale dělá něco jiného. Jet „párou“ je bezva, ale bývá „narvaná“, půlka cestujících stojí venku na ochozech. Tomáš jezdí vlakem často, nejčastěji z Radotína do Prahy. Děda ho vzal do muzea vlaků a to se mu moc líbilo. Vlakem jela i Agáta, nepamatuje si sice kam, ale jízda vlakem byla bezva. Oliver se na dílnu přihlásil, protože myslel, že to bude zábavné a to se potvrdilo. Lukáš ve vlaku párkrát i spal. Linda zase zažila, jak vlak začal jezdit doprava a doleva, což bylo trochu strašidelné. Vlak, co s ním jela Dorota, řídil strojvedoucí, co začal ve stanici zmatkovat. Nejdříve couval, pak jel zase dopředu, pak zase zpátky a zase dopředu. Vašek zažil, jak vlak srazil srnu. Všichni museli vystoupit a po půl hodině pro ně přijel jiný vlak. Jeroným jezdí vlakem každý den, od první třídy. Teď vozí i sestru. Jezdí dvakrát týdně do Světic a taky často k babičce, sem, do Svitav. Jezdit vlakem ho baví, nejlepší je prozkoumávat nové trasy. Kudy vede, jak je to dlouhá, jak vypadají stanice. Svou trasu už umí nazpaměť. A hned vyjmenovává: Praha hlavní nádraží, Praha-Vršovice, Praha-Strašnice zastávka, Praha-Hostivař, Praha-Horní Měcholupy, Praha-Uhříněves, Praha-Kolovraty, Říčany, Světice, Strančice, Mnichovice, Mirošovice u Prahy, Senohraby, Čtyřkoly, Pyšely, Čerčany, Mrač a Benešov u Prahy. Martin jednou jel vlakem z čundru a vlak jim ujel. Museli čekat na spoj, co jel až v sedm večer a bylo to v neděli. Je rozdíl, jestli jedete rychlíkem nebo šourákem. Adam se kvůli vlaku dokonce naučil říkat „r“. Když byl malý, moc se chtěl svézt pendolinem. Rodiče mu dali podmínku, že pojede, až se naučí říkat „r“. Tak se to naučil a jel. A byla to krása.

Pozorovala a ptala se Veronika Rodová

VČERA JSME SI VŠIMLI...

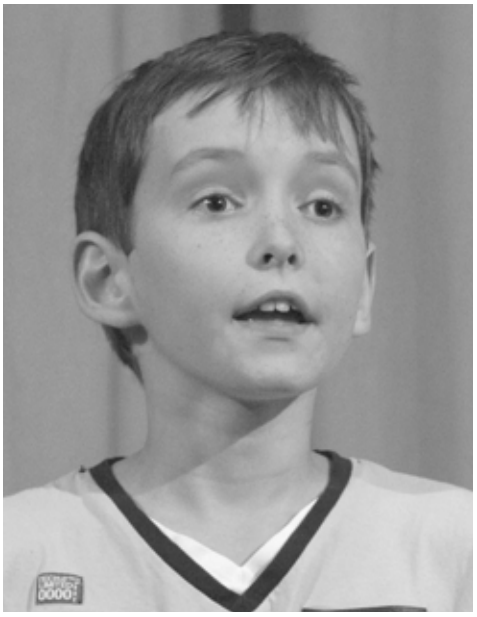
...DÍLNY VLAKY, VLÁČKY, KOLEJE

VČERA JSME VIDĚLI...

Vojtěch Matějíčka

Adam Petrák

Vojtěch Stanislav Hrabánek

NAHLÉDLI JSME...

... DO DÍLNY PRO DĚTI ZE SOUBORŮ TRADIČNÍ ŘEMESLA

V dílně na dvoře muzea sedí patnáct dětí a probírají se dřevěnými špalíky. Jsou tu z Prahy ze studia Light, z Třebotova i z Liberce. Řezbář, pan Jiří Jurka, rozděluje materiál: „Tohle jsou ručičky, tohle nožičky, tohle hlava, tohle tělo. Vyberte si teď všechny části těla loutky, pak si je ještě upravíte, obrousíte." Loutka – marioneta – se bude vyrábět ze čtrnácti dřevěných částí. V dílně se nádherně dýchá, lípa a buk, za okny na dvoře slunce, barvy, stromy. Nádherné prostředí pro nedělní dopoledne.

Většinu materiálu pro loutku pan Jurka pro děti předpřipravil, vysoustružil.

V prvním kroku si děti sestavují svoji loutku z dřevěných částí, zkouší si představit celek. „To jsou části, jak vypadly z pily. Teď přijde ta práce – dát to dohromady a upravit." Poté si děti ustřihnou brusný papír a začišťují otřepy. Dílnou se postupně začne ozývat rytmické šustění brusných papírů, po našemu šmirglování.

Ve třetím kroku děti začnou spojovat části rukou a nohou loutky: šídlem (bodákem nebo špicou, jak říká řezbář) si udělají do dřeva dírku a pak tam zašroubují vrut s očkem. Utahuje se to špejlí nebo párátkem navlečeným do očka vrutu. Do očka pak navlečou jiné očko, napojené na jinou část končetiny loutky.

Jiří Jurka je z Opatova a práce se dřevem je jeho zálibou; živí se architektonickými projekty. „No a až to dodělají, musí se už sami naučit s tou loutkou chodit. Já nejsem loutkář." „Materiál jsem jen takhle rozhodil a teď se těším, co s tím budou vymýšlet dál, jaká loutka vznikne." Dnes se v dílně dělají loutky, ve středu budou děti v dílně se řezbářem dlabat dřevěný reliéf.

Děti pracují klidně, se zaujetím, trpělivě. Zatím se nikdo nezranil.

Následují další fáze práce: napojování končetin a hlavy na trup loutky. Na to už je potřeba větších kovových vrutů s háčky, díry do dřeva se dělají bodlem i vrtákem. Nohy se připevňují kovovým očkem, které je nutné kladívkem ztenčit a vytvarovat a pak zatlouct do trupu. Největší práci dá vytvoření kloubů loutky (kyčle, kolena, kotníky): dřívko s drážkou se musí napříč provrtat a kovové očko navléct na kus špejle nebo dřívka, umístěné do provrtané dírky. Děti vrtají ručním vrtákem, pracují s pilou, svěrákem; zvuk šmirglování nahrazuje tlukot kladívek. Pan Jurka pomáhá, ale jen v případě nouze. „Běž za Matějem, on ti ukáže, jak to napojit. Kdo potřebuje pomoct? Pomáhejte si navzájem, ať jsme na tom všichni zhruba stejně."

Děti jsou soustředěně nadšené: „Je to super." „Docela těžký." „Zábavný." „Naučíme se něco nového."

Následně můžou loutku specifikovat, doplnit ji vlnou, látkou, vytvořit nos... „Já bych byl radši, kdybyste doplnili nějaký materiál a nespoléhali se jen na to, že to nějak domalujete." Pak se k loutce připevňuje vodící kříž (vahadla).

Patnáct minut před skončením dílny děti hlásí, že mají hlad, ale stále kutají a vyrábí, některé už zkouší loutky vodit. Pan Jurka pomáhá těm nejmladším se spojováním částí těla loutky a na jeho kafi, co má na stole uvařené od rána, mouchy hrají hokej. Všichni jsou spokojení.

Jaké loutky vznikly? Drákula. Kloboučník. Osamělý umělec. Pán s buřinkou. Vodní víla. Kluk. Maminka. Princezna. A mnohé další. Děkuji za příjemné dopoledne i paní Jitce Flíglové, pracovnici muzea.

Eva Davidová

NAHLÉDLI JSME DO...

...SEMINÁŘE E SPATRA – TRÉNINK IMPROVIZACE

Právě začíná druhý den improvizačního semináře, kterým středoškolské a vysokoškolské studenty provází Hana Patrasová. Po úvodní hře na zopakování jmen se všichni účastníci semináře rozcházejí po místnosti. Prostorem zní hudba a instruující hlas vedoucí Hany: „Myslete na to, že prostor musíme zaplnit. Rozhýbejte se. Uvolněte ruce, ramena, krk. Nechoďte do kruhu, měňte směry. Zaplňujte prostor i do rohů." Studenti postupně dostávají další a další úkoly. Seminaristé nejprve rozhýbávají ruce, poté se zaměřují na pohyb nohou. Přicházejí další instrukce: „Teď se díváme i na ostatní, aby se nám prostor zaplnil nejen mezi sebou, ale abychom pracovali s různými úrovněmi prostoru." Seminaristé se vzájemně proplétají, mění směr pohybu, přičemž se pohybují v na špičkách, v podřepu a tak zkoumají různé prostorové úrovně.

Po dynamičtější části přichází relaxačně laděné cvičení ve dvojicích. Studenti spolu komunikují pouze skrze dotek, takže dvojice mají možnost vzájemně se poznávat jiným způsobem než prostřednictvím slov.

Lektorka Hana se poté vrací ke cvičením na vnímání prostoru, cítění skupiny a její dynamiky. Seminaristé se proplétají mezi ostatními, zároveň zaplňují prostor a ladí se na tempo pohybu skupiny. Skupina společně hledá čtyři různé rychlosti pohybu a průběžně je střídá. „Teď zkuste jít s pocitem, jako byste chtěli být od ostatních co nejdál. Nesmí se stát, že byste se někoho dotkli." „A teď se můžeme pohybovat jedině tehdy, když se budeme druhých dotýkat. Druhé použijeme jako žebřík." Tato část dílny je velmi dynamická, kontaktní a náročná na soustředění. Hana cvičení dále různě obměňuje. Během pauzy pak studentům říká: „Na začátku je dobré se hodně hýbat, abychom se skrze přípravná cvičení dostali co nejblíže k improvizaci."

Po přestávce dvojice tvoří živé obrazy (sousoší). Důležitý je oční kontakt spoluhráčů, soustředění, mlčení, zapojení těla a rychlá reakce na zadání: „Oko. Strom a jablko. Prst a prstýnek. Talíř a omáčka. Mobilní telefon a zpráva. Improvizátor a nápad." Po reflexi tohoto cvičení vytváří živé obrazy na zadané téma celá skupina. Nyní vzniká obraz pohybem hráčů rozfázovaným na deset dob. Seminaristé přitom uplatňují dovednosti z předchozích cvičení – vnímají se navzájem, proplétají se mezi sebou, pohyb vedou v různých úrovních prostoru a pohyb fázují společně. „Já teď budu chtít, abyste řekli, co, nebo kdo jste. Můžete být lidmi, věcmi, zvířaty, ale i něčím abstraktním. Musíte ale ctít to, co už je pojmenováno v obraze." Postavy, které hráči začínají vytvářet, se vztahují k jiným. Tím obraz nabývá na plastičnosti a živosti. Například se díváme do ledničky: „Jsem půlka papriky, která se sem vůbec nehodí." „Jsem plíseň, která jde na papriku." „Jsem banán, který nemá papriku rád." „Jsem rozbité vajíčko, které způsobuje všechny plísně v ledničce." V tomto cvičení a jeho dalších variacích jsou studenti nuceni se vnímat, poslouchat se a vzájemně si nahrávat. Energie skupiny před přestávkou padá dolů, není se co divit, bylo to náročné na psychické soustředění a fyzické napětí.

V dalším bloku Hana zařazuje hru Hejá-hají, aby vybudila skupinu k další činnosti, a poté se vrací k živým obrazům cvičením Jsem a beru si.

Pak přichází na řadu trénink asociací, tedy bezprostředních představ, obrazů, vjemů či slov, jež nás napadají na základě určitých podnětů. „Teď se zaměříme na to, aby nás věci napadaly. Není to tak těžké, ale je třeba, abychom si všímali, co se nám nabízí, a na to reagovali." Seminaristé hledají asociace ve velké skupině a později ve dvojicích. Asociují slova i živé obrazy, tělesným výrazem reagují na slovo, slovem na obrazy.

„Vůbec se nebraňte tomu, že je to první věc, která vás napadla. Nemusí to být vtipné. Nebojte se říct i to, co se vám zdá banální. Stůjte si za tím. Dejte do toho energii."

Poslední aktivita je nakročením k improvizační disciplíně Diapozitivy. „Budu počítat do tří, než uděláte společný živý obraz. Myslete na úrovně prostoru a v pohybu buďte nekonkrétní. Dotýkejte se alespoň jedné postavy." Skupina udělá obraz, Hana z něj odvolá jednu osobu a vyzve ji, aby pojmenovala téma obrazu a vybrala jeden detail: „Je to fotografie z mých osmnáctých narozenin. Chci upozornit na svíčku, na kterou málem upadl závěs." Energie skupiny je na vrcholu, vznikající obrazy jsou překvapivé a čas plyne velmi rychle. Dílna se blíží k závěru, a tak na závěrečnou reflexi celého semináře zbývá jen pár minut.

Roman Manda

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...SEMINÁŘE E

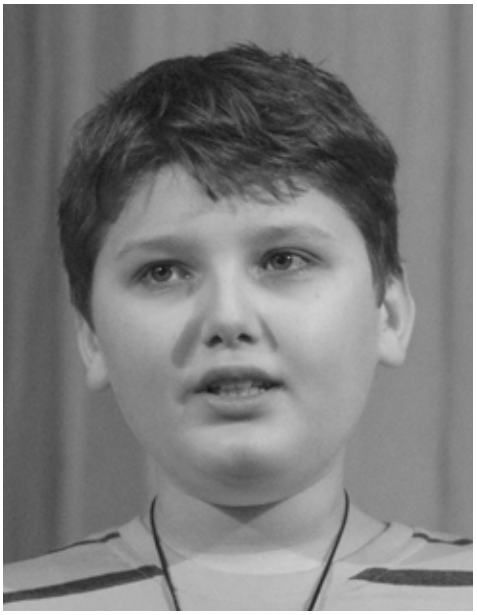

VČERA JSME VIDĚLI...

Nina Marie Ivančáková

Petr Zelinka

Ema Chramostová

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...LEKTORSKÝ SBOR CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKY DĚTSKÉHO DIVADLA

„Položte svému kolegovi z lektorského sboru dvě libovolné otázky – jednu vážnou, druhou nevážnou. A jinému kolegovi či kolegyni na dvě otázky odpovězte.“ O to jsem požádala lektory a lektorky dětského divadla. Co o sobě prozradili?

JAROSLAV PROVAZNÍK SE PTÁ JAROSLAVA DEJLA:

1. Jak fungují odbory v porotě?

Na vysvětlenou – odbory vznikly hned po příjezdu do Svitav z nadšení členů lektorského sboru. Bohužel narazily na „tvrdý“ odpor Jakuba Huláka. Ten navíc vytvořil tak báječné podmínky, že odbory pomalu odumírají.

2. Jak se cítí ředitel těsně před odchodem do důchodu?

Z jedné strany smutně – na své škole jsem od roku 1980 – nejprve jako učitel, potom zástupce a nakonec dvacet čtyři let ředitel. Myslím si neskromně, že se nemám za co stydět. Z druhé strany – jsem rád, že se zbavím té obrovské zodpovědnosti za vše. A chci si užít svá čtyři nádherná vnoučata, společné dny se svojí ženou Libuškou, která tu se mnou vydržela už celých čtyřicet dva let (a neměla to se mnou vždycky jednoduché). A možná chci ještě stvořit nějaké divadlo.

JAROSLAV DEJL SE PTÁ EVY KEROUŠOVÉ:

1. Je potřeba dramaturgie?

Dramaturgie potřebná je. Někteří divadelníci si myslí, že ji nepotřebují, a někteří ji nepotřebují, protože ji zvládnou sami i v jiných funkcích. Dramaturgie pročišťuje a prohlubuje.

2. Jak se cítíš jako čerstvá babička?

Cítím se báječně a jsem pyšná. Dívám se na svět novýma očima a snažím se poučit (viz příslušné inscenace). Taky jsem se na tuto roli dlouho připravovala (např. jsem měla „adoptivní vnučku“).

EVA KEROUŠOVÁ SE PTÁ HANY CISOVSKÉ:

1. Jak používáš pantomimu, kterou jsi dříve dělala, při lektorování?

Pantomimu? No tak to už je poměrně dávno, kdy jsem se jí aktivně věnovala. Asi mne ovlivnila v pohledu na divadlo jako na umění, kde je důležité to, co divák vidí, co herec vyjadřuje tělem. Neboť mim je ten, který řekne všechno, aniž by promluvil.

2. Už jsi zažila lektorských sborů víc, jak se od sebe liší?

Pro mne je ale důležitější to, co se naopak opakuje na Dětské scéně každý rok (ať už v lektorském sboru, v semináři či jinak) – příjemné setkání s báječnými lidmi, krásné zážitky z představení, užitečné strávení času těsně před prahem prázdnin...

HANA CISOVSKÁ SE PTÁ TOMÁŠE VOLKMERA:

1. Jaké tři znaky má dobrá dětská inscenace?

Za prvé je důležité, aby v ní byly děti. Druhý znak – aby to byly zaujaté děti, aby tam byl cítit jejich interes. Třetí znak – to souvisí s tím zaujetím: jako divák potřebuji cítit určitou energii nebo autenticitu. Protože všechny ostatní věci jsou až následné. A čím jsem starší, tím víc je to pro mne důležité.

2. Jak nejraději odpočíváš?

Nedávno jsem zjistil, že nejdůležitější je přijít na to, co je to odpočívat. Někdy jsem si třeba myslel, že odpočívám, ale nebyla to pravda. Když člověk nic nedělá, tak ještě nemusí odpočívat. O prázdninách jsme si s ženou Hankou dovolili, že jsme byli měsíc na chalupě a já jsem na sebe zkoušel takovou fintu: čekal jsem, až na mne přijde chuť něco dělat. A normálně jsem pak třeba štípal dřevo nebo se pustil do vaření. To je pro mě taková forma meditace, ale musím počkat, až to přijde. Kdybych to měl dělat vědomě, tak si u toho tak neodpočinu, jako když to samo přijde a přinese to nějakou radost.

TOMÁŠ VOLKMER SE PTÁ EMY ZÁMEČNÍKOVÉ:

1. Emo, aby byla pro Tebe otázka dostatečně vážná, čeho by se měla týkat?

Tome, každá otázka, která mi je položena a která očekává odpověď, je pro mne vážnou. Neznám otázku, která by za těchto okolností byla nevážná. Otázkami nevážnými se svět hemží, co se dá dělat. Čili: otázku, kterou jsi mi položil, považuji za dostatečně vážnou!

2. V první knize, kterou jsem v životě četl, se psalo, že „Ó, my se máme“, neboť Ola solila, máma měla mísu a že Ty, Emo, máš maso! Byla to pravda?

Ano, slabikář nelže, slabikář nemůže lhát, kam bychom se poděli, vyrůstat ve lži. Emy mívají maso, mámy mají mísu a Oly solí. Jsou ovšem výjimky, znám jednu vegetariánku Emu a ta maso nemá.

EMA ZÁMEČNÍKOVÁ SE PTÁ JAROSLAVA PROVAZNÍKA:

1. Jak u obhajob dopadli studenti, kterým jsi letos vedl diplomové práce?

Přiznám se, že jsem z diplomek, které jsem letos vedl, měl velkou radost, protože všechny tři diplomové práce, které byly na DAMU na katedře výchovné dramatiky obhájeny minulý týden, se opravdu povedly. Jitka Míčková napsala inspirativní práci o tom, jak se dá pracovat s předškoláky s texty Václava Čtvrtka. Dan Razím shromáždil spoustu zajímavého materiálu o divadle poezie a povedlo se mu pěkně zmapovat i jeho vývoj až do současnosti. A Káťa Dudová se ponořila do archivů a okresních, místních i školních kronik a napsala práci o divadle hraném dětmi na Podblanicku (Vlašim a okolní vesnice) od konce 18. století do roku 1989. Díky téhle práci si člověk dokáže udělat docela dobrý obrázek o tom, jaké hry se v kterém období hrály, kdo je s dětmi v které vesnici připravoval, někdy se podařilo vypátrat i to, jak byly inscenovány. Prostě cosi jako historie „všedního dne“, která výborně dokresluje to, co obrysově o historii dramatické výchovy napsala Eva Machková a Kateřina Řezníčková.

2. Jaké je Tvoje oblíbené víno?

Zadání od redakce znělo: položit jednu otázku vážnou a jednu nevážnou. A tohle jako má být ta nevážná otázka?! To je ale pro mě docela vážná otázka, kterou musím řešit vždycky znova. Takže moje nejoblíbenější víno je to, které je dobré.

Zapsala Eva Davidová

VČERA JSME VIDĚLI...

Kryštof Janků

Klára Sedláčková

Kryštof Bednář

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...DÍLNY PRO DĚTI – ARCHITEKTURA

NA SLOVÍČKO...

... S HANOU PATRASOVOU, LEKTORKOU SEMINÁŘE E

Jak dlouho učíš na střední pedagogické škole v Prachaticích?

Pátý rok.

Jaký předmět tam učíš?

Osobnostní a dramatickou výchovu u oboru předškolní a mimoškolní pedagogika.

Využíváš improvizaci ve vyučování?

Ano. Mám to jako jeden okruh v tematickém plánu. Dělám hlavně průpravné věci. Nesnažím se dojít ve výuce k nějakým kategoriím (tj. improvizačním disciplínám známým z improligy), ale chci, aby studenti zažili společnou improvizaci v krátkých cvičeních pro dva či tři hráče. A když pracujeme na projektech, využívám improvizaci dramatickým způsobem.

Jaké projekty máš na mysli?

Ve druháku mají studenti skupinový projekt, většinou děláme divadlo. To vychází z improvizací, vybereme nějaké téma nebo předlohu, improvizujeme a pak ladíme a fixujeme. Průpravné improvizační hry a cvičení používám hodně na začátku, když mám novou skupinu, protože tak se rychleji stmelí.

Máte ve škole improvizační soubor?

Máme improvizační tým jako zájmový kroužek Jmenujeme se PILULKI (Prachatický Interaktivní Lehce Ulítlý Klub Improvizace). Ten existuje druhý rok.

Má improvizace na střední škole smysl?

Ano. Je přínosná v tom, že rozvíjí dovednost spolupráce, invenci a schopnost reagovat na vnější podněty. Když se trénujeme v dovednosti spolupracovat, vnímat druhého a reagovat na něj, přirozeně se tato schopnost přenáší do našeho života. Posilujeme dovednost reagovat na nečekané situace. Když se nám stane něco nečekaného, časem na to dokážeme lépe zareagovat. Tím, že to trénujeme, získáváme vnitřní jistotu.

Máš od studentů nějaké potvrzení, že dovednosti získané v improvizacích někde uplatnili?

Já myslím, že oni si to tak pro sebe nepojmenují. Spíše sleduji, jak se jim to promítá například do jejich mluveného a psaného projevu. Improvizace jim pomáhá odložit ostych, získat vnitřní jistotu. Na druhé straně jistota je u nich někdy větší, než by měla být, a někdy jim chybí pokora. Improvizátoři pak třeba netrénují, aby si „nevyplácali“ nápady.

Může improvizace vést studenty k pokoře?

Myslím, že je důležité, aby viděli i jiné improvizátory. Je dobré hrát s cizím týmem, což se nám zatím nedaří, ale předběžně to domlouváme na příští rok. Je důležité, aby studenti viděli i jiné formy improvizace, aby si uvědomili, že to, na co se tréninkem připraví, ještě není všechno, co by se o improvizaci mohli dozvědět. Improvizační zápas rozšiřuje obzory, ale na druhé straně improvizace nejsou jenom zápasy.

Máš nějaké doporučení nebo radu pro začínající improvizátory?

Být otevřený nápadům druhých lidí, přijímat nápady, které lítají vzduchem. A nebát se, že ke mně nic nepřijde, že mě nic nenapadne. A taky pokora je důležitá. I když improvizace bývá vysvětlovaná jako výkon bez přípravy, je třeba trénovat. Jedině tak mohu své dovednosti rozvinout.

Ptal se Roman Manda

ZAPSALI JSME ...

... Z INTERNÍ DISKUSE LEKTORŮ O PŘEDSTAVENÍCH 2. BLOKU

KUK-U-ŘICE, ZUŠ SVATNÉHO, PRAHA 3 – ČERNOŠSKÝ PÁN BŮH

Soubor vycházel ze známé knihy Roarka Bradforda (dramatizace a režie Ivana Sobková) a je rozhodně cenné, že k předloze nebyli pokorní, ale posunuli ji a zaujali vztah k základnímu příběhu, který si v podstatě každý může vytvořit a vyložit po svém. V jejich pohledu zůstaly jak stopy původního textu, tak se projevila určitá svoboda a „příjemná drzost" adekvátní jejich věku a pohledu na situace. Takže se celek pohybuje na rozhraní (dětství a dospělosti), které je přesné a nestává se karikaturou (hezkým příkladem je například situace, kdy Salome svádí Boha). A jejich pohled na naše hříchy je laskavý, takže nakonec i Bůh musí uznat, že úplně bez hříchů by byla na světě nuda. Navíc jsou všichni mladí lidé divadelně výborně vybavení, takže dokážou vědomou prací jednotlivé postavy s nadhledem konkretizovat. Pána Boha udělají v podstatě jako vrcholného managera a v tom je téma, které se promítá do současnosti, i když se pochopitelně řada věcí ve světě opakuje, byť v poněkud jiné podobě. Svou dobrou funkci mají i písně, které mají propojovat situace (za autorského hudebního doprovodu Jany Štrbové sedící v první řadě hlediště), ale někdy nám může něco uniknout. A také nemáme jasno, jakou úlohu má Bůh ve vztahu Jakuba a Ezaua (jen utěšuje nebo popouzí k boji?), protože pro nás zřetelně nezapadá do tematické linie celku. Ale rozhodně výborná je různorodá práce se štaflemi, například úžasný přechod přes Rudé moře.

HADŘÍK, ZŠ HAVLÍČKOV, JIHLAVA – SLON A MRAVENEC

Předlohou této inscenace je knížka Daisy Mrázkové, jejíž texty jsou velmi úsporné a přesné a takovým textům pokus o jejich zdivadelnění většinou ublíží. Milovníkům této knížky mohlo vadit především doplnění současných hádek dětí (dramatizace a režie Jana Krásenská a Alena Hromádková). I když o přátelství, které je hlavním tématem knížky, pochopitelně děti hrály a je to jistě téma blízké i jim. Zajímavé u téhle knížky je, že má vlastně hodně dlouhou expozici a teprve v závěru se rychle odehraje příběh, ale to v knížce nevadí, nicméně u divadla to může být poněkud problém. Ale rozhodně potěšilo, že nešli do popisnosti (například, že mravenec nelezl po zemi) a vydařila se úvodní scéna s jeskyní malou pro slona, ale obrovskou pro mravence, která se rozestoupila. Pak už jsme se trošku ztráceli, protože si děti předávaly texty, takže to byl trošku chaos a občas jen ilustrace. Určitě by čitelnosti celku pomohlo, kdyby se zpřehlednilo, co kdo říká. A možná by také pomohlo, kdyby představitelé slona, veverky i mravence měli nějaký atribut (když se pochopitelně nemohou lišit velikostí), s nímž by mohli pracovat. Nadbytečným se jevilo zpívání písniček. Ale uzavření veverky do klece bylo hezkým obrazem a také závěrečná scéna s rozbořením kůlny a vysvobozením veverky zafungovala dobře.

1. TŘÍDA ZÁKLADNÍ ŠKOLY ROUSÍNOV, OKRES VYŠKOV – PÍSMENA

Je úžasné, že se našla učitelka základní školy Michaela Kyjovská, která pracuje s dětmi v první třídě rozhodně inspirativně, a sledujeme, jak se děti v drobných situacích učí písmenka. Inspiraci našla ve slabikáři pro 1. ročník ZŠ. Děti se naučí smysluplně hovořit a také orientaci v prostoru. Úkoly jsou nastaveny adekvátně jejich věku a je vidět, že je to rozhodně baví a je obdivuhodné, že jsou stále ve věci, že umějí existovat na jevišti (a zvládnou například v jedné minisituaci i varírování stejných jmen). Některé situace jsou dokonce velmi vydařené, například houkající sova (S) a krásně funguje i situace, kdy chlapci dlouho jedí svačinu, protože se řeší E, a oni jedí pečivo s ementálem. Výborné je, že se všechno děje v simultánních akcích, takže se všechny děti mohou průběžně zapojovat. Jako předěly jednotlivých situací slouží klavírní mezihry, které hraje paní učitelka, ale jsou možná zbytečně dlouhé, protože děti jsou na další situaci vždy připraveny rychleji a celkovému spádu by to ještě prospělo. Ale v každém ohledu jde o výsledek velmi cenný, který může být kvalitní inspirací pro další učitele, především pro ty budoucí. A proto je rozhodně dobré, že na této přehlídce jsme výsledek této práce mohli vidět.

MAMAMA, MACHKOVIC RODINNÉ DIVADLO – O ZTRACENÉM MEČI ANEB OPIČÍ DOBRODRUŽSTVÍ

Viděli jsme krátký příběh, který si vymyslel chlapec Matěj Machek a také ho hraje, za zvukového doprovodu své mladší sestry Magdalény (pod režií jsou podepsáni rodiče Tomáš a Tereza). V úvodu seděla holčička před zataženou oponou na předscéně vedle prázdné židle a posléze škvírou v oponě přišel Matěj s kufrem, začal vybalovat scénu, rekvizity a miniloutečky (což si všechno sám vyrobil) a začal vyprávět a hrát na židli. Asi tak, jak je možné, aby si děti hrály v každé rodině, což může třeba i jiné děti nebo rodiny inspirovat. Ale rozhodně takové hře lépe svědčí prostředí pokoje, školní třídy, nebo třeba parku, než když je vystrčena na jeviště. Protože pak by měla vyhovovat trochu jiným parametrům: přesné výstavbě, smysluplnému tématu, výraznému sdělení, práci s temporytmem a tak dále. Je otázka, jestli takovouto hru, kterou jsme viděli, lze vůbec nazvat inscenací. Ale víc než inscenace je to spíš spontánní hra, kterou si Matěj vymyslel a které Magdalena ve zvukovém doprovodu pokorně slouží. A jakýkoliv pokus o tvořivost dětí v rodině je jistě pozitivem.

Alena Exnarová

VČERA JSME VIDĚLI...

Černošský Pán Bůh

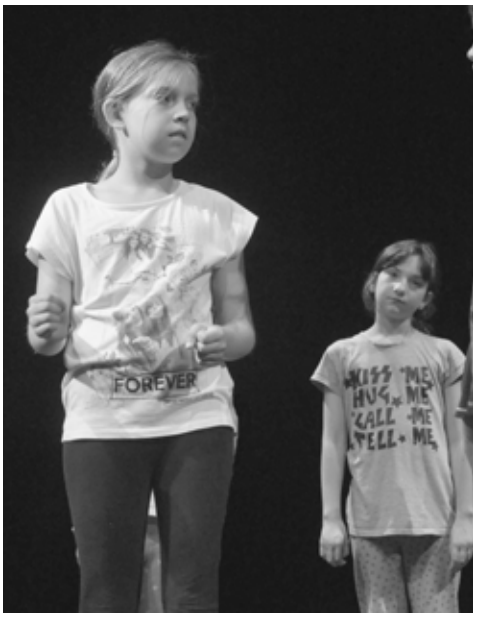

Písmena

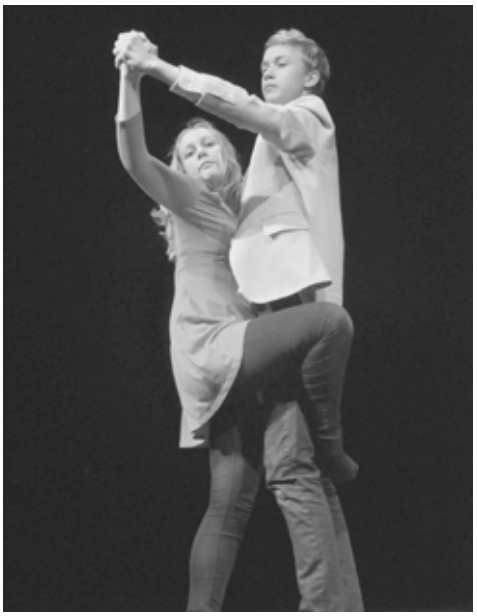

O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství

VČERA JSME VIDĚLI...

Slon a mravenec

Černošský Pán Bůh

Písmena

ZAPSALI JSME...

... Z VEŘEJNÉ DISKUSE

V učebně 2 ve třetím patře Fabriky se v neděli na veřejné diskusi sešlo necelých dvacet zájemců. Roman Černík se zpočátku snažil vést diskusi v širším kontextu a nastolil možnost uvažování o tom, zda letošní častý výskyt větší skupiny dětí na prázdném jevišti a s minimem rekvizit a prostředků, s kolektivním vypravěčem a kolektivními postavami nenaznačuje, že se objevuje nový žánr (nebo v určitém smyslu klišé)? V krátké výměně názorů zaznělo, že to vypadá na módní prvek, ale v odpověď přišel názor, že to souvisí i s postupovým klíčem a složením lektorských sborů na krajských přehlídkách. Někde se tento způsob práce upřednostňuje. Nejde ani o to, zda jde o módu nebo ne, záleží na tom, zda je např. použití kolektivního vypravěče či postav funkční.

Dalším spojovacím tématem dnešního dne je humor na jevišti a jeho zvládnutí. A gagy dnes byly vystavěné.

Auditorium bylo nastaveno spíše na diskusi o konkrétních představeních. Nejdříve došla řeč na představení Písmena žáků 1. třídy ZŠ Rousínov. V tomto případě se ale diskutéři neshodli. Pro některé je takový tvar ideálem způsobem práce pro malé děti, jiní nadšení nesdíleli a mluvili o pocitu „spartakiády". Některé momenty byly přesně vystavěny – svačina a sova. V každém případě děti plnily zadaný úkol velmi přesně. Padl i názor, že úkoly byly vymyšlené zvnějšku. Nápady to byly výborné, ale netryskaly z dětí. Bylo i připomenuto, že práce s malými dětmi je opravdu náročná a ve výsledném tvaru děti prokázaly dost divadelních zkušeností. Z některých situací už autenticita vyprchala, ale z jiných ne. Rozhodně jde o vzorový příklad doplňkové práce školní výuky.

Pak se řeč přenesla na příběh **O ztraceném meči aneb Opičí království**. Základní otázka zněla, zda toto vystoupení je vůbec divadlem a patří na jeviště. Postupně se došlo k tomu, že o divadlo začíná jít až když je vystoupení cíleně nějak vystavěno, je nějak stylizováno. Nakonec byl přijat celkem smířlivý názor, že jde o formu divadelní propedeutiky. Závěrem padla poznámka, že je zvláštní, kolik času bylo v diskusi věnováno tak malému tvaru.

V případě inscenace Černošský Pán Bůh jsme ale viděli celistvý a propracovaný tvar. Perfektně vybavené starší děti, dokonalá režijní práce, výborná dramaturgie, to všechno pomohlo tvar udržet. Tok superlativů byl mírně zpochybněn poznámkou, že jde ale o jednotlivé obrázky, spojené vypravěčem, tématem, ale úplně nevíme, odkud a kam celá inscenace směřuje. Proč jsou takhle příběhy řazeny? Kam vedou? Situace se na konci vždy rozptýlí, nejsou vypointovány. Načež se diskuse stočila na to, zda jde žánrově o muzikál, anebo ne, protože někteří spatřovali směřování inscenace v použitých písničkách. Otázka žánru zůstala nevyřešena. Diskuse pak odbočila zpátky k vyznění celé inscenace – jednotlivé části jsou dokonalé, ale celek působí zdlouhavě. Gradace je vlastně opačná – začíná to krutě a vše nakonec skončí konstatováním, že hřešit je vlastně přirozené, k čemuž Boha dovede scéna se Salome. Jak se tedy pracuje s morálními pravidly? Možná se vytratil láskyplný nadhled předlohy. Řeč o této inscenaci se uzavřela tím, že základní morální pravidla stále platí, jen černošský Pán Bůh prostě pochopil, že hřích je běžnou součástí života.

Došlo i na inscenaci **Slon a mravenec**, i v ní byl použit kolektivní vypravěč. Představení možná trochu utrpělo tím, že ho většina diskutérů viděla jako poslední a byla už přehlcena. Krásný text D. Mrázkové nebyl důsledně zpracován. Nepodařilo se zcela rozlišit chór a postavy. Naopak moc hezky byla vyřešena demonstrace různorodosti obyvatel jeskyně. Pro mravence se rozestoupila, aby bylo patrné, jak je v ní ztracen, pro slona se zase zmenšila, aby bylo vidět, že se do ní nevejde. To fungovalo dobře. Celkově by bylo potřeba důsledně propracovat mizanscény. Kdykoliv byl do slov z předlohy vnesen nějaký další text, přestával tvar fungovat. Nevýrazně působilo i oblečení – šlo o civil, nebo to byl kostým? Obtížně se tak rozlišovaly postavy od chóru, který tři protagonisty (Slon, Veverka, Mravenec) pohlcoval do sebe. Přitom v předloze se dramatičnost skrývá, ale nepodařilo se ji zcela vytáhnout. Povedla se scéna boření kůlny, přesto ale nejvíce dramatičnosti bylo v chóru samém.

Celá diskuse plynula hodně volně, po počátečních nejasnostech Roman Černík rezignoval na její vedení a nesnažil se příliš zasahovat do jejího vývoje. Díky tomu se hodně skákalo od dílčích detailů k obecnějším jevům. Nejsem si jista, zda se povedlo všechno postihnout, snažila jsem se ale myšlenky, které byly vyneseny, nekomolit.

Zapsala Iva Vachková

ZAPSALI JSME Z...

...DISKUSE STUDENTŮ STŘEDNÍCH PEDAGOGICKÝCH ŠKOL O PŘEDSTAVENÍCH 2. BLOKU

Tentokrát byli k diskusi přizváni lektoři Ema Zámečníková a Jaroslav Provazník, jejich zásahy do diskuse však byly spíše doplňujícího rázu. Moderátorka diskuse Hana Švejdová začala ne úplně tradičně od konce, a to zážitky z doplňkového programu **Robert Fulghum a Létající cirkus**. Hlavním tématem se stala přítomnost knížky na jevišti. Mnohé něco takového zpočátku rušilo, ale posléze byl tento fakt přijat jako přirozená součást konceptu představení.

Na reflexi představení **Slon a mravenec** (ZŠ Havlíčkova, Jihlava) rozdělila Hana Švejdíková studenty do čtyř skupin, které se snažily své dojmy shrnout do symbolických novinových titulků (př.: „Kulisy svým tělem“ nebo „Stále na jevišti“). Studenti pedagogických škol se vesměs dobře orientovali v ději, celkově pro ně však představení působilo spíš neuspořádaně. Otázky také vyvolávala absence kostýmů, nebo alespoň kostýmních znaků, které by děti podle rolí odlišovaly. To by však způsobilo, že vzniknou jasné hlavní role a to možná soubor nechtěl. Příběh byl nejdříve o nevýhodách vztahu, které se však na konci staly výhodami. Jaroslav Provazník doplnil zajímavost, že autorka předlohy, Daisy Mrázková, měla jako předobraz slona svého tatínka a babičku jako mravence, ona jako veverka v tom pak jen „lítala“. Tématem bylo přátelství, jak bylo také zmíněno hned před začátkem představení.

Dalším probíraným představením byla **Písmena** (1. třída ZŠ Rousínov). Z prezentovaných písmen nejvíce zaujalo písmeno S – sova, podle Hany Švejdové byla tato situace také nejlépe vypointována. Představení nemělo jednotný příběh, šlo spíše o jednotlivé epizody – „navlékané korálky“, kterých však podle studentů nebylo moc, takže bylo představení i adekvátně dlouhé. Ema Zámečníková ocenila metodu přípravy inscenace, která vlastně děti učila písmena abecedy. Pro Jaroslava Provazníka byly děti soustředěné a bylo znát, co se divadelního naučily – štronzo, pohyb prostorem, jednání slovem i jednoduché role.

Pak se diskuse přesunula k Machkovic rodinnému divadlu **O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství**. Studenti viděli představení jako netradiční, tvořivý počin, obsahující také vtip a nadsázku (zejména v podání vyprávějícího kluka). Hrající sourozenci byli sami sebou a přirozeně na sebe reagovali. Pro někoho však nebylo dobře vidět, co se zmenšené scéně na židli vlastně děje, což Ema Zámečníková označila za nedodržení jedné z hlavních inscenačních zásad. Pro Jaroslava Provazníka je takové představení bezvadné na doma, ale z jeho převedení na jevišti je spíše rozpačitý.

Závěr diskuse patřil živým obrazům, ty studenti vytvářeli podle dojmů z představení **Černošský Pán Bůh** (KUK-u-řice, ZUŠ Štítného, Praha). Vznikla tak například Noemova archa (podpořená sborovým „oh yes“ a „oh no“), obraz „nesahat na jablka“ nebo Babylonská věž. Otazník vyvolala přítomnost angličtiny a pak vůbec užití výrazu černošský Bůh v názvu. Ema Zámečníková vysvětlila, že šlo o pozůstatek z předlohy, která byla psána jakýmsi černošským slangem, který si však soubor neosvojil, naopak předlohu přetvořil do svého vyjadřovacího jazyka. Dojem zanechalo představení veskrze kladný a nikdo nespatřoval v ději výrazný problém. Pro Jaroslava Provazníka pak úžasně fungovalo to, jak mladí lidé pojali biblické příběhy.

Zapsal Martin Domkář

VČERA JSME VIDĚLI...

O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství

Slon a mravenec

Písmena

VČERA JSME VIDĚLI...

Černošský Pán Bůh

Slon a mravenec

O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství

ZEPTALI JSME SE...

...NA DIVÁCKÉ DOJMY Z INSCENACÍ 2. BLOKU

Které z představení dnešního bloku Tě oslovilo a čím?

Mě se líbili sourozenci Machkovi, to představení o ztraceném meči. Ta holčička to měla vtipné a pěkné, bylo to roztomilé. (Aneta, 17 let)

Mně se líbila Písmena, děti to měly pěkně sestavené, ta choreografie a vlastně celé. Líbilo se mi, že do toho zakomponovali to, co se učí ve škole. Měli to udělané vtipně, pobavilo mě to. (Věra, 17)

Asi to první, Černošský Pán Bůh, to mi bylo nejblíž věkově. (Lucie, 17)

Mně se líbil ten Černošský Pán Bůh, hlavně asi tím, že byli o pár let mladší než my. Víc se mi líbí divadla starších dětí, je to víc propracovanější, víc o tom přemýšlejí, to je takové lepší. A potom se mi líbilo O ztraceném meči – bylo tam dobrodružství a taky mi připadalo odvážné, že hrají na jevišti jen dvě malé děti. (Lea, 17)

Mně se úplně nejvíc líbil Černošský Pán Bůh, protože to bylo fakt moc krásné a promakané a líbilo se mi, že tam byla spousta vtipů, vtipných momentů, což se někdy nemusí vydařit. To bylo to první, takové dospělejší. A pak z těch dětských se mi nejvíc líbila Písmena – to bylo hezké, nevšední, děti tam spolupracovaly a byli tam úplně všichni. (Kateřina, 17)

Mně nejvíc oslovila ta Písmena, protože jestli je to první třída, tak to mělo i pointu. A práci s tak malými dětmi si vůbec neumím představit. (Lenka, 16)

Ptala se Eva Davidová

ZAPSALI JSME...

...Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Co se skrývá v ponožce, díl 2.

O čem diskutovali dětští účastníci? Co jsme zjistili? Co jsme našli v ponožkách, které celý den visely na šňůře a čekaly, až do nich diváci ukryjí vzkazy k představením? Nahlédněte s námi za dveře dětského diskusního klubu.

S - soubor

D - divák

Černošský Pán Bůh

Co jsme našli v ponožce?

Bylo to dobře udělané a dost dlouhé.

Nádherné! Vaše představení ve mně bude dlouho rezonovat.

Myslím si, že byla zbytečná ta anglická slova.

Boží!

Hráli jste úžasně.

Skvělé, skvělé, skvělé! My vás chceme. Do školy. Pro žáky.

Co zaznělo v aule?

S: Angličtinu jsme používali, protože to tak je už v předloze. Někdy jsme to přidali sami.

S: První dva texty písní jsou naše vlastní.

D: To byl přeci obláček! Jak se vezl Hospodin na štaflích.

S: Představení prošlo velkým vývojem, na začátku to bylo úplně jiné.

D: Proč to trvalo tak dlouho? S: Ještě jsme mohli hrát Nový Zákon.

Slon a mravenec

Co jsme našli v ponožce?

Fajn.

Líbil se mi slon.

Na to, kolik vám je, to bylo super.

Nepoužívali jste žádné rekvizity. To se mi líbilo.

Byli jste dobří.

Co zaznělo v aule?

D: Chci pochválit, jak využili prostor a vytvářeli ho tělem.

D: Kostýmy byly moc pestré, zkuste volit jednodušší - bez obrázků a nápisů.

D: Občas jsem se neorientoval v postavách.

D: Nejvíc se mi líbilo, jak se zvětšila jeskyně.

D: Líbily se mi hádky zvířátek. Trošku jsem si vzpomněl na ty, co jsem zažil já.

Písmena

Co jsme našli v ponožce?

Dobrý.

Milé, vtipné představení. Šikovné děti a super paní učitelka. Díky.

Líbila se mi písmena.

Co zaznělo v aule?

D: Líbily se mi sladěné kostýmy do žluté a červené barvy. Ale neviděla jsem v tom logiku. Čekala jsem, jestli se dle těch barev rozdělí.

D: Učili se tím písmena.

D: To je učení hrou. Metoda zpívaného čtení.

D: Jak řadili ty písmena? Mělo to nějaké pravidlo? Tvořilo to slovo?

O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství

Co jsme našli v ponožce?

Na to, že jste dva, tak jste dobrý.

Nelíbilo se mi to.

Upřímná poklona a malý zázrak bylo pro mne rodinné divadlo. Jak se mají opice?

Hezky!

Směšné. Hezké.

Supr.

Co zaznělo v aule?

S: Chtěl jsem poukázat na to, že divadlo vzniklo z dětské hry.

D: Myslím si, že by to bylo skvělé představení pro kamarády u ohníčku.

D: Já na tu džungli neviděla.

S: To malý kulatý je kalimba. Ta čárka je obyčejná píšťalka. Dlouhá miska, to byl hromový buben.

Zapsala Denisa Tchelidze

DNES HRAJÍ...

...CONVIVIUM, ZUŠ F. A. ŠPORKA, JAROMĚŘ

Soubor přijíždí do Svitav až dnes, v pondělí. Poslal nám ale ze svých cest fotografii – To jsme my! Členka souboru, Alžběta Skořepová, mi po telefonu odpověděla na tři malé otázky.

Co znamená název souboru, Convivium?

Znamená to společenství. Snažíme se držet při sobě, ať se děje co se děje. Loni jsme měli dva soubory, Moje holky a Moji kluci – a ty soubory jsme letos spojily. Takhle fungujeme první rok.

Při jaké příležitosti vznikla ta fotka?

To jsme byli v Praze, hráli jsme tam představení, teda spíš scénické čtení Hlava v hlavě. Na podzim jsme se zúčastnili takového projektu, to byla kampaň Rosteme s knihou, a byli jsme jeden z pěti souborů, které postoupily. Knihu jsme si sami vybrali. Hráli jsme pak to scénické čtení v Divadle Minor a dokonce jsme v Praze potkali jednoho z autorů knihy.

Jak bys vysvětlila pojem scénické čtení?

Při hraní používáme scénář. Máme papíry a čteme z nich, když hrajeme. Scénář jsme vytvořili společně – vybrali jsme z knížky Hlava v hlavě to, co se nám nejvíc líbilo.

Děkuji!

Eva Davidová

DNES HRAJÍ...

...LDO ZUŠ V. NOVÁKA, JINDŘICHŮV HRADEC

Soubor z jižních Čech v sobotu večer a v neděli vyvěsil reklamní plakáty na prodej ručně vyrobených záložek do knih. Všimli jste si? Firma „Vzorkovi" prodávala své výrobky ve foyeru Fabriky. Nepropásněte jedinečnou možnost koupit si tuto užitečnou čtenářskou pomůcku! Celá redakce šla příkladem a záložky si zakoupila.

Prozradíte mi něco o té firmě „Vzorkovi"? Jak vznikl ten nápad a co vás na tom baví?

Vymyslela to jedna naše spolužačka a pak jsme se my, lidi ze třídy shodli na jméně. Pak jsme to přinesli na dramaťák a začali jsme vyrábět záložky i tady, i ve vlaku cestou sem. Tady ve Svitavách jsme jich namalovali nejvíc.

A máte ještě nějaké na prodej?

Jo, ještě máme 54 záložek. Baví nás na tom vyrábění, kreslení.

Mě baví prodávání.

Mě to, že lidem uděláme radost.

Teď ke slovu improvizace. O improvizaci se bude psát, probíhá tady improvizační dílna, tak se chci zeptat: Jak to slovo chápete vy?

Je to jako že máme něco, ale nemáme to úplně všechno.

Dostaneme zadání, téma a máme to nějak zahrát a nesmíme se domlouvat.

Abysme si neskákali do řeči a spolupracovali jsme.

Například dostaneme téma vězení a máme si zkusit, co by se tam dělo.

K čemu je improvizace užitečná?

Naučíme se hrát.
A když začínáme hrát nějaké divadlo, tak předtím děláme scénky a improvizace, abysme se to naučili.

A taky abysme byli víc v pohodě. Když něco zapomeneš, tak to domyslíš. A navážeš tak, že to třeba není vůbec poznat. V tom je dobrá ta improvizace.

A vyzkoušíš si různý scény.

Pomůže nám to pro tvorbu představení.

My to třeba děláme tak, že nám Vendulka zadá nějaké cvičení a po kouskách nám dává nějaký úkoly, ty zkoušíme a pak z toho uděláme představení. Tak vzniklo i naše vystoupení.

Takhle jsme to trénovali měsíc, dva a pak jsme to všechno spojili dohromady. A začali jsme to hrát pro diváky.

To hlavní bylo z knihy, ale většinu jsme si domysleli.

Stalo se vám někdy při představení, že jste museli improvizovat?

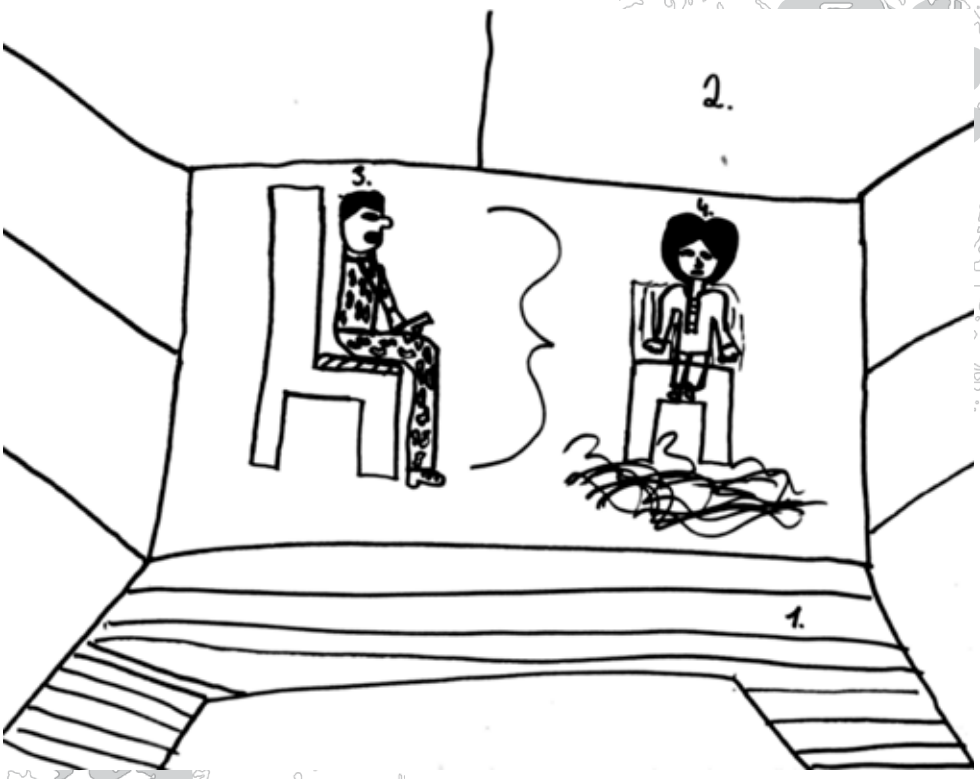
V pondělí jsme hráli rodičům a mně vypadl text, mělo to stejný význam, akorát to bylo jiné slovo.

Jo a v Bechyni - já jsem říkala dlouhej text, že lidem zhasl oheň, protože se k němu nechovali hezky, a potom jsem nějak kýchla a náhodou se tam rozbrečelo dítě... A ostatní mi pomáhali to říct.

Děkuji za rozhovor,

Eva Davidová

Jak vznikla část našeho představení
Vysvětlivky:
1. pódium
2. šály
3. pistole – sebevrah + stínohra
4. a nakonec jsme zvolili skok do vody místo pistole - sebevrah

DNES HRAJÍ...

...LA GRIMACE, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ

To jsme my, La Grimace

Co znamená název souboru a jak se čte?

Předpokládám, že se to čte francouzsky „le grimas“ a znamená to grimasa. Škleb. Podle té fotky je to asi jasné.

Takže děláte pantomimu... Jak dlouho se pantomimě věnujete a jak jste se k tomu dostali?

Je to volitelný kroužek mimo dramaťák na zušce. Ti, co chodí do dramaťáku, se mohli rozhodnout, jestli zkusí pantomimu (s Radkou Mrázovou) nebo přednes (s paní Hanou Nemravovou). A tak jsme se letos sešli my, každý z jiného souboru, a začali jsme secvičovat pantomimu a vzniklo něco na francouzské téma. Tak proto i ten název.

Představení vzniklo na objednávku, pro zlínský filmový festival.

Co pro vás znamená improvizace, v souvislosti s tím, co děláte?

Je to v divadle celkem důležité.

Je to to, když zapomenete – v našem případě ne text, ale co máte dělat – tak začnete improvizovat, dávat tam věci, co vás napadnou, ať to zakryjete – to, že nic nevíte.

Podle mě je třeba improvizace důležitá i v tom, jak nahrát partnerovi, že musím určitým způsobem komunikovat se svým hereckým partnerem tak, abych mu nahrála a vzniklo z toho něco smysluplného.

Když nám občas chybí lidi v souboru (třeba Anička je teď ve Španělsku), tak jsme je museli nějak nahradit, abysme tam vyplnili ty díry. Vymyslet to tak, aby to sedělo.

Ve Zlíně jsme neměli toho, kdo hrál hlavní postavu, musel jsem ho hrát já, tak jsem úplně improvizoval.

Ale asi podle nějaké tematické linky, ne?

Jo jo.

Uvidíme, co se stane zítra.

A z jakých divadelních souborů jste?

Všichni jsme zuška Uherské Hradiště, akorát každý chodí jiný den nebo do jiné skupiny. Všichni máme stejnou vedoucí, paní Nemravovou, jen David má Radku.

Děkuji za rozhovor,

Eva Davidová

DNES HRAJÍ...

...VESELÉ ZRCADLO, GYMNÁZIUM ÚSTÍ NAD ORLICÍ

To jsme my, Veselé zrcadlo na Malé scéně

Jak se od krajské přehlídky posunula vaše inscenace, změnili jste něco?

My jsme si povídali o tom, co fungovalo a co nefungovalo a nějak jsme se snažili to opravit.

Spíš byla velká pauza.

Hlavně jsme řešili ten závěr, aby bylo jasné, že jsme se snažili dořešit tu myšlenku, co tím chceme říct.

Já bych řekla, že jsme to měnili hodně. Jedna věc se hodněkrát opakovala, tak jsme to vyhodili a snažili se to nahradit něčím jiným, víc originálním, nebo prostě aby to bylo jinačí.

Snažili jsme se zařídit podle hodnocení poroty, aby tam byla ta myšlenka, kterou chceme vyjádřit, aby tam byla vidět, abychom ji chápali nejen my, ale i diváci.

Hráli jste představení ještě po krajské přehlídce**?**

V Ústí nad Orlicí na Malé scéně.

Improvizace je důležitá součást divadla, **co pro vás znamená?**

Když vždycky s Lenkou začínáme nějaké divadlo, tak začínáme především tím, že si zkoušíme improvizovat nějaké scénky a podle toho, co se nám líbí, co nás baví, tak podle toho postupujeme dál.

Je to slovní i pohybové.

Pokaždé na hodině dostaneme nějaké zadání a máme podle zadání buď dělat pantomimu, nebo je to i se slovama.

Scény, které máme v našem divadle, vznikaly buď improvizací, kterou nám Lenka zadala, nebo tím, že jsme prostě blbly po hodině a řekly jsme si, že je to vlastně docela dobrý a tak jsme to tam daly.

Setkaly jste se někdy s improvizační ligou nebo s improvizačním **cvičením, kter**é **nem**á **vést přímo k tvorbě?**

Určitě děláme na hodinách cvičení, máme zadané nějaké téma a pak si improvizujeme volně, je to jako cvičení. Na rozehrání, rozehřání.

Pro mě je improvizace umět se zařídit podle situace, která třeba nečekaně nastane, myslím, že je to hodně důležité v divadle i v životě, nezpanikařit a dokázat se zařídit...

Improvizovali jste někdy při představení?

Stalo se nám to loni, když jsme hráli Ifigenii - Jirka vypustil celou jednu pasáž, podle které jsem se musela úplně jinak zařídit, protože by nám neseděl příběh, ale ono se to rychle v tom mozku srovná...

Důležité je znát příběh a říct to třeba jinak...

Jirkovi se to taky stalo na konci představení Láskotoč - neměl lístečky, a tak řekl: Tak děvčata, můžete jet zadarmo, a sedělo to.

Co vás na dramaťáku baví, co vám to přináší?

Co se týká recitace, dramaťák mi toho dává hodně. Já jsem se toho za tu dobu od primy hodně naučila - pracovat s hlasem. A taky ten kolektiv – jsme kamarádky. A když se někomu něco stane, tak si to nevyčítáme. Ta práce je příjemná.

Souvisí to i s tou improvizací, improvizace mi pomáhá i v životě vidět věci reálně.

Mně dramaťák hodně pomohl s mluvou a celkově a taky to hodně naplňuje člověka, je to umění a to má na člověka nějak působit. A utužuje to vztahy, kolektiv.

Já mám divadlo jako koníček odmalinka, tak prakticky je to pro mě život.

Mě na tom nejvíc baví, že po těch hodinách vznikne něco, na co se třeba i dá koukat...

To umění, tvoření. Člověk potřebuje tvořit a tohle je jeden ze způsobů tvoření. Člověk potřebuje nějakou formu tvorby.

Já jsem vůbec neuměla mluvit a paní učitelka Janyšová nás dokopala k tomu, že jsme se mluvit naučili.

Máte jiné koníčky, kterým věnujete tolik času jako dramaťáku?

Tancování, hra na housle, hra na klavír.

Basketbal.

Zpívám.

Tanec.

Psaní.

Výtvarka, keramika.

Hra na kytaru.

Děkuji za rozhovor a zlom vaz!

Eva Davidová

Plakát k našemu představení

ZALISTOVALI JSME...

... v knize Improvizace a divadlo

(KEITH JOHNSTONE, PRAHA: AMU, 2014)

Keith Johnstone je průkopník divadla improvizace a zakladatel divadelních sportů. Je znám rovněž jako divadelní lektor, autor divadelních her, herec a režisér. Narodil se v roce 1933 v anglickém Devonu, žije v Kanadě a působí na univerzitě v Calgary.

Je autorem několika knih o improvizaci: Improvisation and the Theatre (1979), Impro For Storytellers (1999). Více naleznete na YouTube či na webových stránkách: http://www.keithjohnstone.com/

Ve své knize Improvizace a divadlo Keith Johnstone píše například toto:

„Nesnažte se zvítězit, protože o to nejde; nesnažte se být lepší, než jste, protože se vám to stejně nepodaří. Nic se vám nepodaří, když nebudete dělat chyby. Jděte na jeviště a navazujte vztahy – alespoň nebudete na scéně sami." (4)

„Já myslím, že nikdo nemá potuchy o tom, co se děje, co znamená vyšší moc. Lidé tvrdí, že vědí, o co jde, ale ve skutečnosti nikdo neví, proč jsme tady nebo co se doopravdy děje. Proč existuje vesmír, to vám neřeknu. Nevěřím nábožensky založeným lidem, ale myslím si, že modlitba může být dobrá věc; uklidňuje. (...) Podle mě je trans skutečný hlas, který lidé mají. Je to způsob, jak umožnit druhé části mozku, aby se zmocnila vlády. Když se díváte na televizi, když sledujete politiky, pozorujete jejich gesta, díváte se na to, co se stane, když někdo najednou znehybní. Vidíte, že některé části těla něco dělají nezávisle. (...) Spontánnost musí být o něčem, co je nějakým způsobem jako trans. Protože když začnu přemýšlet o tom, jestli mám říct toto nebo udělat tamto, tak to nemohu udělat ani říct. Jakmile přestanu verbalizovat, převezmou kontrolu jiné síly" (...) (7–8)

Americká škola improvizace spočívala „na hrách předváděných dospělými improvizátory na základě podnětů z publika. Tak to je, tak to bylo. A to určitým způsobem zaručuje lehkou zábavu. Bavili se tím lidé po hospodách. Proto to vzniklo, pro lehkou zábavu po hostincích. Ale spousta Američanů to chtěla využít také pro delší formy, a podle mě se dopouštějí omylu, když chtějí improvizovat úplně všechno, když chtějí improvizovat strukturu, a to je podle mě chyba, to se zatím nikomu nepovedlo." (10–11)

POD REFLEKTOREM SLOVA....

...SCÉNICKÉ ČTENÍ

Předčítání patřilo v minulosti k běžné součásti rodinného i společenského života. Ceněno bylo v komunitách, kde většina členů neuměla číst. Scénické čtení se objevuje v 19. století, jeho propagátorem byl například rakouský spisovatel světového věhlasu, Karl Kraus, který se narodil v židovské komunitě v Jičíně. Pojmem **scénické čtení** se v tradičním významu označuje čtená zkouška daného kusu, před tím, než se dostane na jeviště. Stále častěji se objevuje druh divadla, jehož cílem je minimalistická forma zviditelnění literatury. Scénické čtení je vlastně zvláštní druh recitace, může mít i charakter seriálu, pokud se čte z téhož díla v pravidelných časových odstupech.

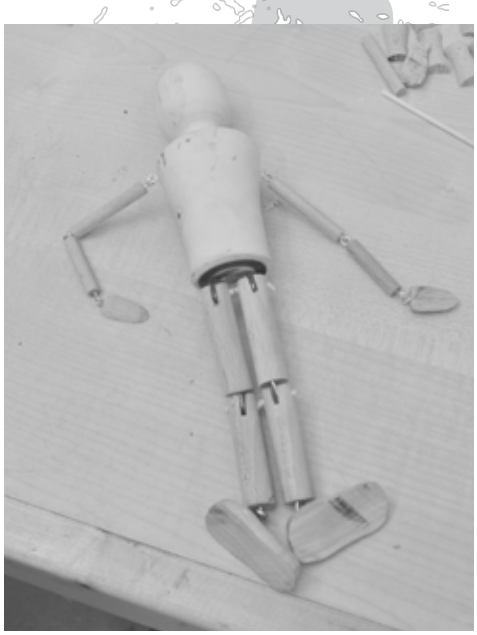
Herci mohou text interpretovat pouhým hlasem za pomoci barvy hlasu, intonace, melodie, dynamiky či rytmu, nebo mohou využít kostým. Herci přiznaně drží text v ruce, kniha se může stát i zástupnou rekvizitou. Pojetí scény může být skromné, bez kulis; mohou být užity jednoduché prostředky jako stůl či židle, nebo normální kulisy, na něž jsme v divadle zvyklí. Ryzí podobu scénického čtení reprezentuje projekt **Listování.**

Kompilováno z internetu

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... dětského diskusního klubu

... loutky

... velkého gesta

KOMIKS

VNUKNUTÍ

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2016

PONDĚLÍ 13. ČERVNA

8.30–12.00	dílny pro děti ze souborů	Fka, MMG, kino-galerie
10.00–11.45	3. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–15.50	3. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	Duhová jiskrka	Fka
	LDO ZUŠ V. Nováka, Jindřichův Hradec	
skupina A	**U Pierra**	Fka
	La Grimace, ZUŠ Uherské Hradiště	
	Láskotoč	Tyjátr
	Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí	
	Dlouhý, Široký a Bystrozraký	Trám
	Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř	
skupina B	**Dlouhý, Široký a Bystrozraký**	Trám
	Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř	
	Láskotoč	Tyjátr
	Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí	
	U Pierra	Fka
	La Grimace, ZUŠ Uherské Hradiště	
16.15–17.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 3. bloku	Fka-3. podl.
16.15–18.15	dětský diskusní klub	Fka-aula
17.15–18.45	diskuse o představeních 3. bloku	Fka, stodola
20.00–21.15	doplňkový program	
skupina A	**Bílobílý svět**	Tyjátr
	Střípek Plzeň – skupina Šafrán	
	Cesta do Brna	Trám
	Céčko Svitavy	
skupina B	Cesta do Brna	Trám
	Svitavy	
	Bílobílý svět	Tyjátr
	Střípek Plzeň – skupina Šafrán	

Fka	Fabrika Svitavy
MMG	Městské muzeum a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Trám	Divadlo Trám
Tyjátr	alternativní klub Tyjátr

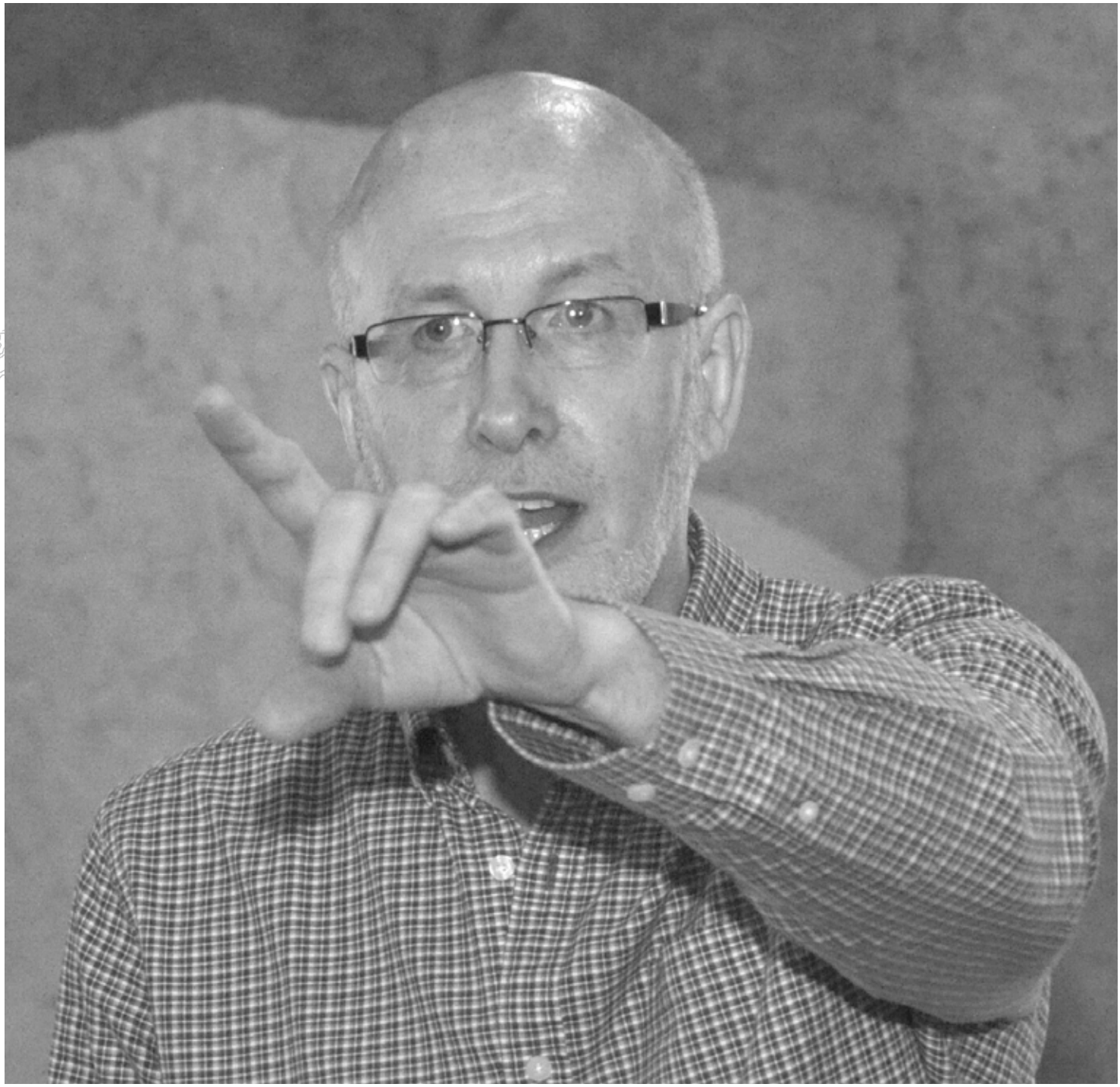

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 3

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Eva Davidová, Roman Manda, Veronika Rodová, Alena Exnarová (recenze přehlídkových představení), Pavel Kocych (sazba a grafika), Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 3 - 13. června 2016 v 00:01. Náklad 230 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY 4

ÚTERÝ 14. 6. 2016

ÚVODNÍK

Naši milí čtenáři!

Přehlídka dětského divadla se přehoupla přes svou polovinu. Čtvrté číslo Deníku je toho důkazem. A my v redakci se ze všech svých sil snažíme dělat vše pro to, abyste si početli obsahově nabité, formou vytříbené a vtipem osvěžené články o všem, co se na přehlídce děje. Snad se silami vytrváme až do konce! Dnes můžete prostřednictvím reportáže nahlédnout do semináře Michaela Woodwooda, odhalit rozmanitost pohledů na včerejší inscenace a dozvědět se z rozhovorů něco o dětech, které hrají dnešní představení.

Včerejší počasí nám ukázalo svou stinnou tvář, i když srdce zahradníka muselo zaplesat. Při šlápnutí do kaluže jdouce ze špílu na špíl se mi najednou zazdálo, že diváci přehlídky začínají být unavení. Že jejich potřeba diskutovat, sdílet a sdělovat není tak horečnatá jako na začátku. Že už nechtějí odpovídat na zvídavé otázky. Že už se tak trochu začínají těšit domů... Nebo se mi to zdá? Máte ještě chuť číst přehlídkový zpravodaj? Máte k němu nějaké komentáře, glosy? Dejte nám vědět, přijďte do redakce, napište nám vzkaz! Budeme rádi. Jsme tu furt.

Nevím, co je to za zvyk psát v úvodnících pořád o sobě. Dnes jsem se přistihla u toho, jak se s opravdovým zájmem ptám známé, jak se jí daří, a pak se klidně místo bedlivého naslouchání rozpovídám o sobě! Prosím vás, koho to zajímá, že redaktorům spadla síť? Že mají potřebu zpívat a tančit a poslouchat hudbu a nemůžou? Že touží po guláši, svíčkové či (ti vege) po husté zeleninové polévce? Odpovíme si sami – nikoho! To spíše někteří sledují, kde nám zášupšáci nechali překlep, popletli jména a nebo jestli jsme něco důležitého nezatajili.

My to ale změníme, budeme raději psát o vás, kteří Deník Dětské scény čtete. Budeme vás ještě víc lákat ke čtení fotkami Iva Mičkala a svými dokonalými články. Budeme vás stíhat a příjemně přepadat, nenápadně zapřádat s vámi hovory a pečlivě pozorovat.

A na závěr úvodníku dáváme jednu otázku k zamyšlení: S kolika lidmi, s nimiž se tu potkáváte jednou do roka, jste už stihli opravdu mluvit a opravdu jim naslouchat? Iva se třemi z 15, Eva je lepší, mluvila s dvaceti z třiceti. Není to tím, že nechodí spát v šest ráno jako já?

Eva Davidová a Iva Vachková

NAHLÉDLI JSME...

... DO DÍLNY PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

FOTOGRAFIE

Do prvního patra přístavby kina přicházím přesně o půl deváté ráno. Zde má probíhat dílna fotografie. A protože kromě Oskara Helcla, lektora dílny, a mě coby pozorovatele zatím nikdo nedorazil, mám čas se rozhlédnout kolem sebe. Jedna z prvních věcí, která mě zaujala, byly fotografie na zdi. Zatímco Oskar rozkládá po stole knihy o fotografii, spoustu negativů i vyvolaných fotografií různého data, přicházejí dívky ze souboru Hadřík a posléze i několik členů KUK-u-řice.

Oskar vyzve všech devět dětí, aby se přemístily do prázdné části prostoru. Nejprve si všichni vzájemně sdělují jména: „Míša, Nela, Amálka, Markét, Áďa, Kuba, Ondra...“ a poté začínají hrát na upíra, aby si jména lépe zapamatovali. Vzápětí se ptá dětí: „Znáte nějakou hybací hru?“ Někdo navrhuje: „Jdi, stůj, vyskoč, tleskni.“ Oskar nápad přijímá, jde se na to. Všichni chodí po prostoru a reagují na střídající se pokyny. Poté Oskar navrhuje změnu (je vidět, že hru zná): „Tlesk znamená vyskoč, vyskoč znamená tleskni, jdi znamená stůj a naopak.“ Po čase pokyny kombinuje: „Jdi a vyskoč! Vyskoč a stůj!“

Je 9.03 hodin, skupina se vrací ke stolům. Oskar zahajuje rozhovor o fotografiích na stole. „Tipnete si, jak jsou ty fotky staré? Dá se to vůbec poznat? Kdy tak mohla být vynalezena fotka?“ Děti se dozvídají, že první fotografie vznikla ve 30. letech 19. století. Poté všechny rozděluje do trojic. „Jak mohla vypadat první fotografie? Zkuste ji ze sebe udělat. Fotka by měla být hodně konkrétní. Najděte pro ni vhodné místo.“ Trojice se rozcházejí do prostoru, na tvorbu mají pět minut. Poté si skupiny své obrazy prezentují navzájem. Vznikají výjevy, jako je vycházka se psem, krajina, váza. Během dialogu se děti dozvídají, že na první fotografii byl dům a že jeho expozice trvala 8 hodin.

Děti si prohlížejí černobílé fotografie umístěné na stole. „Vyberte si ve skupině jednu fotku a vymyslete, co se stalo předtím. Udělejte živý obraz.“ Při prezentaci obrazů diváci zkoušejí přijít na to, kterou fotografií se trojice nechaly inspirovat. Poté děti dostávají nové zadání – ve trojici si vybrat jinou fotografii a pantomimicky rozehrát, co se stalo potom. Při přehrávání situací jsme svědky např. požáru vánočního stromečku.

Po přestávce si Oskar a děti povídají o rozdílech mezi malovanými obrazy a fotografiemi.

Oskar vytahuje různé předměty, např.: kabel, rozdvojku, slánku, klubko, liščí ocas, stěrku na okno a kartáč. Děti dostávají dva úkoly – rozehrát krátkou situaci s předmětem a v další situaci použít předmět jinak, než se běžně používá. A tak jsme svědky toho, jak z provázků a slánky vzniká Člověče, nezlob se a stěrka se proměňuje v pilu kácející strom.

Dalším úkolem bylo vytvořit fotografické zátiší. Děti hledají způsob, jak zkomponovat více předmětů do jednoho celku, a zároveň přemýšlejí, kam předměty instalovat. Výsledek si ostatní skupiny prohlížejí a pokoušejí se je pojmenovat. Kartáč posloužil jako skluzavka, z lepenky se stalo rozvlněné moře, z drátu vzniklo vlaštovčí hnízdo.

Poté Oskar vyzve děti k tomu, aby si prohlédly vystavené fotografie a uvažovali o nich.

Na závěr si každý zvolí nějaký negativ, vybere si na něm určitý detail, ten obkreslí či překreslí na pauzovací papír a dotvoří si k němu další část podle své fantazie. Je 11.58 hodin a dílna končí.

Zapsal Roman Manda

NAHLÉDLI JSME....

... DO SEMINÁŘE TŘÍDY A, MOC DAVU, ANGLICKÉHO HERCE A PEDAGOGA MICHAELA WOODWOODA

Pondělní seminář se výjimečně odehrával ve Stodole, kde Michael mohl využít možnosti velkého prostoru.

ROZEHŘÁTÍ

Michael udává rytmus hlubokým zvukem velké tamburíny. „Choďte po celém prostoru, když ho máme. Všichni zařaďte stupeň tři, jinak budete vyčnívat z davu.“ Zvuk tamburíny zastavuje a rozjíždí skupinu. Roste napětí. I způsob, jakým Michael tluče do tamburíny, je plný koncentrace. Nyní začneme tvořit různě početné skupiny. „Čtyři skupiny po šesti a jedna po třech.“ Bum. „Čtyři skupiny po šesti.“ Bum. „Tři skupiny po osmi.“ Bum. „Go, go! Dobrá práce. Všímáte si, co se děje. Vnímáte, jestli ještě potřebujete někoho do počtu. Je jednodušší jednoho přijmout, než se jednoho zbavit.“ Michael reaguje na předchozí situaci, kdy skupina byla o jednoho početnější, ale všichni dělali, že to nevidí. Nikdo neřekl: „Ty běž pryč!“ V takových situacích silnější děti vyhrávají, slabší odcházejí. „Pokud fungujete jako skupina a máte vytvořit dvě seskupení po dvanácti, spojí se prvních dvanáct lidí, a tím vytvoří prostor pro druhou skupinu, která také vytvoří seskupení po dvanácti. To je pro teenagery těžké. Více se soustředí na sebe než na skupinu. Vidí spíše své zájmy než zájmy celku. A tohle je způsob, jak to měnit. Žaneta se rozhodovala. U prvního seskupení mohla být třináctá, a tím to pokazit všem. Někdy je důležité čekat, než se někam přidám. Počkat, až mi ostatní ukáží, kam patřím. Ve skupině jsou vůdci i ti, co je následují. Je důležité umět počkat na pravou chvíli. K tomu můžeme najít paralely na všech úrovních společnosti. Někdy může někdo naráz vystoupit z davu. Jindy může čekat, až si ho někdo všimne. Je to paralela k situaci, když se ve volbách vynoří politik. Nebo když čekám u baru, až si mě všimne číšník. Zkoumáme možnosti, kdy být sám sebou a kdy být součástí skupiny.“

TLAČENICE

Všichni si stoupnou do středu místnosti. Úkolem je protlačit se davem k imaginárním dveřím metra. Michael určuje, kdo se bude drát davem a kde se nacházejí dveře. „Teď se naráz rozprchněte. A teď znova. Přitiskněte se k sobě. Jedna, dvě, tři! Pauza, nádech. A teď se rozutečte. Tři, dva, jedna!“ Počítáním opět zvyšuje napětí. Michael vchází do prázdného prostoru. Jeho chůze v prázdném místě je působivá. Jacques Lecoq říká: „Prostor je osvobozen. Byl zatížen davem a teď se osvobodil.“ Michael dodává: „A pak tam někdo přijde. To silně působí. Jeden člověk manipuluje prostorem. Protiklad davu a jednotlivce. Nezkušení režiséři dávají všechno doprostřed jeviště, takže tam pak není žádná dynamika. V divadle je většinou účinnější pracovat asymetricky, umístit dav na okraj. Ale jsou situace, kdy prostor může být symetrický. I když symetrie je nudná. Dobře se ale hodí k rituálům. Například situace korunovace je symetrická. Ve výtvarném umění je obraz, kde je zachycen příběh, málokdy symetrický.“

MALÉ SKUPINY

Skupina se opět rozejde do prostoru. Na zvuk tamburíny utvoří dvojice, ale v chůzi pokračují. Na další úder vznikají čtveřice. „Nejste vojáci, nemusíte být v řadě. Malé skupiny vidíme na ulici často. Rodiny, kamarády. Bylo by možné projít skrz jinou skupinu? Je to jako na nádraží. Nebo na letišti. Ale je to těžší než normálně v životě. Tam cítíme, kdo do skupiny patří, víme, kdo je člen naší rodiny. Tady to musíme více hlídat.“

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...SEMINÁŘE A

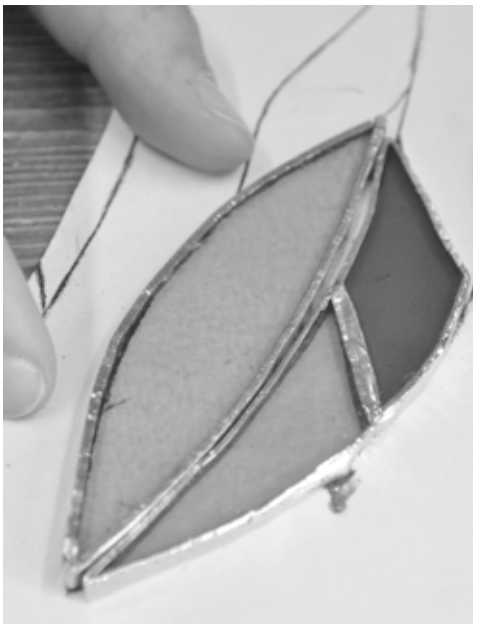

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...DÍLNY PRO DĚTI – SKLÁŘSKÁ

HŮLKA

Dvojice si sednou na zem proti sobě. „Teď začneme malé skupiny studovat z jiného pohledu. Začneme dvojicí. Tři už jsou sbor (*chorus*), dva ještě ne.“ Michael položí mezi každou dvojici hůlku. Napětí opět roste. Někteří to nevydrží a hůlku berou do rukou, jiní sedí bez pohnutí, hůlka mezi nimi. „Hůlka bude představovat hodně věcí, jediné, co nikdy představovat nebude, je hůlka. Každý zatlačte ukazováčkem levé ruky na jeden konec hůlky. A teď ji zkuste společně zvednout. Pokuste se hůlkou pohybovat. Spadla vám? Když tlak vašich ukazováčků není dostatečný, hůlka spadne. Najděte pravou míru. Nedívejte se na hůlku, dívejte se do očí partnera.“ Ukazuje se, že je vlastně jednodušší hůlkou pohybovat a dívat se přitom druhému do očí než sledovat dřívko. „Hůlka je vazba, dohoda (*contract*), způsob komunikace mezi vámi. Hůlka může podle kontextu představovat různé věci. Položte hůl zpět na zem. Dívejte se stále do očí. A teď se zkuste postavit. Ať vám hůlka nespadne. Pohybujte se po prostoru. Pozor, jsou tu i ostatní. Udržujte kontakt očima. Oční kontakt je strašně důležitý. Zkuste používat celé tělo. Jde o důvěru. Ti, co mezi sebou důvěru nemají, těm bude hůlka padat. Proto je důležitý tlak. Hůlka nemusí být jen nahoře.“ Předvádí pohyb hůlky s Denisou. Tlačí Denisu ke sloupu, pak tlak povolí. „Když přestanu tlačit, dávám signál, že nepůjdu dál. Jsme odpovědní za druhého. Periferním viděním dokážeme kontrolovat okolí, aby si můj partner neublížil. Co se stane, když Denisa tlačí a já vůbec ne? Ona pak musí tlačit i tam, kam třeba vůbec nechce. Je důležité, kdy tlačím a kdy povolím. Hůlka se tak stává paralelou vztahu. Tlačím jako učitel, rodič, milenec, anebo to nechám běžet.“ Dvojice zkouší možnosti pohybu s jednou hůlkou.

DVĚ HŮLKY

„Princip je stejný, ale držíme hůlky dvě, přičemž každá může být jinak dlouhá. Je to těžší, každá ruka může tlačit jinou silou. Vztahy nejsou nikdy jednoduché, více hůlek ve hře poskytuje komplexnější obraz vztahu.“ Michael se obrací k partnerovi zády. „Teď jsem zranitelný. Nevidím člověka, který mě vede. Důležitá je váha hůlek, tyhle jsou poměrně drahé a vyrábí je jeden Francouz. Důležitá je i jejich délka.“ Zkoumají se různé nuance. Pavel je vysoký, Jana je výrazně menší. Michael navrhuje interpretaci: „Co třeba syn a matka? Nezapomeňte se hýbat celým tělem. Štronzo!“ Michael odebírá dvojici hůlky. Zůstává jen vzájemná pozice těl a pohled do očí. „Teď vidíme neviditelné smlouvy a dohody mezi lidmi. Je tam spolupráce (*colaboration*) a rovnost. Ne všechny vztahy jsou vyrovnané. Když se vychýlím z neutrálního postavení, začne to být dramatické, a to je zajímavé. Někdy se ztratí oční kontakt, ten přichází a odchází podle postavení těla. A pořád máme k dispozici jen tlak prstů, oční kontakt a hůlku.“

MOŽNOSTI DRŽENÍ

„Co se stane, když jednu hůlku budu držet dlaní a další zapřu o palec u nohy?“ Zkouší to s Lucií. „Tlač! Tlač!“ Hůlky padají. „Pokud zatlačíme příliš mnoho, vztah se zhroutí. Tak to chodí ve všech vztazích. Učitel a žák, matka a dítě. Když zatlačíte moc, ztratíte všechno a nic nezískáte. Když netlačíte vůbec, nikam se nedostanete.“ Dvojice zkouší různé části těla, koleno, dlaň, rameno, břicho, dokonce i čelo. „Opatrně, abyste se nezranili. Zlepšujete se. Vidím, že tomu začínáte rozumět. Tohle cvičení je dobré pro malé i pro staré, pro zdravé i handicapované. Jde o vzájemnou spolupráci. Nemůžu být dobrý bez toho druhého. Když s ním nespolupracuji, nepřizpůsobím se, hned nám to začne padat. Když vedu semináře pro manažery, často jim to padá. Jsou nastaveni soutěživě (*competition*).“

VZTAHY A MOC

Michael zapře Zdence hůlku v kříži, druhou hůlku drží oba tradičně, konečky prstů. „Ona jde, protože cítí tlak. Mám ji v moci, protože mi nevidí do očí.“ Zdenka náhle zrychlí. „Převzala kontrolu. Ve vztazích to takto funguje. Lidé většinou najdou způsob, jak převzít kontrolu.“ Pak se v prostoru ocitnou dvě dvojice a mají projít skrze sebe a přitom hůlky udržet. Zkouší, jak se dá projít. Cvičení vrcholí, když Michael vytvoří větší kompozici: Vojta představuje tatínka, který jde s dětmi do nákupního centra. Přes ukazováčky je napojen na své dvě malé dcerky a v zádech má opřenou hůlku šestnáctiletého syna. Ten je ještě napojen na kamaráda. A Jana, jako prodavačka hraček a sladkostí, se váže na holčičky. Michael pouští hudbu a celá konstelace se pohybuje prostorem. Řveme smíchy. „Tady můžeme vidět, jak malé skupiny fungují. Jak se vztahy zlepšují či zhoršují, podle toho, kam umístíme tyčku. Být tlačen a být přitahován (*pushing* a *pulling*), to je to, co dává vztahům dynamiku.

Zaznamenala Veronika Rodová

NA SLOVÍČKO....

S MICHAELEM WOODWODEM, LEKTOREM SEMINÁŘE A, MOC DAVU

Michaeli, můžeš čtenářům Deníku DS představit, čím se profesně zabýváš, co děláš?

Vystudoval jsem herectví v Londýně. Všechno, co dělám, vychází z mého studia herectví, ne z pedagogiky. Jsem profesionální herec, učitel v Redbridge Youth Theatre Workshop (RYTW), jak se říká na volné noze, nejsem nikde zaměstnaný. Postupně jsem si doplnil učitelské vzdělání. V posledních deseti letech píši také divadelní hry pro děti a mládež na různá témata, vlastně na zakázku. Drogy, vztahy, sexuální výchova, co učitelé potřebují. Tak jsem spolupracoval například s policií, se sociálními pracovníky. Hry, které píši, také režíruji. Hrají je profesionální herci a hrajeme je ve školách. Například na podzim jedeme do Litvy s Macbethem. Také mě zajímá fyzické divadlo, s tím jsme byli na divadelním festivalu v Edinburghu. Nebo pracuji s dospělými ve firmách, s manažery, to je zase jiný typ práce.

Jaká byla tvoje cesta k dramatické výchově? Jak jsi začal spolupracovat s RYTW?

Jako dítě, jako mladý jsem chodil do RYTW. Mým učitelem byl Hugh Lovegrove. A jako dospělý jsem se tam vrátil.

Co tě přivedlo ke zkoumání konceptu davu v divadelní práci?

Pro trénink a zkoumání funkce a úlohy sboru existuje mnoho hereckých cvičení. Když jsem studoval na divadelní akademii v Londýně, mí učitelé hodně pracovali s principy Jacquese Lecoqua, seznamovali nás s jeho myšlenkami a metodami. Když jsem později pracoval jako herec, řada mých kolegů pracovala ve velkých kamenných divadlech, například s režisérem Sirem Petrem Hallem, který působil v Národním divadle v Londýně *(v letech 1973–1988, pozn. redakce)*. A ten hodně pracoval s principem antického řeckého chóru. Takto zprostředkovaně jsem se k tomu dostal a začalo mě zajímat, co to přináší pro divadelní práci. Kvůli tomu jsem si později doplnil vědomosti z oblasti dějin výtvarného umění, sedm let jsem studoval na univerzitě. Na obrazech z nejrůznějších dob, zejména renesančních a barokních, jsem našel mnoho skupin, sborů, které mě v mé práci inspirují. Sílu výtvarné kompozice využívám jako inspiraci pro divadelní sdělení. A pak to zaměření na skupinu: v mých seminářích nikdo nesedí dlouho stranou, potřebuji všechny, možná i proto jsou mé semináře docela žádané. A proto jsem toto téma nabídl zde. Věděl jsem, že budu mít v semináři více lidí.

Vidíš nějaký rozdíl mezi divadlem hraným dětmi v České republice a ve Spojeném království?

To je těžké odpovědět. Moc jsem toho v Čechách neviděl a vlastně ani v Anglii. Mohu to porovnat jedině se svou zkušeností, kterou mám z inscenací, co Češi vozili do Redbridge. A ještě to mohu porovnat s Litvou, kam na podzim pojedu a se kterou máme pracovní kontakt. Obě to jsou země bývalého východního bloku. V Anglii hodně zpracováváme sociální témata, zkoumáme problémy, což nemusí být vždycky dobře přijímané. Vy jste více zaměření například na pohádky, konflikty ukazujete na divadle jinak. V Anglii se divadlo často využívá pro věk střední školy a hodně se zaměřuje na to, jak se postava cítí. Vycházíme ze Stanislavského, i když řada učitelů dramatu na školách asi ani neví, že dělá metodu Stanislavského. Také jdeme cestou fyzických cvičení, ale vždy tam je psychologická rovina. Jde o to, zkoumat pocity. Například včera jsme v semináři začali tak, že se chystáme na párty. Zobrazovali jsme všechny možné činnosti, které lidé dělají, než jdou na večírek. Jak se připravují holky, jak kluci? A když jsou holky v roli kluků, je to parodie, nebo to může být něco jiného? Zkoumali jsme různé roviny tohoto zadání. Zde jde hlavně o techniku. Já jsem již docela dlouho nepracoval s dětmi. Ale všiml jsem si, že dnes děti hodně napodobují, co vidí v televizi, kopírují televizní herectví. Je třeba je měnit, snažit se, aby herecké techniky i témata vycházely z divadelního způsobu sdělování. Je těžké děti pohnout z role televizních diváků do role diváků divadelních. Nevím, jestli se toto děje také v České republice?

Děkuji za rozhovor.

Ptala se Veronika Rodová

Vysvětlivky:

RYTW – divadelní soubor pracující v Redbridge Drama Centre (RDC). V roce 1973 je založil Hugh Lovegrove. Tým pedagogů zde pro školy připravuje vzdělávací projektové celky a dílny. Ty vycházejí z objednávky škol a směřují do různých vzdělávacích oblastí. Vedle toho zde působí amatérské a profesionální divadelní skupiny a učitelé Centra také pracují s dospělými, pro které připravují dílny divadla fórum a týmových či komunikačních dovedností. Dříve bylo částečně dotováno ze státního rozpočtu, dnes je jedno z posledních center dramatické výchovy v Anglii a musí být finančně soběstačné. Jeho současným ředitelem je Keith Homer. RDC spolupracuje s Asociací dramacenter ČR.

Hugh Lovegrove (1925–2002) poradce pro dramatickou výchovu, ředitel britské pobočky IATA/AITA (International Amateur Theatre Association) a čestný předseda EDERED (European Drama Encounters).

Jacques Lecoq (1921–1999) významný francouzský režisér, který je znám především svou metodou fyzického divadla. V roce 1956 v Paříži založil L'École Internationale de Théâtre Jacques Lecoq, kde působil až do své smrti. Jako mladý byl vášnivým sportovcem, později se začal zajímat o geometrii pohybu. Učil dokonce tělocvik a byl trenérem atletiky.

Sir Peter Hall (1930) je jeden z nejvýznamnějších britských divadelních režisérů. Jako první například na jeviště uvedl Beckettovu hru Čekání na Godota. Nositel řady významných cen.

Konstantin Sergejevič Stanislavskij (1863-1938) ruský herec, divadelní režisér a pedagog. Zkoumal spoje mezi fyzickým a psychickým a vyznačil cestu od dostupného k méně dostupnému, od vědomého k podvědomému, která se stala principem jeho herecké psychotechniky. Tato metoda způsobila obrovský rozruch, neboť něco takového zatím v divadelním světě neexistovalo. Vnímat herectví jako součást plnoprávné profese bylo nevídané. Společně s Vladimírem Ivanovičem Němirovičem-Dančenkem založili Moskevské umělecké akademické divadlo (MCHAT).

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...DALŠÍ OSOBY SPOJENÉ S PŘEHLÍDKOU

Dalším důležitým osobám, spojeným s Dětskou scénou, jsme položili tři následující otázky:

1. Jaké role hraješ právě teď?
2. Vzpomeneš si na svůj (důležitý) divadelní zážitek z dětství?
3. Co Tě na divadle nejvíc baví?

ROMAN ČERNÍK, moderátor veřejných diskusí a lektor semináře Křižovatky, zákoutí, skrýše:

1. Já hraju v podstatě jen jednu životní roli a to je permanentní životní optimista. To je dobrý, ne?

2. Pamatuju si bytostně jedno veliký představení, myslím si, že to bylo Divadlo Alfa, Tři mušketýři. Hráli s velikými manekýny a to mě hrozně oslovovalo, to mi bylo tak pět, šest let, byl jsem na divadle s dědečkem a s bratrem. A zažíval jsem chvilku ten pocit, že ty loutky fakt žijou. Dodneška si to pamatuju.

3. Já ho vnímám jako hru. Že to je taková ztělesněná, krystalická hra, to je dobrý. Že člověk tam může dát ze sebe to lepší a může dostat to lepší.

ALENA EXNAROVÁ, recenzentka přehlídkových představení:

1. Teď mám především v reálu roli babičky a tu hraju ráda. Ale i když jsem v důchodu, tak se vývoj divadelní snažím sledovat stále.

2. Já si dodnes pamatuji, když jsem chodila ještě do základní školy a moji rodiče měli předplatné v Hradci Králové do divadla (tehdy ještě ne Klicperova, ale Divadla Vítězného února) a maminka jednou onemocněla, tak jsem šla večer místo ní a pamatuji si, že to byla Farma pod jilmy a jednu z hlavních rolí hrála Vilma Ascherlová. A to jsem si fakt připadala, že už jsem dospělá.

3. Baví mě především to, že není jednotvárné, ale různorodé a také mě zajímají články o něm.

HEDVIKA ŠVECOVÁ, lektorka dětských diskusních klubů:

1. Jé, těch je. A jak krásných :) Jsem dcera, která pravidelně navštěvuje svoje rodiče, učitelka (přísná, spravedlivá a hodná, jak řekly děti), hraju roli dobré karatistky s pověstí ještě lepší karatistky. Jsem tanečnice, která zmizí před půlnocí. A taky divoška a nesmělá žabka. Kolegyně... kamarádka... nadšená veganka... a taky sestra, co se moc neozývá... ta, která doufá, že z ní jednoho dne bude máma... nepoučená pěstitelka květin...

2. Byly mi čtyři a chodila jsem do malé vesnické školky. Hráli jsme pohádku O Řepě. Dostala jsem vynadáno za to, jak tiše mluvím. A aby mi to učitelka dokázala, nahrávala zvukový záznam na kazetu, a potom nám to pouštěla, abychom věděli, jak nám to nejde. Odnesla jsem si z toho přesvědčení, že hrát divadlo je za trest, a že mají učitelé radost z toho, když to můžou dětem vytmavit. Je pravda, že to nejnepříjemnější jsem si odbyla docela brzy, a od té doby mi život různě naznačuje, že to se mnou přece jen tak špatné nebude ;)

3. Příběhy. Možnosti. Role na jevišti. Role mimo reflektory. Držení pěstí. A pohlcení.

JAKUB HULÁK, tajemník lektorského sboru:

1. Roli přehlídkového zombie, který si to chce ale za každou cenu užít až do konce. Dneska jsem ale osvěžen krátkým oprášením mnohotvárné a vrstevnaté role rodičovské.

2. Výstavu scénografických modelů. Už netuším, kdy a kde, ale udělalo to na mě ještě větší dojem než většina divadelních představení.

3. No nejspíš jeho bezprostřednost, kontaktnost, prchavost... Vždycky totiž dám přednost divadlu před filmem.

DENISA TCHELIDZE, lektorka dětských diskusních klubů:

1. Učitelka, manželka, Slovenka žijící v Česku, studentka, dcera, vnučka, sestra, kamarádka, sousedka, milovník dortíčků.

2. Důležité pro mne bylo, když jsem si poprvé stoupla před diváky (byla jsem v druhé třídě) a něco řekla. A oni se usmáli. A já se třásla trémou o něco míň.

3. Divadelní zkratky a metafory, ve kterých každý může najít něco jiného. Společné sdílení s ostatními diváky, kolektivizaci zážitku a následné sdílení po představení. Mám ráda, když mi představení nabídne téma, o kterém můžu dál přemýšlet a když ve mne vyvolává silné emoce, baví všechny moje smysly.

Odpovědi sehnala Eva Davidová

ZEPTALI JSME SE...

...NA DIVÁCKÉ DOJMY Z PŘEDSTAVENÍ 3. BLOKU

Které z dnešních představení Tě oslovilo a čím?

Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Byli šikovní, ti, co vedli loutky, přišlo mi to profesionální, aspoň z mého úhlu pohledu. U prvního představení (Duhová jiskra) se mi líbila ta myšlenky a ty flétny byly super jako doprovod.

(Kateřina, 21 let)

Rozhodně Dlouhý, Široký a Bystrozraký. O tom prvním (Duhová jiskra) nevím, co si myslet, příliš často se měnila scéna. Zas na druhou stranu to asi jinak udělat nešlo.

(Petr, 20)

Nejvíc mě zaujalo to první, Duhová jiskra, protože v tom hrál můj kámoš a ti ostatní nebyli moc zajímaví.

(Matěj, 8)

Mně oslovila pohádka Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Ta práce s loutkama fakt není jednoduchá, i když to tak může vypadat, a taky se mi moc líbil ten hudební doprovod. A myslím, že ta holka, co tam celou dobu držela akordeon, se s tím poprala moc dobře, protože ten akordeon je strašně těžký!

(Alena, 20)

Oslovilo mě to první, Duhová jiskra, protože na mě každý obraz působil neskutečně čistě na to, že tam jsou i malé děti. Líbí se mi způsob toho střihového představení, kde je to v jednotlivých obrazech. Divadelní prostředky byly velmi skromné a k něčemu to směřovalo. Druhé představení, Dlouhý, Široký a Bystrozraký bylo hodně profi, děti jsou výborně vybavené, skvělé nápady. Rozhodla jsem se, že budeme na škole dělat loutkové divadlo. To třetí, myslím, postrádalo příběh a na to čtvrté vůbec nemám názor.

(Slávka, 46)

Já bych vypíchl představení Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Byl tam překrásný moment - vahadlo hraje jako pars pro toto za loutku, to je dobré. Ale aby i loutkovodič hrál místo té loutky, to mi přišlo jako zajímavé ohledávání hranic loutkového divadlo. Sedělo to. Bylo to účelné, zdařilé technologicky i výtvarně, ty loutky.

(Tomáš, 33)

Diváky zpovídala Eva Davidová

VČERA JSME VIDĚLI...

Duhová jiskra

Dlouhý, Široký a Bystrozraký

Láskotoč

VČERA JSME VIDĚLI...

U Pierra

Duhová jiskra

Dlouhý, Široký a Bystrozraký

ZAPSALI JSME ...

... Z INTERNÍ DISKUSE LEKTORŮ O PŘEDSTAVENÍCH 3. BLOKU

LDO ZUŠ V. NOVÁKA, JINDŘICHŮV HRADEC – DUHOVÁ JISKRA

I když má autorka předlohy Daniela Fischerová řadu kvalitních knížek, tak Duhová jiskra k nim bohužel nepatří a to poznamenalo i tuto inscenaci. Dá se pochopit a ocenit, že se soubor snažil sáhnout po textu, který má myšlenku, ale tady je spíš jen jakési všeobecné téma a jistý náznak lyričnosti a jen těžko se hledá možnost konkretizace. Když nastupují první tři dívky a začínají vyprávět, cítíme jejich energii, ale ta se pak u všech dětí vytrácí. Nejspíš proto, že nejsou konkrétními postavami a nemají příležitost jednat, a tak se nám všechny zdají poněkud ztracené v prostoru, i těla mají povolená (a není to asi záměr, alespoň ne u všech). Proto se nepodařilo příběh a téma čitelně sdělit a představení působilo trochu chaoticky, a neorientovali jsme v tom, co a proč se děje a jaký vztah děti mají k tomu, co nám chtějí sdělit. V každém případě se ale snaží o kultivovanost a za ocenění stojí také využití živé hudby, kterou hrají dvě dívky usazené na straně jeviště.

LA GRIMACE, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ – U PIERRA

Sledovali jsme pantomimicky vyprávěný příběh narozeninové oslavy Pierra, která začala přesvědčivou scénou jeho „krášlení“. Pak se dostavují kamarádi a kamarádky, předávají mu dárky, pak je hostina a vzájemné „hecování a bojůvky“ a vše končí výletem na Eiffelovku, odkud pak tři kluci skočí dolů. Takhle jsme základní linii sledovali, ale ne vždy jsme si byli některými situacemi jistí. A to proto, že se řada dialogů odehrávala současně a také intenzivně používali drobnokresbu, která situace u pantomimy občas znepřehlední, takže jsme nepoznali, který dialog je v té chvíli pro vývoj příběhu nejdůležitější. A to se někdy projevilo různým pochopením jednotlivých situací a především závěrečného skoku kluků z věže (například: opili se nebo spíš „zhulili“, a proto skočili, nebo snad proto, že už je takovéto večírky nebaví?). Přehlednosti by také mohla pomoci přesnější práce se světlem. V každém případě je ale třeba zmínit základní kultivovanost a vybavenost mladých lidí. A to je pantomima rozhodně dřinou, protože se všechno musí přesně zafixovat. A i přes uvedené problémy je to dílo rozhodně hodně poučené a je výborné, že jsme je na této přehlídce mohli vidět, protože se s pantomimou tady moc často nesetkáváme.

VESELÉ ZRCADLO, GYMNÁZIUM ÚSTÍ NAD ORLICÍ – LÁSKOTOČ

Soubor vyšel z Kainarovy básničky (Jan miluje Lenku aneb Řetězec lásky věčné) a je potěšitelné, jak s ní naložili a co si v ní našli, například obraz kolotoče text vystihuje velmi přesně. A dodali tomu i vlastní téma, s nímž dále pracovali, ale přitom k tomu textu přistoupili s pokorou. Inscenace je o nenaplněné lásce, protože každý miluje někoho jiného, než toho, který miluje je. A naštěstí o té lásce hrají s nadhledem (u divadla poezie lze použít činoherní prostředky, ale neměly by být realistické) a také potěšilo, že se snažili postavy varírovat a vůbec nevadilo, že kluky hrály dívky. Jediným klukem, který v téhle inscenaci hraje, je ten, který ovládá kolotoč, tedy láskotoč, kam zve všechny, kteří doufají, že najdou lásku a je tak trochu tím všeovládajícím „ďáblíkem“ a hraje ho výborně. Jen jsme si kladli otázky, týkající se závěru a jak si ho vyložit. Je láskotoč opravdu nekonečný a vždycky špatně dopadne, a proto se kolotočář diví, když se chtějí tři dívky vrátit znovu, ale ony nejspíš věří tomu, že lásku přece jen najdou? A nebylo by logičtější, kdyby se o nalezení lásky znovu chtělo pokusit více dívek? Ale v každém případě jde o kvalitní inscenaci, která potěšila.

CONVIVIUM, ZUŠ F.A.ŠPORKA, JAROMĚŘ – DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRAKÝ

U této inscenace Erbenovy pohádky hrané loutkami je nejpůsobivější její začátek – například král pohybující se i se židlí, situace, kdy princ stoupá na věž a pak si prohlíží obrazy princezen (tedy živé a výrazově proměnlivé obličeje loutkohereček), viditelné jen vahadlo při putování prince nebo rozhlížení se Dlouhého po konci lesa... Ale pak už začne poněkud váznout temporytmus a nedostavuje se gradace, jako kdyby nápady trochu vyschly, a nejvíc vázne tempo u postupného plnění úkolů pro vysvobození zakleté princezny. Možná by pomohlo některé situace krátit - například nekonečné děkování prince za pomoc nebo by Dlouhý mohl pro zakletou princeznu důkladně odejít jen poprvé, protože je to hezké, ale pak už to zrychlit. Ne každému je také jasný motiv a úkol holubiček. Ale i přes připomínky je třeba ocenit jak loutkářskou vybavenost mladých lidí a také to, že odvádějí mnoho práce, protože každý z nich má spoustu úkolů, které zvládají. I když někdy je to trochu i „boj s materiálem“, ale to sdělení příběhu zas tolik nenarušuje. Spíš by se vyplatilo vyřešit obruče u čaroděje, protože působí spíš směšně, že se z něj sklepají a neprasknou. A je škoda, že se v závěru nepromění v havrana a neodletí. A také by neměl neustále opakovat „herež“ (je to citoslovce, které znamená cosi jako „budiž tak“). Dobře naopak působí doprovod na akordeon a při písničkách občas i na kytaru. I přes uvedené připomínky jde rozhodně o zajímavou práci a vzhledem k tomu, že je poměrně čerstvá, ještě by bylo dobré na inscenaci zapracovat, protože za to rozhodně stojí.

Alena Exnarová

ZAPSALI JSME...

... Z DISKUSE O PŘEDSTAVENÍCH 3. BLOKU

LDO ZUŠ V. NOVÁKA, JINDŘICHŮV HRADEC – DUHOVÁ JISKRA

Jedním z témat, které se v diskusi otevřelo, je výběr a úprava literární předlohy určené k dramatizaci (v tomto případě stejnojmenné povídky Daniely Fischerové).

Ukázalo se, že zvolená předloha nabízí pro divadlo minimum dějového materiálu, chybí konkretizace postav i dramatických situací. Děj a situace jsou příliš obecné, a proto se divák nemůže ponořit do představovaného příběhu a emočně ho prožívat. Divák nemá jasno, kdo je hlavní postavou, a tak neví, komu má „fandit", s kým jeho situaci prožívat. Ukazuje se nutnost individualizovaného jednání postav. Nabízí se otázka, zda na základě obecné předlohy si tvůrci mohou vytvořit či nalézt příběh, který by byl konkrétní a ve kterém by se hrající děti našly. Druhou možností je hledat jinou předlohu k dramatizaci.

LA GRIMACE, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ – U PIERRA

Inscenace je inspirována marceaovskou a fialkovskou pantomimou. Je to poprvé, co se na Dětské scéně objevila pantomima.Účastníci diskuse se dozvídají, že v souboru La Grimase je setkání s pantomimou pedagogickým záměrem. Smyslem je vybavovat děti hereckými dovednostmi, které by mohly využít v divadle. Je otázka, zda není škoda, že se tak dělo na úkor obsahu, tedy tématu příběhu a celkového divadelního sdělení. Děti zpracovávají téma dospělých, ale není zcela jasné, jak na ně nahlížejí. Hráči dosahují různé technické úrovně, což souvisí s mírou jejich zkušeností s pantomimou. Během diskuse se objevil postřeh, že dětem byly rukavice velké, což je mohlo omezovat v jemnější práci s gestem. V ději se diváci orientovali nesnadno. Pomohlo by, kdyby tvůrci zdůraznili to, co je v danou chvíli důležité a upozadili to, co je podružné. Problematicky rovněž působila „pohybová stálomluvnost" všech postav v danou chvíli (příměr s činohrou – kdyby mluvili všichni najednou, divák by se v ději přestal orientovat). Důležité je fázování (timování), aby se netříštila divákova pozornost.

Pantomimická cesta souboru je poctivě nakročená. Kéž by se pantomima objevila na Dětské scéně častěji.

VESELÉ ZRCADLO, GYMNÁZIUM ÚSTÍ NAD ORLICÍ – LÁSKOTOČ

Inscenace vznikla na základě básně Josefa Kainara – Jan miluje Lenku aneb Řetěz lásky věčné. Část diskuse se zastavila u tyče. Pro některé účastníky diskuse tyč byla funkční, byla součástí kolotoče. Jiní si kladli otázku, zda nebyla samoúčelná, zda nepostrádala funkci divadelního znaku. Dívky hrály nejen dívky, ale i chlapce (vstup do role nasazením čepice). Vůbec to nevadilo, protože už tím, že vstoupily do prapodivného kolotoče, vstoupily do světa fikce. Navíc se do rolí nepropadaly, nepsychologizovaly. Celé představení, až na závěr, bylo podáno v nadhledu. Konec se jevil jako nejasný (vnímáno některými diváky), působil zatěžkaně, jako by dívky hrály za sebe.

CONVIVIUM, ZUŠ F. A. ŠPORKA, JAROMĚŘ – DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRAKÝ

Erbenovu předlohu znají všichni diváci, o to více je mohlo zajímat loutkové zpracování. Diskutující se dozvěděli, že děti si vyráběly loutky samy a že jim to zabralo hodně času. Bylo zřejmé, že hráči během představení museli stíhat poměrně hodně věcí včetně hudební produkce. Při hraní využívali rovněž prostoru kolem portálu. Nyní jsou údajně v procesu zjednodušování. Řešení jednotlivých princových úkolů by mohlo být ztvárněno divadelněji a mělo by gradovat. S loukami se moc nehraje, většinou stojí v řadě. Výjimkou je situace natahování Dlouhého či rozšiřování Širokého. Stálo by za to rozvinout i nápad se zrcátky u Bystrozrakého. Někdo poznamenal, že pohádka není nijak vyložena, s tím ale všichni nesouhlasili. Děti jsou zavalené materiálem, bylo by třeba si ujasnit, co je důležité a co ne. Například představování princezen není tak zásadní, jako když se princ probudí a princezna je pryč, a on ji musí rychle najít, jinak přijde o život. Není také jasné, proč kouzelná trojice princi pomáhá. Je ale vidět, že děti hrají s nadšením a energií.

Zapsal Roman Manda

VČERA JSME VIDĚLI...

Láskotoč

U Pierra

Duhová jiskra

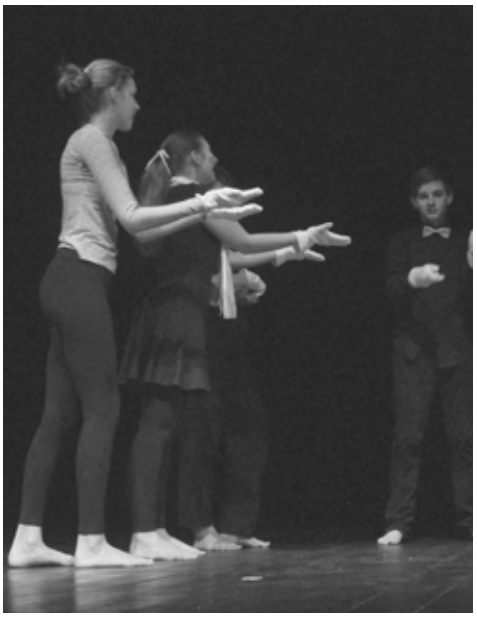
VČERA JSME VIDĚLI...

Dlouhý, Široký a Bystrozraký

Láskotoč

U Pierra

ZAPSALI JSME...

Z DISKUSE STUDENTŮ STŘEDNÍCH PEDAGOGICKÝCH ŠKOL O PŘEDSTAVENÍCH 3. BLOKU

Navzdory dešti se ve farní stodole i dnes sešli studenti středních pedagogických škol. Počet účastníků byl sice o něco nižší než první dva dny, o to více a horlivěji se však diskutovalo.

Úvodem si Hana Švejdová se studenty zopakovala, co jsme vlastně viděli a co jim nejvíce utkvělo. Pro někoho to byl nejlepší den, jiní vyzdvihovali osvěžení dne loutkovým divadlem a pantomimou. Posléze se vytvořily čtyři debatní skupinky, do kterých se přidali i lektoři Tomáš Volkmer a Eva Keroušová. Každá skupina si vylosovala představení a následně sepisovala jeho přínosy a pak také otázky do další debaty.

Podnětnou na představení **Duhová jiskra** se studentům jevila hudba, oceňovali, že byla živá. Dále zaujalo celkové téma: každý máme v sobě dobro, které by nemělo umřít. Hlavním bodem diskuse o tomto představení bylo však vymezení prostoru. Tomáš Volkmer připomněl, že scéna je ve Fabrice hluboká, nejsou v ní šály, s čím by měl každý vedoucí souboru počítat. Mnohým přišlo rušivé časté zhasínání. Diskutovalo se také o tom, jestli by herci neměli mít nějaké rozlišující kostýmy, konkrétně král, královna. Jako větší problém se ale nakonec v diskusi ukázalo, že postava krále svým jednáním nikoho nepřesvědčovala o tom, že jde o vládce země. Jinak byla hodnocena postava vědmy. Někomu sice vadilo, že stála zády k publiku, nicméně převážil názor, že šlo o záměr a zahrály si tak i její rozčepýřené vlasy. Hudba byla označena za málo napojenou na děj.

Dále se rozebíralo loutkové představení **Dlouhý, Široký a Bystrozraký**. Účastníci diskuse souhlasili s tím, že podnětnými byly shledány hudba a zpěv. Dále bylo oceňováno, že herci nebyli pouze loutkovodiči, že také hráli. Byli hlasově i výrazově dobře vybavení a nic je během vodění loutek nerozhazovalo. Otázkou bylo, co znamená slovo „hereš". Padaly nápady, že jde o maďarské slovo, zaklínadlo, nadávku (jako hergot). Eva Keroušová viděla problém v tom, že nebylo jednoznačné, zda jde o divadlo iluzivní nebo antiiluzivní. Čarodějovy opasky se třeba mohly odebírat přiznaně, aby to nepůsobilo, jako kdyby se čaroděj osvobozoval. Mluvilo se o loutkářských prostředcích, které je třeba provádět přesně (což se nedělo vždy), protože každý nedostatek je vidět. Oceňován však byl výstup na věž, kdyby bylo vidět nejprve jenom vahadlo loutky. Otázkou bylo také, jak loutky vznikly. Od lektorů se studenti dozvěděli, že si je soubor sám vyráběl.

Pak se přešlo k inscenaci **Láskotoč.** Studenti vyzdvihli hned na začátku téma, které jim přišlo blízké. Pozitivně se také mluvilo o scénickém zpracování kolotoče. Vypadalo to jako na pouti. Fungovalo zapojování štronza. Výraznou byla také postava kolotočáře. U ní se řešilo, zdali měla i další, hlubší význam. Eva Keroušová prozradila, že pro soubor jde o ďábla, ale nebylo tomu tak od začátku. Mezi otázkami padlo, proč se některé dívky na kolotoč vrátily. Pro někoho to byla zosobněná naivita, kterou lze v realitě vidět. Někdo jiný to cítil tak, že věřily v naději, že to bude lepší. Pro jednu z diskutujících divaček bylo přínosné zejména to, že to celé vzniklo podle básně, dřív se s tím nesetkala.

Na závěr se diskutovalo pantomimické představení **U Pierra**, které bylo nejvíce podnětné právě svým specifickým provedením. Nejzásadnější otázkou byla orientace v příběhu. Dlouze se hovořilo o konci (dobrovolném či nedobrovolném skoku) a o tom, co dívky na začátku příběhu vůbec nesly. Někdo navrhl, že šlo o obří bagetu, což fotograf Ivo Mičkal, který se do diskuse také zapojil, k údivu všech, potvrdil. Tomáš Volkmer potvrdil názor, že více pantomimických výstupů současně působilo zmateně. Herci si tak totiž paradoxně skákali vlastně do řeči. Orientaci v příběhu pak nepomohla ani hudba, která třeba v půli dění skončila a divák hledal (a nenacházel) význam proč.

Zapsal Martin Domkář

ZAPSALI JSME...

...Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

CO SE SKRÝVÁ V PONOŽCE, DÍL 3.

I dnes jsme v dětském diskuzním klubu odhalili tajemství ponožek, ve kterých se ukrývaly vzkazy pro soubory od jejich diváků.

S-soubor

D-divák

Duhová jiskra

Co jsme našli v ponožce?

Mohlo by to být delší. Třeba víc příkladů. Jinak super nápad.

Krásný doprovod na flétnu.

Bylo to moc hezké, měli jste super hudbu a dobrý nápad.

Je vidět, že jste super tým. Krásný doprovod hudby.

Bylo to super. Jenom u té jiskry by možná mohly být trochu jiné příklady než u té beznaděje.

Co zaznělo v aule?

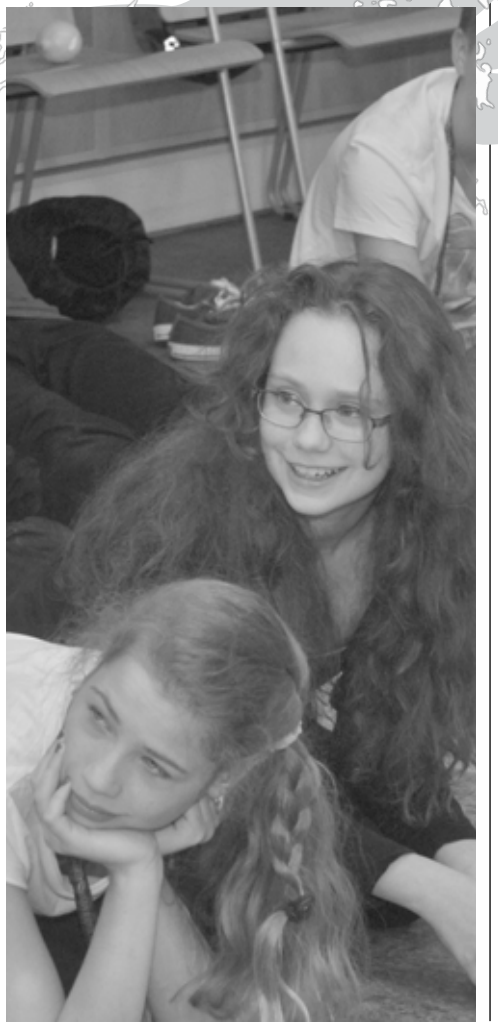
D: Je to příběh o tom, že každý má v sobě jiskru.

S: Improvizovali jsme témata. Z toho vznikly příklady v divadelním představení.

D: Líbila se mi živá hudba.

D: To byla voda! Ona se utopila. Vzala si život.

D: Dala bych tam víc příkladů.

D: Možná bych dala jiné příklady před a jiné po.

U Pierra

Co jsme našli v ponožce?

Moc jsem to nepochopila.

Křehoučké.

Pěkný, klidný divadelní zážitek.

Při prvním zhlédnutí jsem moc nevěděla co se děje. Po debatě s jinými diváky a druhém zhlédnutí to bylo dobré.

Co zaznělo v aule?

S: Co za dárky jsme nesli Pierrovi? D: Obří bagetu, koláč, pánev, voňavku, šneky v hrnci.

D: Hurááá! Někdo poznal šneky v hrnci!

S: Pantomimu máme jako volitelný předmět v rámci dramaťáku.

D: Ona byla zamilovaná do všech. Ale nejvíc do Pierra!

Láskotoč

Co jsme našli v ponožce?

Mně se to docela líbilo.

Nejlepší divadelní představení, které jsem viděla.

Co zaznělo v aule?

D: Ta postava, co obsluhovala kolotoč, to byl čaroděj. Osud.

D: To byl začarovaný kolotoč!

S: Nejdřív jsme měli téma lásky. Pak dokonalý kluk. Dokonalá holka. Seznamka. Facebook. Improvizovali jsme na tyto témata. Pak jsme našli báseň. A i na tu improvizovali.

D: Holky hráli kluky a vůbec to nevadilo. Měli klobouky, čepici. A taky kostýmy. Takže to bylo jasné.

Dlouhý, Široký a Bystrozraký

Co jsme našli v ponožce?

Úžasné loutky a celkově krásně uchopeno.

Nádherné divadlo. Moc se mi líbilo.

Dneska nejlepší představení.

Skvělé. Jen tak dál.

Moc hezké a šikovně převedené loutkové divadlo.

Co zaznělo v aule?

D: Holoubci se taky našli. S: To byl souběžný příběh.

D: Hudební stránka byla skvělá.

D: Co je to HÉREŠ? S: To je jeho zaklínadlo.

D: Loutky byly úžasné. Krásné.

S: Loutky jsme vyráběli sami. Hrozně dlouho. Kameny jsou z polystyrénu. Je lehký ale hrozně tvrdý.

D: A jak se širokému zvětšilo to břicho! To byl deštník!

Zapsala Denisa Tchelidze

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

To jsme my!

DNES HRAJÍ...

...PVDRAMÍK, ZUŠ PROSTĚJOV

Z rozhovoru s vedoucí souboru Janou Turčanovou:

Co znamená název souboru?

PV je Prostějov a Dramík je můj nejmladší soubor. Vedu ještě starší soubory jako například PVDram, PVDramec a pak ještě PVBabinec, tam jsou jenom holky.

Kdybyste měla soubor k něčemu přirovnat, co by to bylo?

Nevím... asi valící se balvany, živé stříbro, lavina, kobylky. A já? Někdy jsem krotitel, někdy si hledám dobrý úkryt, někdy parťák, někdy přísná. V tom smyslu, že když vědí, že pohár přetekl, když vědí, že přestřelili, tak už musí být chvilku hodní. Důležitá je otázka soustředění. Děti mají omezený limit, kdy se dokážou soustředit. A když potřebujete něco dotáhnout do konce, už se musí hodně pevně držet „opratě". Tohle je skupina, se kterou mám nejvíc práce ve smyslu udržení tvůrčích činností a pravidel. Ale v poslední době hodně žili tím „Hurá, jedeme do Svitav!"

Tak na viděnou v úterý!

Eva Davidová

DNES HRAJÍ...

...ESTENATOMAJ, ZUŠ P. EBENA ŽAMBERK

To jsme my!

Z odpovědí dvou členů souboru, *Máji Matějčíkové a Tomáše Sourady:*

Jak dlouho jako soubor spolu pracujete a co máte za sebou?

Mája: Náš soubor spolupracuje v téhle sestavě prvním rokem. Nejdříve jsme tedy byli jen já, Tom a Natka a pak se ještě dvě přidaly. Dělali jsme dvě loutkové divadla, my se zaměřujeme na loutkoherectví a pak ještě na přednes.

Tomáš: S Natkou a Májou jsme měli loni soubor NaToMaj, se kterým jsme hráli divadlo Tři na cestách (bohužel jsme ho dokončili příliš pozdě, takže jsme nebyli k vidění na žádných přehlídkách). Ještě o rok dříve jsem byl s Terkou v souboru ještě s dalšími dvěma divadelníky, se kterými jsme právě „načali" divadlo To víte, Afrika. Jenže jsme ho nedodělali a náš soubor se rozpadl, tak jsme ho obnovili až tento školní rok s novým souborem. V oblasti loutkového divadla máme za sebou: já i Terka jsme byli (nezávisle na sobě) před dvěma lety v Uherském Hradišti na Chvění slov (ona se svým bývalým souborem s představením Etudy šatní, já jako sólista s představením Tomášov nad Souradou). Terka loni postoupila se sólovým představením na Loutkářskou Chrudim (kde jsme se pak oba vzdělávali v semináři a na divadlech). Letos jsme byli (již se souborem EsTeNaToMaj) na dvou krajských přehlídkách, a to v Chrudimi (odkud jsme postoupili do Litvínova, kde jsme byli 5. 6. 2016 a získali stříbrné pásmo) a ve Svitavách na Svitavském dýchánku (odtud postup na DS a Loutkářskou Chrudim).

Co je z Tvého pohledu při hraní s loutkami nejdůležitější?

Mája: Nejdůležitější je mít pouto s loutkou a skrz ni se dívat. Udělat si jasno, co má ráda, jaká je a jak se bude chovat.

Tomáš: Za sebe můžu říct, že nejdůležitější je, aby loutka nebyla něco, co jenom držím v ruce, nýbrž aby byla mým pokračováním, takovou prodlouženinou mé ruky, mojí součástí. No a pak samozřejmě to, aby má ruka nezakrývala velkou část loutky (s čímž se trochu potýkám).

Děkuji za odpovědi,

Eva Davidová

Titulek k fotce: To jsme my!

DNES HRAJÍ...

...PÍSKAJÍCÍ VRŠKY, ZUŠ MOHELNICE

Jak vznikl název vašeho souboru?

Zrovna jsme měli jednu hodinu v našem kroužku a kamarádka, Natálka, začala pískat na vršky od fixů. A paní učitelka se nás zrovna zeptala, jak se budem jmenovat, a Natálka řekla, že pískající vršky. Tak jsme to tam napsali.

Vaše představení se jmenuje Kdybych já byl dospělý. **Kdo je podle vás dospělý, jaké má znaky?**

Je vysokej, poroučí dětem.

A my si v tom představení vlastně stěžujeme na to, že nám dospělí rozkazují.

Dospělý je nadřazený nad dítětem.

Má přes osmnáct.

A taky je rozumný a nedělá blbosti, získává rozum.

Přestává chodit do školy, ale někdy chodí na vysokou.

Na výšku.

Jak vypadá dospělý očima dětí z Pískajících vršků?

To jsme my!

Dají se dospělí rozdělit na nějaké druhy?

Černí, červení... Né... (smích)

Nervní, hodní, přecitlivělí, přísní, starostliví, zlí.

Bohatý a chudý.

Máte nějaký dobrý divadelní zážitek, který jste si zapamatovali?

Tak mě se líbí divadelní představení nějakých pohádek, když to má nějaký smysl a má to občas třeba i nějaký děj.

Třeba když jsme byli v Zábřehu na okresní přehlídce, tak tam se mi líbilo Dvanáct měsíčků, hodně se tam zpívalo a bylo to vtipný.

Mně se líbilo na Poděsu Hrajeme si na Bullerbyn.

Ještě dnes se mi líbilo to s francouzskou hudbou (U Pierra, pozn. red.), ale to bylo těžší na pochopení, to je pro větší, ty malé děti to nemohly pochopit.

A dneska taky Dlouhý, Široký a Bystrozraký.

Mně se líbí úplně všechny divadla.

Kolik jsi toho asi viděl?

Co vás baví v dramaťáku a při tvorbě představení?

Předvádění.

Ukázat se lidem.

Baví mě, že tam občas děláme blbosti.

Třeba při zkouškách se i smějem, je u toho vždycky legrace.

A jaké knížky čtete a máte rádi?

Můra noční předvánoční.

Deník malýho poseroutky.

Komiksy.

Pod přísahou katedrály.

Harry Potter.

Kronika rodu Spiderwicků.

Různé časopisy.

Mně číst nebaví, spíš sledovat filmy

A já, když vidím nějaký film, tak si pak seženu tu knížku.

Děkuji za rozhovor!

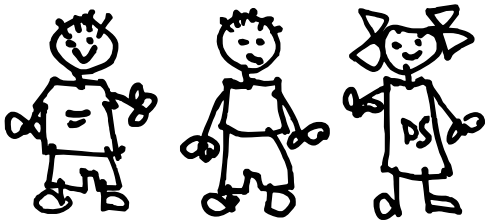
Eva Davidová

DNES HRAJÍ...

...CIVÁRAMO 14-9, ZUŠ VESELÍ NAD MORAVOU

V úvodu rozhovoru se souborem jsme si ujasnili, proč se vlastně nezná se soubory z Uherského Hradiště, ačkoli to je z Veselí na Moravou do Hradiště pouhých 16,6 kilometru!

„Spádově patříme u všech přehlídek pod Brno (Jihomoravský kraj) a Uherské Hradiště patří pod Zlínský kraj, takže se moc nepotkáváme. My vedoucí se tedy známe, pomáháme si na přehlídkách, v porotách a tak, ale děcka se neznají," říká vedoucí souboru Vítězslava Trávníčková.

Co znamená název souboru CIVÁRAMO 14 – 9?

Tak to řeknu já. To je vlastně Moraváci po slabikách přeházeně. A 14 -9 to je to, že je nás ve skupině 14 a 9 z nich sem nejelo a my jsme těch zbylých pět. Tohle je představení pro nás pět herců.

Jaké divadelní zkušenosti máte za sebou, co všechno jste dělali?

My chodíme všichni do dramaťáku zhruba osm roků a toto je takové první představení v menší skupině. Jinak v té větší skupině děláme pokaždé vystoupení na konci roku.

Už jsme toho udělali dost... Princezna Slunečnice, Kudy chodí malý lev, Král a lenoši, Zmrzlinová pohádka, Letecko-džbánová katastrofa u Balabánů - to jsme byli na celostátním kole přehlídky ZUŠ. Ještě děláme Konec starých časů a Dýka v seně.

Všechno to je činoherní, i když do některých představení zapojujeme loutky. Až v tomhle představení pracujeme jenom s loutkama.

Vzpomenete si na nějaký silný divadelní zážitek? Co vás poslední dobou zaujalo?

Černošský Pán Bůh od souboru KUK-u-řice.

A ještě třeba... z Divadla Drak Poslední trik Georgese Méliès. To bylo o kouzelníkovi, byly tam různé triky a tak. To bylo zajímavé a nemluvilo se tam, a přesto nás to pobavilo.

Co teď čtete, co vás baví číst?

Po cestě sem jsem si v knihkupectví koupil dvojjazyčné Dobrodružství Toma Sawyera.

Ivan Kraus: Má rodina a jiná zemětřesení, tam jsou povídky.

Vedoucí souboru: Děcka, nestyďte se! Kristýna odmalička studuje biologii, dělá kvízy pro malé děti...

Nicméně přeskromní členové souboru své čtenářské tipy neprozradili. Pouze si tajemně šeptali.

Proto vás, milí čtenáři, prosím: až se s nimi potkáte, zeptejte se jich, třeba vám prozradí víc...

Děkuji za rozhovor.

Eva Davidová

To jsme my, CIVÁRAMO 14-9

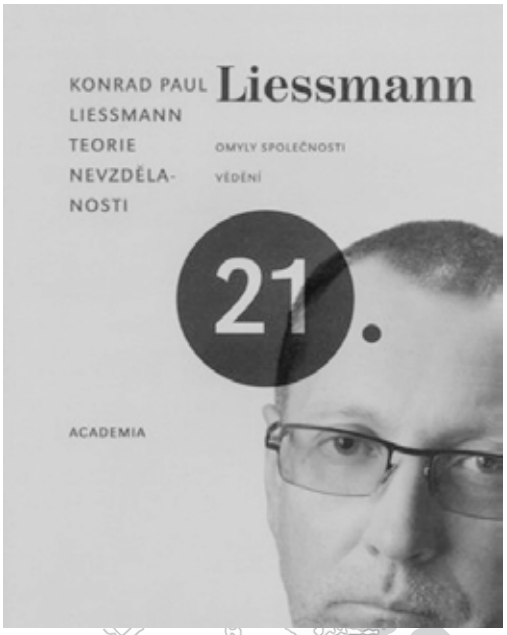

Plakát k našemu představení

ZALISTOVALI JSME...

... v knize Teorie nevzdělanosti: omyly společnosti vědění

(KONRAD PAUL LIESSMANN, PRAHA: ACADEMIA, EDICE PRO 21. STOLETÍ, 2008)

Kniha, která vyšla již poměrně dávno, upozorňuje na zajímavý paradox. Podle autora se sice honosíme svou vzdělaností, pod ní se ale skrývá společnost nevzdělanosti. Sen osvícenců o vzdělaném člověku se v současné společnosti konečně naplňuje. Při detailnějším pohledu však můžeme rychle vystřízlivět. Podle Liessmana vědění jako svobodné potýkání se s poznáním ohrožují ekonomické zájmy. Vzdělání a vzdělávací instituce začínají nenápadně ovládat politické a hlavně ekonomické zájmy. Čím víc se přisahá na hodnotu vědění, tím rychleji ztrácí vědění a vzdělání hodnotu. Autor svou teorii představuje na sto dvaceti stranách, rozdělených do devíti esejů. Kniha je nepřímo také kritikou systému hodnot, který společenské dění v současnosti determinuje. Liessman říká, že v současnosti už nejde o jev probíhající na pozadí dějin současnosti a doprovázející sociální změny s nimi spojené, ale o řízenou snahu učinit vzdělání pouhým nástrojem trhu posuzovaným podle čistě ekonomických kritérií.

„Jak může být šťastný někdo, kdo musí neustále trénovat své dovednosti a získávat kompetence, aby obstál v soutěži, aby všechno, co probouzí jeho zvídavost, poměřoval zhodnotitelností? Jak může být šťastný někdo, kdo neustále slyší, že má v zájmu připravenosti na nové odhodit všechen „vzdělávací balast“? Jak může být šťastný někdo, kdo denně cítí, že rozvíjení jeho schopností slouží pouze ekonomické rentabilitě, kdo tudíž sám sebe prožívá jako zvnějšku řízeného?“

„Klió, múza dějepisectví uměla jen jedno: vyprávět. Tato schopnost se však v obsáhlém katalogu kompetencí pro vyučovací předmět dějepis už nevyskytuje. Má to dobrý důvod: vyprávění je pouhým „reprodukčním aktem“, který nepřináší žádnou přidanou hodnotu pro utváření „historických kompetencí“ – ať už se tím myslí cokoliv. Jinými slovy: Klió, múza, by neměla u dnešní zkoušky zralosti šanci. Nepřešla by přes kompetenční úroveň I a to je málo. Zbyly by jí jen slzy.“

POD REFLEKTOREM SLOVA....

Kompetice

Nejčastěji se překládá jako soutěživost, rivalita. V sociální pedagogice jde o soupeření mezi členy (např. pracovních) skupin. Může přerůst v konflikt.Tento pojem je známý i v biologii. Jde o jeden z druhů symbiózy, kdy vzájemný vzat obou symbiontů vyznívá jako negativní. Jde o stěžejní pojem ekologie a evoluční biologie.

Kooperace

V sociální pedagogice se pojmem myslí spolupráce. Pečlivě se mu věnovala Hana Kasíková (Kooperativní učení, kooperativní škola, 1997, reedice 2001, 2009). Podle ní ke kooperaci dochází, když ve skupině dochází k interakci, jednotlivec je motivován ke společnému cíli a nepracuje každý zvlášť.

Zahraniční pojmosloví to vidí mírně jinak. Každý člen skupiny má svůj podíl na splnění svého úkolu, který je jasně definován. Každý odpovídá za svoji část práce a nemůže ho nahradit jiný člen skupiny. Všichni jsou ale motivováni na splnění společného úkolu.

Kolaborace

V češtině má jasný vyhraněný význam (ale vlastně už přenesený). Kolaborant spolupracuje s nepřítelem a je k tomu různě motivován. V původním významu se pohybujeme ale v jiných souvislostech. Kolaborace je intenzivní týmová spolupráce. V kolaborativní skupině nelze určit podíl jednotlivce na celkové spolupráci. Jde o to, jakým dílem se kdo zapojí a ne to, jakou část výsledného produktu zajišťuje. Za výsledek je skutečně zodpovědná celá skupina jako celek.

V češtině pojmy kooperace a kolaborace splynuly v jeden. Ne tak v angličtině, jak dobře vědí seminaristé skupiny A.

Nejen z internetu

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Cesty do Brna

Bílobílého světa

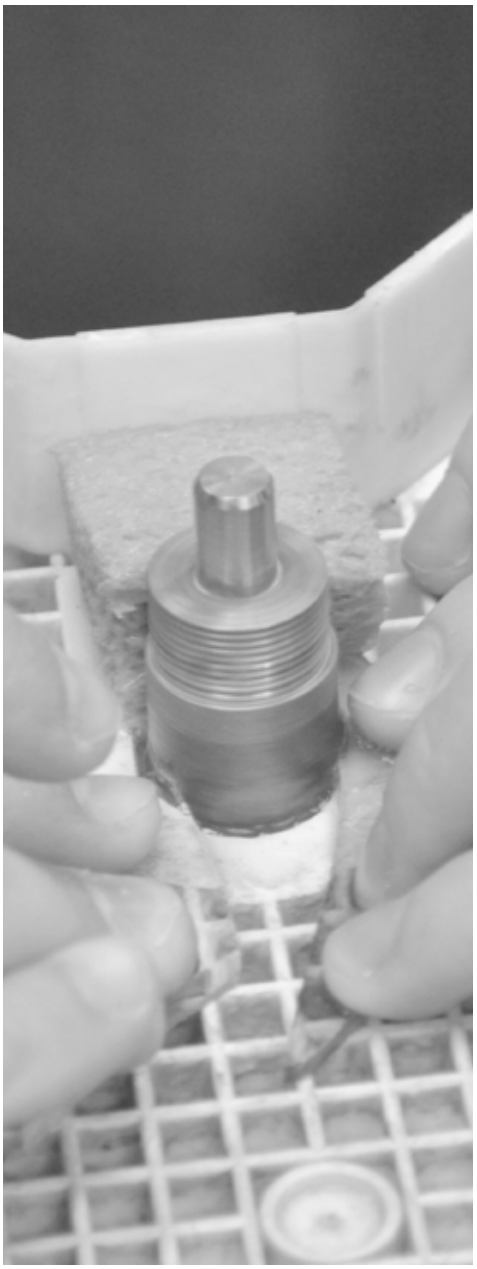

lektora sklářské dílny

KOMIKS

OBJEV

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2016

ÚTERÝ 14. ČERVNA

8.30–12.30	semináře A–E	Fka, Tyjátr
8.30–12.00	dílny pro děti ze souborů	Fka, MMG, kino-galerie
10.00–11.45	4. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–15.40	4. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
skupina A	**Hrajeme si na Bullerbyn**	Fka
	PVdramík, ZUŠ Prostějov	
	Kdybych já byl dospělý	Fka
	Pískající vršky, ZUŠ Mohelnice	
	Strašlivý příběh o Juliáně a Severýnovi	stodola
	CIVÁRAMO 14-9, ZUŠ Veselí nad Moravou	
	To víte, Afrika	Trám
	EsTeNaToMaj, ZUŠ Žamberk	
skupina B	**To víte, Afrika**	Trám
	EsTeNaToMaj, ZUŠ Žamberk	
	Strašlivý příběh o Juliáně a Severýnovi	stodola
	CIVÁRAMO 14-9, ZUŠ Veselí nad Moravou	
	Hrajeme si na Bullerbyn	Fka
	PVdramík, ZUŠ Prostějov	
	Kdybych já byl dospělý	Fka
	Pískající vršky, ZUŠ Mohelnice	
16.15–17.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících ve 4. bloku	Fka-3. podl.
16.15–18.15	dětský diskusní klub	Fka-aula
17.15–18.45	diskuse o představeních 4. bloku	Fka, stodola
20.00–20.50	doplňkový program	
	Útěk	Fka
	HOP-HOP, ZUŠ Ostrov	

Fka	Fabrika Svitavy
MMG	Městské muzeum a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Trám	Divadlo Trám
Tyjátr	alternativní klub Tyjátr

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 4

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Eva Davidová, Roman Manda, Veronika Rodová, Alena Exnarová (recenze přehlídkových představení), Pavel Kocych (sazba a grafika), Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 4 - 14. června 2016 v 00:31. Náklad 220 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY 5

STŘEDA 15. 6. 2016

ÚVODNÍK

PĚKNÝ POSLEDNÍ DEN

Je patnáct minut po půlnoci. Ve Fabrice ubytované soubory už ztichly a pravidelný dech nočního hlídače se šplhá po schodech. Redaktoři mátožně hledí na bledé obrazovky a modlí se, ať už nedostanou žádné úkoly. Pracovní mumraj pomalu utichá, už klapou jen dvě klávesnice. Ta šéfredaktorská a pak ještě jedna, která finišuje. Uzávěrka textů bude za chviličku. Pak už „jen" dokončovací práce. Přehlídkový maraton se zítra (vlastně už dnes) začne uzavírat. Čekají nás poslední čtyři představení, poslední diskuse. A první loučení s přáteli.

Ve stodole je veselo. Přesto už mnozí tak trochu bilancují a říkají si: tak co jsme letos viděli. Vzali jsme do ruky čísla Deníku, která už vyšla. Když čtenář přelouská všechny zápisy z diskusí, musí získat přesvědčení, že každá letošní inscenace měla nějaký problém, chybu, vadu na kráse! Rozum velí, že to tak není, že je třeba věci, které vidíme, pojmenovávat, porovnávat, zařazovat do kontextu. Víme, že diskuse o představeních posunují teoretické úvahy o dětském divadle a recitaci, ale umíme se na dětské divadlo ještě jen podívat? Jen si ho užít?

Takže dnes: seznamme se každý nejméně se třemi novými lidmi. Na dalších deset se usmějme. Můžeme si koupit i nové boty nebo pastelky, rozhodně ale dva kopečky zmrzliny. Můžeme také objevit zarostlý mostek na náměstí či projít podchodem k Trámu. Můžeme se dotknout měděného poháru na kříži u farní stodoly a najít čtyřlístek. Můžeme také vytrhnout tři vlasy, udělat tři kroky pozpátku a otočit se kolem své osy a vztáhnout ruce ke hvězdnému nebi. Po paměti můžeme zopakovat jména představení a souborů, které dnes hrají, v chronologickém pořadí a pustit do dveří jednoho z porotců. Najít v parku Jana Palacha pamětní desku Oskara Schindlera a vzpomenout si na jeho továrnu v Krakově a slíbit si, že určitě navštívíme muzeum, které v ní je. Napsat SMS rodičům a poslat pohled dětem. A rozhodně hodit minci do kašny, abychom se sem zase za rok vrátili.

Iva Vachková a Veronika Rodová

NAHLÉDLI JSME....

... DO DÍLNY PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

ARCHITEKTURA

Dílnu vedl architekt, výtvarník, tanečník a pedagog Jan Švec.

Vzduchem létají termíny klenba, niky, portál, sedlová střecha, vikýř, klenbovité okno... Šest malých architektů nejdříve vyplňovalo dotazník (co cítí v domě, kde bydlí, kde dům stojí, jakou má barvu, jaké vydává zvuky, kolik má místností, jestli má zahradu, jestli to je dům pohádkový, kde bydlí slon, čím se topí a tak dále), pak pracovali s papírovou skládankou, kterou různě prostřihávali, popisovali a kubisticky skládali, a pak dostali zadání od paní Evy, která sní o domě. Chtěla by, aby tam bylo „slunce, zeleň, minimalistický prostor k bydlení. Nejlépe citlivě upravit starý dům, zachovat původní ráz stavby. Měl by tam být venkovní prostor a zeleň by měla být součástí domu". Paní Eva má ráda členitost, takže by si přála i klenbu a taky původní niku.

V dílně se sešly tři dívky ze souboru ZŠ Železnická z Jičína a tři kluci z pražského souboru KUK-átko ze ZUŠ Štítného. Bavíme se o tom, jak si chudá učitelka Theodora Němcová, dcera Boženy Němcové, která v Jičíně prožila téměř celý život, nejdříve pronajala za městem zahradu. Možná aby si uklidnila nervy, když musela ve druhé polovině 19. století učit osmdesát žaček v jedné třídě. Zahradu si časem koupila. A pak náhle vzrostla cena lacinych pozemků za městem a ona mohla kus prodat a za stržené peníze si nechala postavit vilku, kterou jí nenavrhoval nikdo jiný než architekt Jurkovič a komín jí dodělal architekt Gočár. Podobně jako paní Eva.

Holky z jičínského souboru také bydlí v domech se zahradami, blízko jičínské čtvrti Čeřovka. A tak se na urbanistický koncept čtvrti, která obkružuje úpatí čedičového vršku Čeřovky, známé z pohádek o Rumcajsovi, díváme na internetu a shodujeme se, že svrchu domečky vypadají jako amfiteátr. Když holky vlastně bydlí v divadle, není divu, že i divadlo hrají, poznamenává někdo.

Mezitím na papírech rostou návrhy domů pro paní Evu. Jorik popisuje: „Ozdobné prvky fasády, kde bude zubořez a fronton", což mi teda musí vysvětlit. Je to prý „trojúhelníkovitá nástavba nad okny, která bývá zdobená meandry, tj. šátkovitou šňůrou s ovocem či mušlemi". Zírám na ty vědomosti. Zvenku dům vypadá přenádherně. To Max se zaměřil na vnitřní půdorys (neumí prý moc kreslit). „Kolem domu je dřevěný plot a velká zahrada. Dům má dva vchody, jedním se vchází do výtvarné dílničky, druhým do předsíně, která má působit trochu jako kaple. Ve všech místnostech jsou klenbovitá okna, v koupelně je okno malé, s matným sklem. Z předsíně se může jít buď do obývacího pokoje, nebo projít malou chodbičkou do ložnice. Obývací pokoj je standardní, s výhledem do lesa. Z něj se vstupuje do největší místnosti, kde je jídelna a malá kuchyň, nebo do koupelny, kde je i toaleta. Stěny jsou vymalovány zeleně. Z ložnice i výtvarné dílny je výhled na louku, která slouží jako inspirace pro malování v dílně." Jorik s Maxem uvažují, že by své projekty mohli spojit dohromady. Dům krásný zvenku i uvnitř. Také Adam se soustředil na půdorys. Chtěl, aby „dům byl co nejvíc přátelský, aby se v něm majitelka necítila opuštěně". Proto propojil předsíň, obývák a kuchyň v jeden prostor. „Z předsíně se jde do menší koupelny. Pokoj bude jen jeden, protože se zatím neví, kolik lidí bude dům obývat. Prozatím to tedy je domeček pro jednoho člověka. Klenbová okna budou jen dvě, pro dobrou atmosféru a taky ať toho není moc. Z kuchyně je východ na terasu, která má menší střechu, aby se tam dalo být i za deště. Terasa dosahuje k venkovní dílně. Ta má plotovité stěny, je jimi vidět skrz, což přidá náladu volnosti. Terasa přesahuje do zahrady. Zvenku to je starý farmářský dům s loukou k jihu. Když slunce zhasne, nebude tam zima." V Bářině domě je předsíň s obývákem a taky pracovna. V oknech jsou záclonky. „Na zahradě roste tráva, a aby to nebylo fádní, jeden záhon s květinami. Plot je jednoduchý, nízký, jako za starých časů, a za ním stojí jabloň." Eliška má starší roubenku, klasický starý dům. Z komína se kouří, prý se bude topit dřevem. Také Lucka má dřevěný dům, ale s vikýřem. To jsem teda moc zvědavá, který dům si paní Eva vybere. Já bych chtěla všechny!

S nadějnými architekty hovořila Veronika Rodová

Vysvětlivky:

Dušan Samo Jurkovič (1868–1947), představitel období secese. Proslul osobitým stylem ovlivněným lidovou architekturou. Jeho lázeňské domy daly ráz Luhačovicím, postavil Pustevny na Radhošti či je autorem úprav zámku v Novém městě nad Metují.

Josef Gočár (1880–1945), český architekt. Jeho díla patří k vrcholům moderní české architektury. Je autorem urbanistického konceptu Hradce Králové a Pardubic, kde také realizoval řadu kubistických a funkcionalistických staveb. Známé je například Gočárovo schodiště v Hradci či kubistický dům U Černé Matky Boží v Praze.

NAHLÉDLI JSME...

... DO SEMINÁŘE TŘÍDY C, BEZ ŘEČÍ

Na začátku semináře skupina sedí v kruhu. Pod vedením Jana Hniličky všichni studenti začínají protahovat a promasírovávat své tělo. Ze sedu se postupně dostávají do různých tělesných pozic. Je třeba, aby se připravili na čtyřhodinovou pohybovou aktivitu.

Seminaristé se rozdělují do dvojic, v nichž dosud nepracovali. Poté dostávají papír. Partneři ve dvojici mají určenu jednu stranu papíru. Té se mohou jakýmkoli způsobem dotýkat, druhé ne. „Vaším úkolem je společně umožnit papíru, aby se pohyboval prostorem. Využijte jakoukoli část těla, ale ne ruce. Papír nesmí spadnout.“ Dvojice papír přidržují nejprve hlavami. Chodí, lezou po zemi, při pohybu mění úrovně prostoru. Pokud možno beze slov. „Zkuste měnit polohu a pozici papíru.“ Dvojice mění způsob kontaktu a pokračují ve společném pohybu. Ruce mohou použít jedině tehdy, když potřebují přesunout papír na jinou část těla, kterou by jej přidržovali. Dvojice zkoušejí různé kombinace tělesného kontaktu, přičemž nemusí jít o stejné části těla partnerů. Jan průběžně reaguje na seminaristy: „Papír nemuchláme, staráme se o to, aby nám nespadl. Ruce jsou uvolněné. Zkuste najít cestu i do spodních poloh, směrem k zemi a zpátky nahoru.“

Další cvičení je sekvencí několika pohybů, jež seminaristé znají z předchozích dní. Při jejich provádění nejprve leží na zemi, rozpínají se, poté rotují, smršťují se, opět rozpínají, zvedají se ze země, mění těžiště, využívají energie k poskoku atd. Jan cvičení dále rozvíjí. Sleduje jednotlivce a koriguje je.

Prostřednictvím představy stromu s hlubokými kořeny a skrze představy motýlů na stromě seminaristé pracují se svým tělem, s držením těla a provádějí vědomý pomalý pohyb prostorem.

Další aktivita pro dvojice připomíná cvičení s papírem, avšak má jiné zacílení. Dvojice se rozcházejí po prostoru, při pohybu udržují vzájemný tělesný kontakt (tentokrát bez papíru), ale mají za úkol střídat se ve vedení pohybu, a přitom nemluvit. Styčné plochy se různě mění.

Důležité je neztratit kontakt, nerozpojit se. Vedení pohybu a druh kontaktu se plynule mění. Partneři by stále měli vědět, kde je plocha jejich kontaktu a kdo z nich právě vede.

Ve cvičení s papírem šlo o to, přes papír udržet kontakt ve dvojici, zatímco v tomto cvičení šlo o střídání vedení a následování pohybu.

V dalším cvičení členové dvojic klečí s rukama na zemi. Jeden z dvojice stále klečí a druhý se přes něj převalí z kleku přes leh na jeho zádech zpět do kleku. Přitom první vede kontinuální pohyb ven z centra a zase ho do centra stahuje.

Pro další cvičení vznikají nové dvojice. Jeden si lehne na zem do pohodlné polohy a zavře oči. Druhý dává dotekem svému partnerovi impuls k pohybu určité tělesné části. Kontaktovaná část těla jde vždycky proti dotyku toho, kdo impuls vyslal. „Hledejte způsob, jak partnera vést, jak ho postupně dostat nahoru, jak s ním komunikovat.“ Pokud seminaristé chtějí změnit směr impulsu, přiloží druhou ruku na jinou část partnerova těla a původní kontakt zruší. „Musíte zvolit takový způsob, aby vám partner rozuměl, aby šel vždycky proti vaší ruce. Dbejte na to, aby v žádné chvíli nebyl partner bez vašeho dotyku. Nespěchejte na partnera, dejte mu čas to vstřebat.“

Nyní všichni zkoušejí techniku pádu. „Budeme padat příjemně a měkce, půjde o to, jak dostat těžiště dolů a zpět nahoru. Pomalu, nespěchejte. Stejnou rychlostí nahoru, stejnou dolů.“

V dalším cvičení jde o vyplňování prostoru kolem nohou partnera. Nohy partnerů se nedotýkají, maximálně si rukama mohou poskytnout oporu. „Pohyb je plynulý, nezastavujme se, nemusí být rychlý, nemusí být do hudby. Zbytek těla je uvolněný.“

Následuje debata o představení U Pierra. Jan se snaží roznítit diskusi: „Byla to pantomima?

Co je pro vás pantomima? Jak byste ji definovali, abych pochopil, co to je? V čem je specifikum pantomimy?“ Pantomima je umění, kdy pomocí pohybu konkretizujeme imaginární předměty, lidi a zvířata. V představení bylo skutečné pantomimy docela málo. Spíše šlo o posunčinu. Posunky nahrazovaly slova.

Na závěr semináře se účastníci navzájem masírují.

Zapsal Roman Manda

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...SEMINÁŘE C

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... DÍLNY PRO DĚTI - KAMENICKÁ

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLNY PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

TELEVIZNÍ REPORTÁŽ

Tři malé místnosti s předsíňkou v přízemí Fabriky (hned vedle jeviště) patří v pronájmu filmovému studiu COMVISION. Ty tři malé místnosti jsou plné filmové techniky: kamery, stativy, dráty, bedny, počítače, mikrofony, zdířky, vstupy, světla, kabely. Vše je černé. Mezi tím se proplétají dva štíhlí muži, jmenovci: Petr Horák otec a Petr Horák syn. A v úterý ráno do stísněného prostoru vstoupí ještě jedenáct dětí (ze souborů KUK-átko, Veselé zrcadlo a souboru ZŠ Železnická Jičín), aby se dozvědělo něco o televizní reportáži.

Všichni se zpočátku navzájem ostýchají. Plán je takový, že nejprve se děti budou seznamovat s technikou a dostanou teoretický úvod, pak vytvoří anketní otázky a vyzkouší si něco natočit. Výstupem z dílny bude anketa, kterou děti mohou zhlédnout na YouTube. „Nejdříve vám šéf řekne, co tady děláme...“, odešle syn děti do střižny. Pan Horák starší vysvětluje, že jejich studio spolupracuje s regionální televizí CMS TV a dělá převážně zpravodajství ze Svitav a Litomyšle. „My nejsme Nova a dokonce si na tom zakládáme. Natáčíme o zajímavých lidech v místě, o lidech, co něco umí. Já tomu říkám pozitivní televize. Negativním tématům jako vraždy a skandály se nevyhýbáme, ale neakcentujeme to. Nehodu natáčíme jen v případě, že v tom vidíme preventivní náboj.“

Kromě toho studio točí i krátké filmy, dokumenty (např. o opravě kostela v Litomyšli). Před tvorbou anketních otázek pan Horák pustí několik ukázek práce studia (záznam koncertu, dokument, reklama), padají první zvídavé otázky. Děti na sobě nedávají nic znát, ale mě dost překvapí, když se dozvím, že ve Fabrice se odehrává i projekt Hitpoint – živý přenos zápasů hráčů počítačových her, kdy na jevišti Fabriky sedí u svých počítačů deset hráčů a ve dvou týmech spolu zápasí. Za nimi na plátně se promítá zápas, ve studiu Comvision (kde teď sedíme) dva komentátoři zápas glosují a plné hlediště Fabriky nadšeně fandí. Kýho výra!

Děti teď s lektorem vymýšlejí otázky pro anketu – otázky, které si budou vzájemně klást a odpovídat na ně. Dozví se několik zásad pro kladení otázek. Pan Horák je věcný, ale citlivý a vstřícný; bere děti jako parťáky. Pro ně to může být setkání se zajímavou osobností, neboť také třeba pouští ukázky z doby, kdy hrál s Františkem Černým v kapele Syfon.

Pak následuje seznamování s technikou. Dozvíme se, jaký je rozdíl mezi amatérskou a profesionální, filmovou a televizní kamerou. Co je to transfokátor, clona, směrový mikrofon, „dead cat“, dron, stand up, barevná teplota. A proč někdy píská mikrofon. Děti si vše z techniky můžou potěžkat, osahat. A pak už hurá ven!

V parčíku děti s pomocí Petra Horáka mladšího nejprve natočí úvod ke své anketě a potom už jednotlivě předstupují před kameru a odpovídají na otázky, kladené dalšími účastníky dílny. Nejprve všichni zarputile tvrdí, že před kameru nepůjdou, a schovávají se jeden za druhého, ale po záznamech prvních dvou postupně nabývají na sebejistotě a jsou mnohem uvolněnější. V závěru dílny se všichni vrací do střižny a v rychlosti se seznámí s technikou střihu. Jak dílnu hodnotí dvě členky souboru Veselé zrcadlo?

„Mně celkově zajímá filmová tvorba, jak to chodí v televizi. Vím, že bych to dělat nechtěla. Ale ta dílna je fajn, že se dozvíme i o té technice a o tom zpracování. Takže s dílnou jsem spokojená.“

„Já jsem sem šla hlavně proto, že mě zajímá herectví, ale hodně mě na tom zaujala ta technika a pak trochu zkouška té novinařiny, jak jsme si pokládali otázky, protože mě celkově baví čeština a věci spojené s jazykem.“

Co natočily děti v dílně pondělní, to můžete zhlédnout, když zadáte do YouTube vyhledavače: „Dětská Scéna 2016 Svitavy - Workshop v CMS TV #1 (13. 6. 2016)“ Na stejném odkazu, ale s datem 14. 6., budou někdy brzy k vidění i práce dětí z dílny úterní.

Eva Davidová

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

... ORGANIZAČNÍ TÝM PŘEHLÍDKY ZA STŘEDISKO KULTURNÍCH SLUŽEB SVITAVY

Dnes vám ve stručnosti představujeme další důležité osobnosti, které pečují o bezproblémový chod přehlídky Dětská scéna. Vedle organizátorů z NIPOSu-ARTAMA jsou to ti nejdůležitější (převážně Svitaváci a Svitavačky), kteří před přehlídkou, během ní i po ní zajišťují vše potřebné. Charakterizuje je sloveso „starat se“.

Lucie Crhová

Hlavní organizátorka přehlídky, odborný pracovník Střediska kulturních služeb města Svitavy. Komunikuje s recitátory a se soubory dlouho před přehlídkou. Studovala obchodní akademii a sociální práce. Je z Jaroměřic.

Eva Chlubnová

Stará se například o ubytování lektorů a lektorského sboru, organizátorů. Dojednává vše s Jakubem Hulákem. Během přehlídky pečuje o lektorský sbor, organizuje ubytování a dílny v muzeu. Na gymnáziu hrála studentské divadlo, dřív se živila jako keramička, ale teď je kulturní referentkou ve Svitavách.

Dagmar Schulzová

Stará se o recitátory v kině Vesmír, o ubytování recitátorů na internátech. Teď pomáhá hlavně v zázemí Divadla Trám. Podporuje všechny amatérské divadelníky. Na základní škole nadšeně hrála divadlo s maňásky. Pochází z Janova u Litomyšle.

Vladislav Steinbauer

Před přehlídkou zařizoval prostory, v nichž se bude bydlet i hrát. Obstarává občerstvení na dílny, pro lektorský sbor a redakci. Zařizoval vypůjčení prostor od SVČ Tramtáryje, zařizoval třeba vypůjčení matrací. Nejtěžší je podle něj vymyslet logistiku ubytování souborů. Stará se o brigádníky - pomocníky ze středních i vysokých škol. Hrál v amatérském souboru Zámecké divadlo Milislav v Litomyšli. Pochází ze Strakonic, teď je ve Svitavách.

Jarmila Kubíková a Hana Dopitová

Ekonomky; starají se o finanční stránku přehlídky (proplácení dopravného, účastnické poplatky, ubytování, stravné, doprovodné programy, výplaty brigádníků atd.). Jarmila zpracovává finanční vypořádání celé přehlídky, Hana má pod palcem pokladnu. Obě jsou ze Svitav.

Petr Mohr

Ředitel Střediska kulturních služeb města Svitavy. Nad vším má dozor. Dlouholetý člen divadelního souboru Céčko Svitavy. Je z Opatovce.

Jaroslav Pittner

Šéf techniky a správce budovy Fabrika, má na starosti technický provoz. Úkoluje další techniky: zvukaře, osvětlovače, stavbu. Stará se o to, aby všude bylo vše potřebné, rozděluje práci, kontroluje ji. Je ze Svitav.

Jiří Hroch

Údržba. Stará se o objekty, opravuje vše, co se rozbije, stará se třeba o malování budov, výměnu žárovek apod. Vyučený strojní zámečník. Pochází z Lanškrouna a teď je Svitavák.

Jiří Čajan

Ozvučovací technik a osvětlovač. Komunikuje s vedoucími souborů a režiséry, vyřizuje nejasnosti při přípravě přehlídky ohledně požadavků na světlo a zvuk. Je ze Svitav.

Dan Chmelař

Technik, který zajišťuje veškeré přípravy souborů na jevištích (kulisy, stavba). V Trámu zastává zvukaře i osvětlovače. Je ze Svitav.

Irena Pokorná a Jana Nováková

Recepční Fabriky. Starají se o přivítání souborů, předání propagačních materiálů, podávání informací, prodej Deníků a propagačních předmětů, uvítání souborů i prezence recitátorů, distribuce klíčů. Jana je ze Svitav a studuje, Irena je z Březové nad Svitavou a vede kurzy latinskoamerických a standardních tanců.

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... FABRIKY

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... DÍLNY PRO DĚTI – FOTOGRAFIE

NA SLOVÍČKO...

... S JANEM HNILIČKOU, LEKTOREM SEMINÁŘE C, BEZ ŘEČÍ

Cvičení, která jste dnes v semináři nabízel, vycházejí z nějakého systému, školy, anebo jste si je „poskládal" na základě svých zkušeností v oboru?

Jde o kompilaci z různých směrů, se kterými jsem se potkal, ať už z pohybového a fyzického divadla nebo tance. Cvičení dávám dohromady, kombinuju je, vytvářím z nich další varianty a pomocí nich sleduji různé cesty pohybem a k pohybu.

Jaké cíle v dílně sledujete, odkud a kam směřujete?

Směřujeme od začátku, směřujeme tam, kam se dostaneme. Jdeme ve třech základních liniích. Ta první je uvědomění si vlastního těla, toho, jaké má možnosti, limity, co všechno je schopno zvládnout, udělat a jak ho k tomu dovést. Druhou linií je práce s partnerem, práce v kontaktu, jak spolu komunikovat skrz pohyb, jak společně koexistovat a jak spolu komunikovat skrz pohyb a co všechno to může přinést, dát pro společný proces. A třetí linie je, jakým způsobem můžu něco sdělit, ať už s partnerem nebo partnerovi v pohybu anebo pohybem ven.

To už je divadelní nebo taneční rovina?

Tak bych to nedefinoval. Je to aspekt pohybu, který něco sděluje, který má v sobě v různých formách jak divadlo taneční, tak divadlo pohybové i činoherní. A samozřejmě i pantomimu a další, v podstatě všechny divadelní druhy a obory.

Jaké principy, cíle sledujete ve cvičeních, které jste dnes nabídl seminaristům?

Protože je dílna koncipována pro studenty pedagogických škol, tak je trochu mířena i cestou metodiky práce k pohybu a v pohybu ve skupině a se skupinou. Zároveň tam funguje komunikační princip, skupina se učí spolupracovat, učí se spolu komunikovat skrze pohyb, ať už v rámci dvojic nebo celé skupiny. Pak samozřejmě osobní individuální rozvoj – učím se své tělo vnímat, abych byl schopný ho nějakým způsobem používat. Stejně tak to potřebuje herec nebo interpret na jevišti v jakémkoli druhu divadla.

Jak využíváte těchto věcí ve své práci s divadelním souborem?

Já tyto věci využívám pro trénink jako takový i pro rozvoj skupiny a samozřejmě některá cvičení a principy se objevují i v samotné práci na inscenaci. Některé principy, skrze které se objevuje a zpracovává nějaké téma, se můžou stát divadelním prostředkem. Je potřeba rozlišovat, proč se v daný moment daná věc dělá, jestli je to otázka tréninku pro nějaký fyzický rozvoj, nebo je to proto, že je nová skupina a je ji třeba nějakým způsobem naučit spolu komunikovat, anebo se už pracuje na nějakém tématu směrem k inscenaci. Stejná cvičení mají různé potenciální cíle a je potřeba s nimi nakládat malinko jinak, akcentovat jiné aspekty.

Z pozice učitele na SŠ mi vámi nabízená cvičení připadají jednak jako výborný prostředek, jak u studentů rozvíjet partnerství a smysl pro spolupráci (samozřejmě pokud žáci přistoupí na dohodu, že to chtějí i oni), jednak jako možnost, jak je vybavovat k divadlu, k tvorbě školních inscenací.

Je to jedna z věcí, která by neměla být opomíjena. Lidé mají na jevišti své tělo, a je fajn, když to tělo nějak funguje a je schopné být součástí celku, který je vytvářený. Někdy je to znát, když to chybí. Pak nastává situace, kdy nevěřím herci to, co prožívá a proč jedná tak, jak jedná. Dalším aspektem je práce s hlasem, která s tím souvisí. Všechno vychází z dechu a pohybu. Tělo je základ všeho, aby to mohlo fungovat.

Když jsem sledoval studenty během práce ve dvojicích, jak se vnímají a reagují na sebe, napadlo mě, že by se cvičení dala využít při tréninku divadelní improvizace.

Samozřejmě. Protože základní princip improvizace je: přichází impuls a já na něj reaguji, dávám další impuls. Ve chvíli, kdy to budu dělat uměle a racionálně a bez respektu k partnerovi, tak z toho asi nikdy nevzejde nic pravdivého, hodnotného, maximálně se může podařit vykonstruovat nějakou vtipnou záležitost nebo pointu, nicméně to bude věc umělá. Nebude to organický proces, který vychází z toho, co je. Nebude to pravda.

Během cvičení studenti hodně pracovali se svým tělem. Byli autentičtí, na nic si nehráli a jednání vycházelo z jejich těla. V improvizaci u méně zkušených hráčů je někdy vidět, jak jim intenzivně pracuje mozek, ale tělo není moc přítomno.

To je proto, že koncentrace je najednou v hlavě, a proto ztrácím kontakt s tím, co se děje kolem mě, kdo je tam se mnou a jaká je situace. To není jen o tom, neracionalizovat, nevymýšlet, myšlenkově nekonstruovat ty věci, ale spíš neprosazovat sám sebe a upřednostnit to, co přichází ke mně. Není tak důležité to, co udělám já, ale to co ke mně přichází, jak já zavnímám všechny impulsy, které ke mně přicházejí, ať už je to od partnera nebo z jiného zdroje. Moje hlavní povinnost je impulsy zachytit a přijmout. A to, jakým způsobem je zpracuji, jak na ně zareaguji, co já k nim přidám dál ven, to už je druhý plán. Ve chvíli, kdy to budu stavět jako první: „Co já udělám? Jak já na to zareaguji?" a upozadím to, na co vlastně mám zareagovat, tak to nikdy nebude fungovat.

To je úskalí improvizace (u začínajících hráčů).

Podle mého názoru to je úskalí nejen improvizace, ale lidské komunikace vůbec.

Z vašeho semináře si dnes odnáším velké téma – komunikace – ať už je to komunikace se sebou samým, s partnerem, ale i s prostorem, který práci skupiny vymezoval, a také s hudbou.

To je naprostá pravda. To je to nejzásadnější a základní, s čím se pracuje a k čemu se i směřuje. Koneckonců to je i jedna z definic divadla: „Divadlo je komunikace komunikací o komunikaci."

Děkuji za rozhovor za cinkání příborů.

Ptal se Roman Manda

ZEPTALI JSME SE...

NA DIVÁCKÉ DOJMY Z PŘEDSTAVENÍ 4. BLOKU

Co Vás na tomto představení zaujalo nejvíce? Které asociace Vás napadají?

Hrajeme si na Bullerbyn

Toto představení se mi líbilo velice jako celek, děti se tam skvěle doplňovaly. Nebylo to vůbec trapné, ani přitažené za vlasy. Mám z toho celkově velice dobrý pocit.

Asociace: koza, lentilky podle baretů, knižní předloha

Mirek Záveský (17)

Mně se nejvíce líbila hravost dětí, čistá přirozenost a radost, se kterou děti hrály na jevišti i v zákulisí.

Asociace: veselé barvy, veselé děti, vynikající pedagogická práce

Lenka Tretiagová (50)

Kdybych já byl dospělý

Bylo to trošku pravdivé a moc se nám to líbilo.

Asociace: dospělí, rodiče, krabice dospělosti

Lucka (11), Eliška (11), Bára (11)

Moc se mi líbilo, že na scéně byli všichni, bylo jim dobře rozumět a nikdo se k publiku neotáčel zády. Také oceňuji práci pedagoga s dětmi.

Asociace: děti, dospělí, židle

Barča Wortnerová (17)

Strašlivý příběh o Julianě a Severýnovi

Líbila se mi živost a uvítání diváků do hlediště. Z dětí sršela energie. Také mě zaujala živá hudba na jevišti. Ale na to, že byli tak šikovní, energičtí a schopní, bych čekala něco víc.

Asociace: živost, rytmus, povrch

Markéta Hanáková (48)

Bylo úžasné, jak nás vtahovali do sálu. Také loutky byly velmi propracované.

Asociace: kejklíři, potulníci

Eliška

To víte, Afrika

V první řadě se mi líbila nápaditost, využití hudebních nástrojů a použitá hudba na jevišti.

Asociace: Afrika, loutky, vejce

Martin (30)

Tak jak vidíte, sedím tady stále přilepená na židli. Co mě tedy zaujalo, bylo vystupování souboru, úcta těch dětí, loutkářská práce i muzikantské vybavení. Dále pak rytmus, práce s pauzou, a využití detailu. Kytara mě dostala se vším všudy s vytvořením a představením Afriky. Nadchla mě autentičnost a pravdivost. Navíc jsem se dozvěděla že tu nemá soubor vedoucí a jedou sami v režii nejstaršího člena. Osobně znám vedoucí souboru a tak jsem věděla, že bude vystoupení s úctou.

Asociace: Hurá Evropa?, práce s loutkou, celek

Hana Švejdová

Ptaly se Adéla Homolková a Kateřina Kučerová ze SPgŠ Litoměřice

VČERA JSME VIDĚLI...

To víte, Afrika

Strašlivý příběh o Julianě a Severýnovi

Hrajeme se na Bullerbyn

VČERA JSME VIDĚLI...

Kdybych já byl dospělý

To víte, Afrika

Strašlivý příběh o Julianě a Severýnovi

ZAPSALI JSME ...

... Z INTERNÍ DISKUSE LEKTORŮ O PŘEDSTAVENÍCH 4. BLOKU

PVDRAMÍK, ZUŠ PROSTĚJOV – HRAJEME SI NA BULLERBYN

Je pochopitelné, že předloha Astrid Lindgrenové (Děti z Bullerbynu) je dětem velmi blízká a hru na Bullerbyn si rozhodně užívají a poetika autorky je v inscenaci zachovaná (dramatizace a režie Jana Turčanová). Děti působí svobodně, ať už jsou samy sebou, nebo v roli a také vnímáme trochu nadhled nad tím, že holky dělají nebo prožívají něco jinak než kluci. I když ta uvolněnost se někdy promění až v „řádění" na jevišti a tím nám občas může něco uniknout a tak tomu bylo v dopoledním představení, ale začátek odpoledního (jejich třetího) byl trochu zpomalený a bez energie a až později se vše zase víc rozběhlo. Možná to mohlo být způsobeno i tím, že i když bylo zúžené jeviště, tak děti vybíhaly až z původního portálu, a proto jsme si kladli otázku, jestli by nebylo lepší, kdyby všechny děti zůstaly stále na scéně a že je také zbytečné přinášet a zase odnášet věci, které potřebují (stoly, židle...). Zajímavé je využití švédských barev v kostýmování, ale použitá hudba se švédským prostředím naopak nekoresponduje. Celku by ještě pomohlo, kdyby některé epizody byly lépe vypointované. Ale úvod Lisy byl hezky vybudován (tam to dopolední představení ještě nebylo tak rozlítané), ale u bratrů pak není hned zcela jasné, jestli na ni opravdu zapomenou nebo ji zavřou do bedny. I napětí souboje holek a kluků by mohlo výraznější. V každém případě jde ale o práci s předlohou, která děti baví a jejím výsledkem je i přes všechny připomínky sympatická inscenace. A je rozhodně lepší, kdy jsou děti spontánní, než kdyby byly kvůli přesněji sdělnému tvaru svázané.

PÍSKAJÍCÍ VRŠKY, ZUŠ MOHELNICE – KDYBYCH JÁ BYL DOSPĚLÝ

Způsob využití předlohy Évy Janikovszky a to, jak tvůrce inspirovala, je rozhodně ocenění hodné (dramatizace a režie Martina Kolářová). To, co jsme viděli, je zvláštním divadelním tvarem, který nemá příběh, ale je možné jej pojmenovat možná jako „přednášku s názornými ukázkami". A i když měly děti přesné aranžmá, tak jim nebránilo ve spontaneitě a jistě mohly využít i zkušenosti ze svých rodin, a to i ve frázích dospělých. Takže jde o téma, které je jim určitě blízké a krásná je pointa: děti vědí, že to, co táta s mámou můžou dělat, ale nedělají, tak se jich musí zeptat, proč. Je dobré, že každé dítě zde má svůj prostor a každé je své, všechny dokážou jednat slovem a udělat svou etudu většinou přesně, což je výborné – nádherně je takhle udělaná například nuda. Ale v některých „názorných ukázkách" by ještě mohla být použita trochu zkratka. Především není jasné při dlouhém hrabání v bedně dospělosti, jestli děti losují, nebo tam svůj úkol už mají předem připravený (protože pak by bylo možné vytahování věcí z bedny zrychlit). Přes tyto drobné připomínky má tento celek kvalitu divadelní i výpovědní a rozhodně je třeba ocenit, že jsou děti naprosto pravdivé a že je vše režijně i pedagogicky přesné. A mnozí dospělí po zhlédnutí tohohle představení uvažují o tom, co si jako malí vlastně přáli.

CIVÁRAMO 14-9, ZUŠ VESELÍ NAD MORAVOU - STRAŠLIVÝ PŘÍBĚH O JULIÁNĚ A SEVERÝNOVI

Soubor si jako předlohu vybral báseň Jiřího Suchého a pokusil se pro její interpretaci využít žánr kramářské písně (dramatizace a režie Vítězslava Trávníčková). Takže herci nás vítali už před stodolou a zvali nás dovnitř, kde se představení odehrávalo. Ale to „balábile" okolo trochu válcovalo příběh, protože motivace jednání postav nebyla vždy dostatečně zřetelná a celku by jistě prospělo větší rozfázování. Protože například když Juliána vlítla okamžitě k Severýnovi do vozu, tak nebylo zcela jasné, proč se tak rozhodla. Také vražda Juliány a sebevražda Severýna proběhly rychle. A když chybí fázování, tak se pak leccos překrývá a body zvratu nejsou zřetelné. A když už si zvolili žánr kramářské písně, tak v tom měli být důslednější: k tomu by se rozhodně při vraždě a sebevraždě hodil výrazný meč či nůž, stejně jako vytrysknutí krve nebo razantnější rozhazování prádla z kufru. Ale rozhodně působivé a hezky vymyšlené jsou loutky, například krásně se natahující ruce Severýna. Vzhledem k zmíněným připomínkám tato inscenace trochu balancuje mezi divadelní stylizací a pouličním divadlem. A také je obtížné vysvětlit si smysl objevení se helikoptéry v závěru. Ale možná bychom tohle všechno neřešili tolik, kdyby si vybrali k inscenování jakoukoliv kramářskou píseň. Jenže v tomto případě, kdyby více respektovali poezii Jiřího Suchého, tak by museli jít víc do nadsázky, až absurdity.

ESTENATOMAJ, ZUŠ PETRA EBENA ŽAMBERK – TO VÍTE, AFRIKA

Autoři předlohy Karel Šefrna s Olgou Strnadovou se nechali inspirovat jednou z bajek z knihy Heleny Izbické (režie Olga). Na scéně je stůl s dekorací, ale když přijdou mladí lidé s písničkou, kytarou a bubínkem ze zákulisí, tak se nejdřív představení zvířat žijících v Africe odehrává půvabnými malinkými „špejlovými" loutečkami na kytaře, obrácené zadní stranou k divákům a to představení Afriky je velmi nápaditě. I na některých dalších hudebních nástrojích (buben, tyč...) se pak odehrávají epizody představující zvířata (už trochu větší loutky), ale pak už při hře v dekoraci na stole vše trochu stagnuje, protože sledujeme spíš jednotlivé obrázky, které mají všechny stejnou váhu než nějaký souvislý příběh. Je důležitější linie vejce nebo linie krokodýla či linie někoho z ostatních? A protože to nevíme, průběh představení začíná působit zdlouhavě. Ale došli jsme posléze k názoru, že to je svým způsobem aktuální a možná víc o Evropanech než jen o Africe. Že je to buď o konzumu, nebo o tom, že se lidé vzájemně „žerou". Obě tato témata se sice vzájemně trochu perou, ale možná inscenátoři vůbec takhle neuvažovali. A jediné hlavní téma jsme v inscenaci nepřečetli.

Alena Exnarová

ZAPSALI JSME...

...Z VEŘEJNÉ DISKUSE O PŘEDSTAVENÍCH 4. BLOKU

PVDRAMÍK, ZUŠ PROSTĚJOV – HRAJEME SI NA BULLERBYN

Děti z Bullerbynu jsou pro určité generace zásadní hrdinové. Působivá byla scéna, švédské barvy, styl nábytku Ikea. Děti na jevišti jednaly, působily svobodně. Otázkou je tematizace inscenace, téma zůstalo nedokončené. Diváky zasáhl výraz dětí, které svébytně žily nejen na scéně, ale i v zákulisí. Příběh však není úplně zřetelný, není jasné, odkud kam děj míří, což je opakovaný problém různých inscenací. Kam epizody spějí? Důvodem může být volba literární předlohy. Přitom řazení scén je jasné: vypravěčky představují Bullerbyn, Lisa představuje rodinu, pak následuje scéna dětí, holek a kluků, ale dál se to již nepojí. Jde spíše o malé příběhy než o velký příběh. Dnešní děti jsou také „ostřejší", než děti v době Bullerbynu. Otázkou je protiklad šesti hrdinů v předloze a velkého davu dětí na scéně. Neuškodilo by, kdyby na závěr byla drobná epizodka, která podá řešení problému holky-kluci. Tady sice bylo řečeno, že se usmířili, ve skutečnosti je ale vidíme v bojových postojích, takže to působí jako ironie. Což diváka může mást. Rozpoutala se diskuze, jestli cizí jazyk byla švédština. Někteří byli zklamaní, že to byl neexistující jazyk, jak zněl přesvědčivě, ale není jasná jeho funkce ve vztahu k tématu. Působí to pak jako samoúčelná legrácka. Diskutující se shodli, že rezervy inscenace jsou v dokončení řešení vztahu šestice dětí a tím i příběhu.

PÍSKAJÍCÍ VRŠKY, ZUŠ MOHELNICE – KDYBYCH JÁ BYL DOSPĚLÝ

Inscenace měla jasně nastavené hranice. Byla to přednáška s ukázkami, takový Jára Cimrman. Děti zcela vážně a metodicky probírají, jak je to s dospělými. To dalo dětem pocit bezpečí a zároveň je to osvobodilo. Hlavní otázkou debaty byl princip jevištního opakování. Je otázkou, nakolik je to pro děti svazující. Stále stejné používání stejné židle vyvolává monotónnost. Ve chvílích rozehrávání situací byly ale děti živé. Princip slouží dětem, které mají jen malou divadelní zkušenost. Na scéně vládne řád, kdy každé dítě má svůj vlastní prostor. Jednoduchost v aranžmá umožnila soustředit se na sdělení, na to, co děti říkaly. Stereotypnost vlastně také slouží tématu: Jsme sice dospělí, ale kdo z nás vystoupí ze svých stereotypů? Diváky to donutilo o sobě přemýšlet. Jde o zajímavý divadelní tvar, který někdy vyjde lépe, někdy hůře.

CIVIRÁMO 14-9, ZUŠ VESELÍ NAD MORAVOU, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE – STRAŠLIVÝ PŘÍBĚH O JULIÁNĚ A SEVERÝNOVI

Kramářská píseň vyžaduje odvahu, chce to velká gesta s litry krve, tady chybí vztah dětí k textu. Není jasné, proč si inscenátoři tento text vybrali. Navíc předloha není příliš kvalitní. Chybí zde schopnost naplnit jarmareční uřvanost, a to ve všech rovinách. Schopnost ovládnout a naplnit prostor. Typ loutky umožňuje specifický pohyb, který také nebyl bezezbytku využit. Jak souvisí dnešek s jarmareční písní? Navíc to vlastně není jarmareční píseň, je to parodie Jiřího Suchého, která je mírně problematická. Problémem je časové zařazení inscenace. Hráli si na minulost, možná na 19. století, pak ale přišla helikoptéra. Propisku většina diváků vůbec nezahlédla, nepochopila důvod užití těchto prvků.

ESTENATOMAJ, ZUŠ PETRA EBENA ŽAMBERK – TO VÍTE, AFRIKA

Nebylo jasné, co je důležité a co ne. Čeho se divák má držet, přestože jsou jednotlivé situace působivé: motiv vejce, konflikt krokodýla s opicí, papoušek. Dětem chybí životní zkušenost, proto není jasné, co má být zdůrazněno. Práce s loutkami je vynikající: s malou loutečkou malinko pohnou a vidí to celý sál. Problém je v dramaturgii, nitě situací se nespřádají. Není jasné, kam to táhne. Co je tématem. Jde o zvládnutí prostředků, tedy loutek, což je sám o sobě zážitek. Co však chtějí sdělit? Mozaika, a mozaikovitost nemůže být nahodilá. Tady chybí úhelník, celek působí spíše jako kaleidoskop. V kompozici chybí něco, co by diváka vedlo.

Na závěr se rozpoutala debata, která reagovala na rozhovor s Michaelem Woodwoodem, ohledně srovnání českého a britského divadla hraného dětmi.

Naslouchala a zapsala Veronika Rodová

VČERA JSME VIDĚLI...

Hrajeme se na Bullerbyn

Kdybych já byl dospělý

To víte, Afrika

VČERA JSME VIDĚLI…

Strašlivý příběh o Julianě a Severýnovi

Hrajeme se na Bullerbyn

Kdybych já byl dospělý

ZAPSALI JSME…

… Z DISKUSE STUDENTŮ STŘEDNÍCH PEDAGOGICKÝCH ŠKOL O PŘEDSTAVENÍCH 4. BLOKU

Úterní diskuse středních pedagogických škol začínala pozvolna, studentů ale nakonec dorazilo opět velké množství. Po připomínce dne si studenti zvolili pořadí, podle kterého budou jednotlivá představení probírána. Ve čtyřech menších skupinách si pak pro diskusi připravovali myšlenkový podklad – přínosy a otázky související s jedním z představení, tak jako tomu bylo i v den předchozí.

To víte, Afrika (EsTeNaToMaj, ZUŠ Žamberk) se stalo prvním z představení podrobených drobnohledu už všech přítomných. Přínosem představení byla shledána muzikálnost představení a kombinované vlastnoručně vyrobené loutky. Originální byl nápad s kytarou. Hana Švejdová vyzdvihla viditelnou úctu herců k divadlu, loutkám, materiálu i divákům. Řešil se „useknutý" konec, mnoho studentů očekávalo, že se vejce vylíhne. Názor, co by to eventuálně bylo za živočicha, však nepadl. Začalo se tedy řešit, že konec byl takový záměrně. Pro jednu z divaček to byla symbolika, že každý má právo na život, i to nenarozené vejce. Hana Cisovská nadhodila otázku, jestli to bylo představení o Africe nebo o nás. Jistým poselstvím by pak bylo, že ne vše se musí „sežrat". Celkově představení naplňovalo radostí.

Netradičně ve farní stodole proběhlo druhé probírané představení **Strašlivý příběh o Julián̆e a Severýnovi** (CIVÁRAMO 14-9, ZUŠ Veselí nad Moravou), výběr prostoru pro hru byl oceňován pozitivně, nicméně podstatným tématem diskuse bylo, že diváci vzadu skoro nic neviděli. Studenti divadlo identifikovali jako kramářskou píseň, ne každý věděl, že jde o text Jiřího Suchého. To možná i vysvětlovalo přítomnost (se zbytkem inscenace nesourodé) helikoptéry, panu Suchému se možná prostě jen hodila do rýmu. Rozpaky trochu vyvolalo vybírání peněz, několik studentů by nevědělo, co udělat, kdyby se herci objevili i u nich. Někomu to zase nevadilo, protože dřív to zkrátka tak bylo. Pozitivně byla jinak vnímána hra na akordeon a to, že si vystačili jen s kufrem.

Třetí v pořadí se rozboru dočkaly děti ze ZUŠ Prostějov s představením **Hrajeme si na Bullerbyn**. Diskusi ovlivnilo to, že každý viděl, vinou dělení diváků na A a B, jiné představení. Všichni však ocenili „švédštinu" (simultánní překlad), kterou si soubor spíš upravil, jak doplnila Hana Cisovská, a také další švédské prvky v inscenaci. Jedna divačka poznamenala, že jí to oživilo to, jak to četla jako malá. Hana Švejdová si povšimla, že si soubor upravil podmínky podle toho, kde hraje (zúžil jeviště). Oceněna byla přirozenost a hravost aktérů.

Jako aktuální bylo označeno poslední rozebírané představení **Kdybych já byl dospělý** (Pískající vršky, ZUŠ Mohelnice). Hlášky rodičů se zdály autentické. Navíc bylo vidět, že malí herci jsou sehraní a sebevědomí, uvolnění, jako by se vůbec nebáli. Hana Švejdová doplnila, že to bylo díky jasně vymezeným pravidlům hry. Přesto poměrně překvapila informace od lektorů, že jsou spolu už 5 let a toto je jejich první představení (vyjma sólových recitací). Otázkou bylo, jestli si představy i sami vymysleli. Lektoři studentům připomněli předlohu v obrázcích (viz nulté číslo DDS), ale i díky přítomnosti lektorky dětských diskusí Hedviky Švecové se objasnilo, že si děti vybíraly, co je jim blízké. Někomu trochu vadil nápis „dospělost", možná by pomohlo ho napsat dětsky (třeba s obráceným písmenkem).

Zapsal Martin Domkář

ZAPSALI JSME...

... Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Co se skrývá v ponožce, díl 4.

Čtvrtý den přehlídky naplnil ponožky dalšími vzkazy od diváků pro soubory. Spolu s účastníky dětského diskuzního klubu jsme se ponořili do hloubavé a živé diskuze i odhalili záhady.

S- soubor

D- divák

Hrajeme si na Bullerbyn

Co jsme našli v ponožce?

Nádherné obrazy. Skvělé nápady s čepicemi. Loď byla skvělá. Skvělý papoušek a námořníci.

Moc milé a dětské.

Hezky jsem vám to věřila.

Moc, moc, moc, moc, moc, moc, moc, moc hezké.

Co zaznělo v aule?

D: Ta holka mluvila švédsky nebo dánsky? S: to byla vymyšlená řeč. Něco jsme našli na googlu a podle toho jsme pak vymýšleli zástupnou řeč.

S: Třetí představení se nám nepovedlo.

D: Mne se moc líbila ta hra. Jakoby si tam ty děti doopravdy hrály. Bylo to uvěřitelné.

S: Žluto-modré kostýmy znázorňovaly švédskou vlajku.

D: Jak tam byli ty dva stoly, to byla: truhlice, krabice, skříň. S: Byla to truhlice.

D: Bylo hezké, že si holky tu růžovou čepici střídaly přímo před divákem. Bylo to přehledné.

S: A z čeho si myslíte, že jsou ty bobky? D: Oříšky v čokoládě, šutry, plastelína. S: Byla to plastelína.

Kdybych já byl dospělý

Co jsme našli v ponožce?

Bylo to krásný a srandovní. Moc se vám to povedlo.

Kdybych byla dospělá, byla by to krása! Ale tohle byl dobrý nápad.

Nejčastější přání. A mně se to líbilo.

Co zaznělo v aule?

D: Dospělí mají jiné myšlenky a moc práce. Proto se teď nevěnují tomu, co chtěli jako děti. D: Jsou rozumní. A mají děti a musí jim jít příkladem.

D: To je tak, že děti to nemůžou a chtějí. A dospělí můžou a nechtějí.

S: Já bych to chtěla, aby to tak bylo, že bychom mohli to vše udělat už teď. Já taky.

S: Ty zákazy a hlášky jsme napsali dle toho, co známe od našich rodičů.

S: Na papíře z té krabice jsou napsané věci, které jsme vyřadili.

Strašlivý příběh o Juliáně a Severínovi

Co jsme našli v ponožce?

2 Kč (skutečné)

Bylo to moc hezké.

Helikoptéra? Vážně??

Nádherné představení, jen trochu krátké.

Bylo to fakt hezké! Moc!

Co zaznělo v aule?

D: Co se dělo v tom kufru? S: Každý si to sám může představit. Dospělí si asi představí něco jiného než děti. A nikdo nemůže říct, že je to nevhodné. Protože to by byla jeho chyba, on by si to představil.

D: To byla jarmareční píseň.

S: Hráli jsme to jen tak na zkoušku v Olomouci na nádraží. Lidi se trochu drželi dál, hlavně ze začátku.

S: Helikoptéra je už v textu. D: To bylo oživení, bavilo mne to. D: A dělala průvan, jak se točila? S: Ani ne.

D: Ten loupežník žárlil, proto jí zabil. Anebo nechtěl, aby se některý zbojník zamiloval. S: Možná byl opitý a nevěděl, co dělal, to si každý domyslí sám.

To víte, Afrika.

Co jsme našli v ponožce?

Moc hezké.

Fešné loutky.

Hezké loutky. Každá jiné ovládání. Miloučké... žirafa.

Velmi dobrá práce s loutkami.

Co zaznělo v aule?

D: Líbilo se mi, jak se lvovi otočí zadek. A jak se točí palma.

D: Měli mnoho loutek a vypracované detaily.

D: Líbily se mi písně.

D: Afričan/ka byla holka anebo kluk? (dlouhé diskuze) Holka.

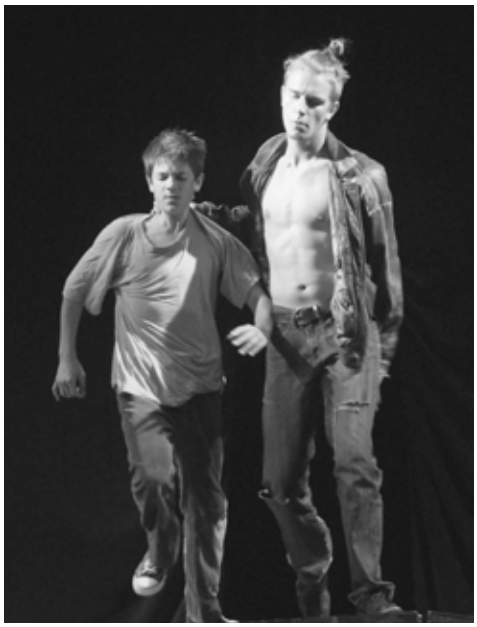
D: Opice byla neustálená. S vejcem chtěla pořád udělat něco jiného. Co tedy chtěla? Opičila se? Nejdříve říkala, že je to kokos. Pak, že ho už nikdo nevypije. Nebylo to jasné.

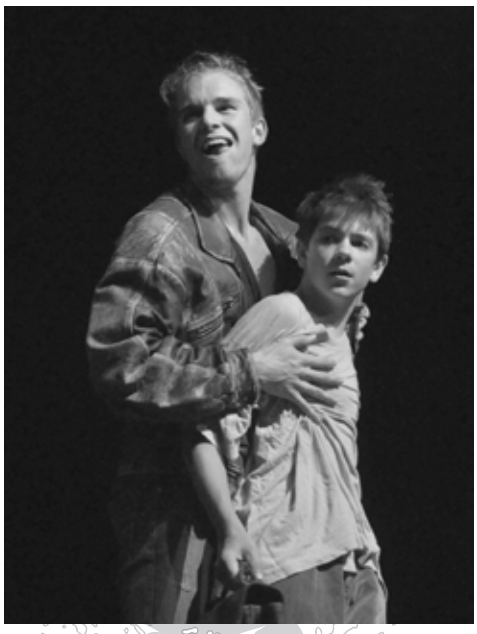
D: I oni částečně dotvářeli zvířata rukami. Je to zase jiná forma.

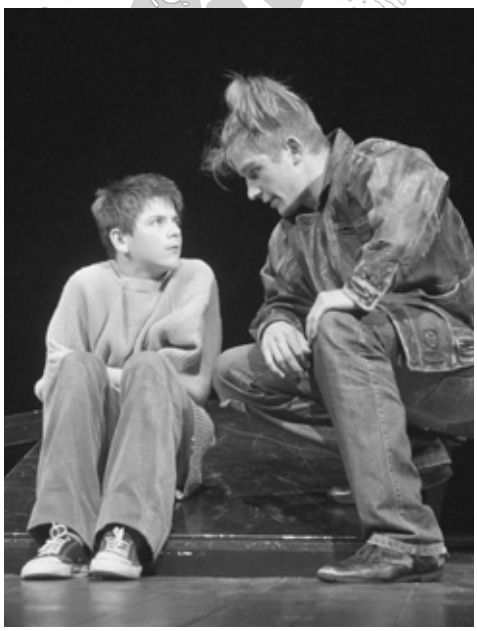
Zapsala Denisa Tchelidze

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... ÚTĚKU

DNES HRAJÍ...

...KONTEJNER 16 V POKOJI 225, ZUŠ JANA ŠTURSY, NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ

Proč se j**menujete Kontejner 16 v pokoji 225?**

My jsme měli různý názvy, vymýšleli jsme to a pak jsme to dali dohromady.

Já vím, jak to je. Číslo 225 - sečetli jsme věky členů dohromady a vynásobili jsme je počtem lidí v souboru.

To je úplný matematický kvíz.

Nebo úplná blbost.

Co máte za sebou, kolikátá je to vaše inscenace?

Dva členové jsou tu první rok, ale se souborem jsme už loni hráli divadlo – ale jsme hodně obměnění. Dělali jsme Krvavý koleno a Artur Buchta.

A tohle je vaše první autorská věc? V čem se z vašeho pohledu liší tvorba podle textu a tvorba čistě autorská?

No, že v tom je kousek nás.

I v tom převzatém je taky kousek nás...

Předtím, u předchozích představení, to bylo vždycky tak, že Katka (vedoucí) četla nějakou knížku a my jsme si z toho něco brali, ale teď to bylo tak, že jsme formou malých vystoupení to nějak spojovali dohromady.

Vlastně jsme si ten scénář udělali sami, věci jsme si sami vyvodili.

Je to originální, naše, nemusíme se řídit podle něčeho.

V tom mi to připadá lepší.

Je to i téma, které mě baví.

Ještě hlavně – to autorské se dá měnit, když je to naše, ale podle knížky se to nedá měnit tolik. Protože je tam určitej základ.

Jaká jsou úskalí, nevýhody autorské tvorby?

Že nás třeba nemůže vůbec nic napadnout.

Aby to zaujalo ty diváky.

Vyžaduje to víc času.

Na začátku jsme měli víc malých vystoupení a ty jsme museli dát dohromady, vymyslet nějaký celek, aby to mělo příběh. Aby byl děj souvislej a smysluplnej.

Můžeme si troufnout říct, že se to povedlo.

Aby si z toho člověk něco vzal...

Co vás ještě baví kromě dramaťáku, čemu věnujete čas?

To se dozvíte zítra v tom představení.

Jak ve vašem představení vznikala pohybová složka?

Hlavně Káťa rozhodla kde kdo bude v prostoru a pak jsme to dotvářeli my.

Pohyb má velkej vliv na to, aby to nějak vypadalo.

Děláte nějakou pohybovou průpravu, pracujete s pohybem?

Jo, ale ne pravidelně, spíš hlasovou. Děláme třeba štronza, pohyb podle hudby... pohybové cvičení někdy. Někdy jo!

Děkuji za rozhovor,

Eva Davidová

To jsme my

Jak vznikalo naše představení

DNES HRAJÍ...

...BEZEJMÉNA, ZŠ ALOISINA VÝŠINA, LIBEREC

To jsme my

Popíšete mi, jak vypadá Aloisina výšina?

Je to část Liberce, která je kunratická, je to sídliště, kde máme školu, a nad tou školou je Aloisina výšina, což je rozhledna, tam se chodí koukat do okolí. Je to volně přístupný, podle toho je název školy, je to pod kopcem. Aloisina výšina je i ulice, na které je naše škola.

Je to normální sídliště a potom kousek dál, 500 metrů je les, pivovarský rybníky, tam se dá chodit do přírody.

Co je z rozhledny vidět?

Skoro celej Liberec, část Liberce a Vratislavice a Jablonec, to jsou vedlejší města.

Vy jste všichni z jedné třídy na té škole?

Soubor vznikl v roce 2012 nebo 2013 jako seskupení šestých tříd a ty hrály první inscenaci Tři groše. Potom nastoupili další, nynější osmáci a tak už jedem dva tři roky. Naše inscenace se jmenovaly Vzdálené bubny lépe zní, to bylo o Africe. A pak Město Kocourkov.

Vzpomínám si z nějaké přehlídky na název souboru Zatímbezejména. Nebyli jste to vy?

Myslím, že ne. Už jsme ale zažili dva soubory, které se jmenovaly podobně jako my.

Teď se chci zeptat na pohyb. V rámci Dětské scény probíhá pohybová dílna. Jak s pohybem pracujete ve vašem souboru?

Minulý rok jsme třeba dělali jenom pohybový divadlo, chodili jsme i na nějaké semináře na přehlídkách, dělali jsme různý improvizace. To bylo představení o Šárce, celý jenom na hudbu.

Při setkáváních souboru hodně hrajeme hry, ale ty jsou spíš pro nás, na improvizaci nebo na vyplňování prostoru, na ten se docela soustředíme. Nejsme pohybový divadlo. Ale holky od nás ze souboru jsou pohybově založený, protože chodí do tancování.

A jak vznikala pohybová složka ve vaší inscenaci?

Paní učitelka přišla s nějakým námětem, co bysme mohli udělat – byla to knížka Říkali mi Leni. Začalo to tím, že paní učitelky vytvořily program dramatické výchovy pro děti z pátých tříd na naší škole a tím zjišťovaly, jak probíhal její život - to byl projekt pro školu. A nám to taky nabídly a my jsme si prošli tím příběhem. Paní učitelka nám pak navrhla, jestli si to nechceme udělat jako inscenaci. Vždycky k nám přišla, řekla nějakou inspiraci - udělejte tohleto – etudu inspirovanou z tý knížky.

O čem to představení pro vás je, jaké nese téma?

Paní učitelka nám vždycky řekla jen část příběhu a tu jsme nějak zpracovávali. A příště jsme se zase dozvěděli tu další. Celou knížku znaly jen dvě holky ze soubory a ty to neprozradily. A tak jsme se postupně dostávali k výsledku a dali jsme to do inscenace. I teď je to pro nás pořád detektivka, pořád máme nové nápady.

Knížka samotná o tom, že nacismus všichni berou jen tak, že to bylo o obětech, ale tohle je konkrétní příběh holčičky, která ani neuměla říct svojí mámě maminko.

Poselství, aby se neopakovala historie.

Je tam i něco veselého, nějaké odlehčení?

Ne, je to totální drama, celou dobu.

No, konec je trošku šťastnější, ale že by byl nějak extra dobrej...

Když je ta knížka smutná, tak se tam nedá ukázat nic veselýho.

Bezejména zpovídala Eva Davidová

DNES HRAJÍ...

...KUK-ÁTKO, ZUŠ ŠTÍTNÉHO, PRAHA 3

To jsme my

Co je to kukátko?

Soubor KUK má různé věkové skupiny, nejmladší se jmenujou třeba Kukíci, my jsme Kukátko, pak jsou Kukačky a Kukuřice.

Ještě je to divadelní kukátko a kukátko ve dveřích.

Co jste tvořili před tímto představením (Tak tady mě máte...)?

Nejdřív byli Leopardí lidé a předtím jsme dělali představení všechny skupiny dohromady, jako celý KUK (třeba Karkulkoviny, pověsti) – to vzniklo dohromady na soustředění. To bylo dřív. Teď je to tak, že se soustředíme spíš na ty malý skupiny, Kukátko a další. Hrajeme to vždycky v žižkovským divadle.

Jaký význam má pro vás pohyb, jak s **pohybem pracujete?**

Myslím si, že hodně, děláme cvičení, ale

i v představení má pohyb docela velkej význam.

Třeba chodíme po prostoru, zrychlujeme, zpomalujeme, vyskakujeme, prohazují se povely a tak.

Hrajeme různý hry, abychom se rozpohybovali.

A taky vybiku s plyšovým míčem, to můžem hrát uvnitř. A na třetího.

A vlajku – někdo drží vlajku nebo šátek, dvě řady stojí proti sobě a ty jsou označený a na zemi jsou čáry. Cílem hry je vzít vlajku tomu druhýmu na svoje území.

Ale pak hrajem i improvizační hry, když jsme se zabývali improvizací, abychom se rozhýbali.

Jak vznikla pohybová složka vašeho představení?

To vymýšlíme my. Měli jsme básničky, byli jsme ve skupinkách, dělali jsme etudy. A která byla podle nás i podle Ivy dobrá, tu jsme použili a časem jsme ji upravili.

Potom jsme měli hotový ty etudy a ty jsme spojili dohromady, aby to navazovalo. Museli jsme k tomu vymyslet nějakou návaznost.

Hodně pracujeme se štaflema, ty jsme různě používali...

To je náhoda, že i v představení Černošský Pán Bůh jsou štafle?

Protože jsme neměli peníze.

To byla náhoda.

Zjistili jsme, že i když jsou štafle docela obvyklý, dají se z toho udělat různý věci. Ivana nás nechává to vybírat. Jsou hodně variabilní.

Jaké máte rádi básně?

Já mám ráda nonsensové básně, to je ten Silverstein.

A moje maminka je básnířka. Věra Chase.

Já má ráda Vaska Popu.

Já třeba si i píšu své básničky, nonsensové s vtipem.

Diane di Prima.

Petr Nikl.

Jinak máme rádi romány, fantasy...

Mně se líbila kniha Dva životy pana Perla od Timothée de Fombelle.

Děkuji za odpovědi! Eva Davidová

DNES HRAJÍ...

...DRAMATICKÝ SOUBOR ZŠ ŽELEZNICKÁ, JIČÍN

Lišila se nějak příprava loňského představení (Kuchař Sam a mořské panny) od letošního?

Tak trochu.

Byla úplně jiná.

Loni to bylo těžší, co se týče rekvizit, měli jsme těžší rekvizity a museli jsme si hodně věcí obstarávat sami. Letos máme lepší, lehčí kostýmy.

Protože každej z kluků má doma košili a každá z holek má doma dlouhou sukni a zástěru.

Ty šaty na mořské panny se musely šít.

A co se týče toho, jak jste představení dávali dohromady?

Letos to bylo těžší. Pan učitel nevěděl, že soubor bude tak dlouho fungovat, takže s tím nápadem přišel později.

Pro mě osobně to bylo letos těžší, protože tam musím řvát na svý kamarády. Ale na druhou stranu mi to nevadilo...tohle mi sedí.

Teď máme náročnější písničky, jsou složitější, je tam hodně slov a musíme dobře artikulovat, aby nám bylo rozumět.

A hlavně v Mořskejch pannách nebyly sóla a tady jo, a někdo, kdo má třeba slabý hlas musí zpívat s někým jiným, když mu nešlo zpívat sám. Tak v tom to bylo těžší.

Ale zároveň krásnější.

Když se to povede.

Když přicházíme na jeviště za Krvavý koleno, tak zpíváme za plachtama, tak je to náročnější.

Minulý rok jsme byli o rok menší, tak pan učitel asi po nás nechtěl tolik, teď už po nás chce, abysme mluvili nahlas a zřetelně a byli víc profesionální.

Ale to je dobře, kdyby po nás nic nechtěl, tak se nic nenaučíme.

O čem představení hrajete, o čem to je?

Aby se jako ty děti moc nerozmazlovaly, že jim to zůstane až do stáří a furt pak budou potřebovat, aby je někdo vobskakoval.

A to není dobře.

A taky aby pracovali, aby něco dělali, aby nebyli líní.

A že ty český pohádky jsou taky hezký.

Ono se to zdá, když všichni dělají práci za Tebe, ale člověk nemůže být rozmazlenej.

Americký a český pohádky – mají své pro a proti.

A že americké pohádky jsou takové násilné.

Český pohádky mají často dobrej konec, a když se chci podívat na nějakej špatnej konec, tak se kouknu na horor.

Pracujete při tvorbě představení s pohybem?

Někdy, když třeba zpíváme, tak máme lehkou choreografii. Ale jinak nic zvláštního s pohybem neděláme.

Takže je založeno spíš na textu?

Na textu a na mimice.

Ale když nějakou scénu pokazíme, tak musíme běhat tam a zpátky, tak to už pohybový je.

Díky za odpovědi, Eva Davidová

Jak si představujeme Krvavý koleno

To jsme my

ZALISTOVALI JSME...

... V KNIZE DIGITÁLNÍ DEMENCE

(MANFRED SPITZER, BRNO: HOST, 2014, PŘEKLAD FRANTIŠEK RYČL)

M. Spitzer je německý psychiatr a neurolog, vystudoval i psychologii a filosofii. Vede univerzitní kliniku v Ulmu a Centrum pro výzkum učení a neurologii. Patří mezi oblíbené popularizátory neurologické vědy. Pozornost vzbudily jeho publikace Učení: Výzkum mozku a života, Mentální síla, Digitální demence. Jeho zatím poslední kniha vyšla letos a jmenuje se Kybernemoc.

V knize Digitální demence se věnuje závislosti na digitálních médiích a uvádí ji do souvislosti s poruchami pozornosti a učení a dalšími negativními jevy dnešní moderní společnosti.

Pro inspiraci uvádíme úryvek z kapitoly Sociální sítě: Facebook namísto face to face (str. 116).

„Kdo má ve dvaceti již mnoho přátel, může své sociální kontakty dále rozvíjet i pomocí online služeb jako je Facebook. Jeho kontaktům to uškodí stejně málo, jako využití počítače k psaní studentských referátů.

Zcela jinak tomu však je, když se k nové technice přiklánějí děti, které jsou ještě ve vývoji. Zde elektronická média zcela zjevně brání zkušenostem žádoucím pro zdraví vývoj. Kdo je v mladém věku příliš často na Facebooku, ten se podstatně méně sociálně angažuje v realitě. To nutně vede k sociální frustraci; online společenství je spojeno s negativními pocity. Uvažme: čas strávený v přímých sociálních kontaktech (face to face) u těchto dětí činí v průměru asi dvě hodiny denně, oproti tom u online jsou tyto děti sedm hodin denně. Mladé dívky se tak spíše odnaučují reálným sociálním kontaktům, čímž strádají."

POD REFLEKTOREM SLOVA....

Pantomima

Pantomima, zastarale němohra. Divadelní způsob vyjádření pomocí mimiky a gest, bez použití hlasu. Počátky vyjadřování pohybem můžeme najít už v antickém dramatickém tanci nazývaném „pantomimos". Krátké pohybové scény jsou popsány i ve středověku. Podstatnou dobou pro rozvoj pohybového divadla je renesanční italská commedie dell´arte. Některé její prvky pak ve Francii dávají vzniknout takovým postavám jako je Pierot a Kolombína a linie pokračuje dál. Oblíbenou se stala koncem 18. století, je pěstována zejména ve Francii, kde světový věhlas získal mim Gaspard Deburau (doporučujeme životopisný román F. Kožíka Největší z pierotů, který je mu věnován). Velký rozvoj zaznamenala pantomima po roce 1945 především ve Francii, kdy se také ustálila její moderní podoba vybudovaná na základě pohybového systému vypracovaného Etiennem Decrouxem.

Dnes se rozvíjí v rámci alternativních divadelních směrů, jako je pohybové divadlo a moderní tanec. Mezi známé a osobité české mimy moderní doby patří Ladislav Fialka, Ctibor Turba a Boris Hybner. Pantomimu je možné studovat na HAMU v Brně na Katedře pantomimy vedené Adamem Halašem. Mezi nové podoby „mimického" divadla patří i fyzické divadlo a nový cirkus.

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Adély Homolkové a Kateřiny Kučerové

našich čtenářů

Romana Mandy

KOMIKS

VNUKNUTÍ

DOŠLO POŠTOU...

Milá redakce,

tradičně jsme nadšení z organizace a služeb Dětské scény a města Svitav. Vždycky mě napadne, že tolik nadšení pro věc - a z toho plynoucí nasazení všech organizátorů - se jednoho dne může opotřebovat. Opak je pravdou, Dětská scéna je stabilně nejkvalitnější přehlídkou, kterou známe. Dětská scéna se nejen pro nás stala tradicí, ale především jistotou kvalitně stráveného času. Je pro nás hlavní motivací v celoroční práci a vysněným ostrovem v moři nabídek a pobídek, na který bez obav a s nadějí každoročně míříme. Pro naše děti se Dětská scéna stala nikoli „výhrou", ale především místem, kde je dětský herec v hlavní roli. V roli velice vážené, oslavené, obdivované - a partnersky a vážně hodnocené. Děti jsou zde skutečně respektovanými partnery odborníků a profesionálních umělců, kteří jim nabízejí své zkušenosti i představení.

A tak v našem souboru prorůstá zajímavá snaha dospívajících zůstat co nejdéle dítětem. Protože Dětská scéna pro nás, tančící kolos, prostě nemá konkurenci.

Děkujeme,

Lenka Tretiagová a hrdinové, pachatelé dobrých skutků

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce v Praze 5

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2016

STŘEDA 15. ČERVNA

8.30–12.30	semináře A–E	Fka, Tyjátr
8.30–12.00	dílny pro děti ze souborů	Fka, MMG, kino-galerie
10.00–11.50	5. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–15.50	5. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	You, generace	Fka
	Kontejner 16 v pokoji 225, ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě	
	Leni	Fka
	Bezejména, ZŠ Aloisina výšina, Liberec	
	Malý John a Krvavý koleno	Fka
	Dramatický kroužek, ZŠ Železnická, Jičín	
	Tak tady mě máte...	Fka
	KUK-átko, ZUŠ Štítného, Praha 3	
16.15–17.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 5. bloku	Fka-3. podl.
16.15–18.15	dětský diskusní klub	Fka-aula
17.15–18.45	diskuse o představeních 5. bloku	Fka, stodola
20.00	ukázky z práce seminářů	Fka
	doplňkový program	
	The Dozing Brothers	stodola
	Svitavy	

Fka	Fabrika Svitavy
MMG	Městské muzeum a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	alternativní klub Tyjátr

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 5

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Eva Davidová, Roman Manda, Veronika Rodová, Alena Exnarová (recenze přehlídkových představení), Pavel Kocych (sazba a grafika), Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 5 - 15. června 2016 v 00:11. Náklad 200 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY 6

ČTVRTEK 16. 6. 2016

ÚVODNÍK

ÚVODNÍK (EDITORIAL)

JAK NAPSAT DOBRÝ ÚVODNÍK, KTERÝ SI NĚKDO PŘEČTE?

Nebe potemnělo. Je poslední den přehlídky. Programová brožura se vyčerpala. Už zbývají jen dopolední semináře, ale i ty mívají rozlučkový charakter (po loňské zkušenosti víme, že to bylo dopoledne loučení, slz, ujišťování, objímání a pohledů na batohy obtěžkaná záda). Rádi bychom vás přesvědčili o tom, že redaktoři vyčerpaní nejsou – že jsou naopak nabití jako ebonitové tyče, nabalení (nápady) jak pumpy, ze kterých stále tryská svěží gejzír metafor, nacucaní zážitky z přehlídky jako houby po dešti.

Ale opak je pravdou. Studnice nápadů vyschla, žába sedí na prameni, nebe metafor se zatáhlo černým flórem, a tak nezbývá nic jiného než použít návod na to, jak psát úvodník (editorial). První rada zní: Nezačínejte počasím! A sakra. Tak to už nespravíme. Druhá rada: Vykašlete se na nicneříkající náladové řečičky a jděte přímo k věci! Tedy: až to tady všechno skončí, my už pojedeme také rádi domů. Třetí rada: Neopakujte obsah obsahu. To nám nehrozí, páč my obsah neznáme (je 23:15 a některé příspěvky ještě nedorazily), tak tohle se vztahuje k radě čtvrté: Vysvětlujte, komentujte. Pátá rada: Buďte osobní. To je lehké. Většině redakce, k velkému politování všech spolupracovníků, smrdí nohy. Šestá rada zní: Podepište se. Tak dobře, jdeme na to! Tento úvodník pro vás napsaly *Veronika Zlatěnka Brněnka MášiPaninka* a *Eva Hustokrutomatka Laška Jihomoravská*.

Poslední doporučení pro psaní úvodníku zní: „Až editorial dopíšete, podívejte se na něj znovu očima čtenáře. Úvodník neslouží k: masírování vlastního ega a bohapustému plácání.“ Budiž. Jsme dobrý, tak jsme to, doufejme, ňák zmákly. A tímto jsme vzklenuly stylistický oblouk, protože pozorným čtenářům neunikne, že tím to všechno končí. Stačí to takhle dlouhý?

NAHLÉDLI JSME...

... DO SEMINÁŘE B, KŘIŽOVATKY, ZÁKOUTÍ, SKRÝŠE

Předposlední den semináře Romana Černíka začíná debatou o představeních minulého dne. Následuje rekapitulace témat, která se dosud nasbírala: vojska, co táhla Svitavami, různé jazyky, které se ke Svitavám váží (polština, francouzština, němčina, esperanto, čeština, švédština), industriální stavby (textilky, manufaktura), rumpál jako předmět i označení místa (hospoda U Rumpálu), návštěvy významných osob (Josef II., generál Suvorov, T. G. Masaryk), požáry města (jeden přímo destruktivní), motivy opuštěnosti, nostalgie a naděje.

Následuje rekapitulace nastřádaného materiálu. „Co máme k dispozici? Naše město, vytvořené básně, živé obrazy. Můžeme zkusit pracovat s jazykovými mutacemi. Lze pracovat s pohybem a přesunováním v prostoru. Je třeba vyřešit příchod a jakým způsobem se bude scéna proměňovat.“ Účastníci semináře nahlas čtou texty, které vytvořili předchozí den. Ozývá se čeština, francouzština, esperanto. Utkvěla nám báseň: „Velmi ztrápená/ v obraze je zavřená/ dáma zelená.“

Přemísťujeme se na oplocené cvičiště nad kostelem sv. Jiljí pod železniční tratí. Volnou plochu pokrývá přes metr vysoký koberec trav přetínaný asfaltovými cestami, které v zeleném porostu tvoří pravidelné obrazce. Vysoká stébla se ohýbají ve větru. Stačí si lehnout, a zmizíte. Celému prostoru vévodí bílá dispečerská věž autoškoly. Polojasné nebe se postupně zatahuje a tmavne.

Začíná se rozcvičkou, posíláním impulsu po kruhu v podobě gesta a slova „bum“. Slovo „beng“ impuls obrací. Pak Roman posílá oba impulsy proti sobě. Jde o to, udržet oba ve hře co nejdéle.

Nyní se všichni rozdělí do dvou skupin. „Skryjte se na ploše, postupně se vynořte, spojte se, jděte v řadě a pak se opět skryjte.“ Obě skupiny zkouší nezávisle na sobě, a zkoumají, co obraz lidí, zjevujících se a mizejících v terénu může představovat. Postupně vychází najevo, že pohyb po ploše cvičiště může evokovat pohyb armád i stěhování lidí v důsledku dějinných událostí. Potom se skupiny spojují a společně hledají, jak nasbíraná témata, básně a živé obrazy propojit. Jsou slyšet útržky vět: „Serča erarоi... Estas longa voioi iri. Bienvenue à Svitavy. Witamy w Switawach.“ Jazyky, co zněly Svitavami v minulosti. Výsledkem je patnáctiminutová koláž, která propojuje všechny prvky.

Na otázku: „Jak se změnil váš pohled na Svitavy díky této dílně?“ se od Elišky po skončení práce dozvídáme, že ze začátku nevěděla o Svitavách nic, jela sem vlastně na výlet. A pak se to začalo odkrývat. Srovnalo se jí to. „Dokázala jsem po třech dnech číst mapu.“ Důležité pro ni byly návraty na stejná místa v časovém odstupu. Vždycky tam uviděla ještě něco nového. Roli hrál také čas. „Tady v tomto prostoru dnes bez přestávky pracujeme celé dopoledne.“ Katce připadala zajímavá fáze sběru informací i místa, která navštívili a kde se tvořilo. Že neseděli jen v místnosti.

Roman nás při cestě do města upozornil na to, že rozsah práce v semináři se rovná časové dotaci jednoho semestru na vysoké škole. Letošní skupina je věkově a zkušenostně pestrá, což vyvolává inspirativní napětí. Smyslem dílny je zcitlivovat své vnímání prostoru. Stát se citlivým vůči prostoru, umět ho číst, porozumět mu. Odhalit jemné otisky a neviditelné souvislosti. Prostor se tak může stát vyjadřovacím prostředkem. Metodika práce vychází ze site specific.

Společně komponovali Roman Manda a Veronika Rodová

NA SLOVÍČKO S...

...S ROMANEM ČERNÍKEM, LEKTOREM SEMINÁŘE B, KŘIŽOVATKY, ZÁKOUTÍ, SKRÝŠE

Existuje nějaké místo, jehož genius loci bys zásadně odmítl prozkoumat?

To asi není... Dokonce jsem dělal jeden mezinárodní workshop v Buchenwaldu. Tedy ne přímo v pracovním táboře, ale zajímala mě vždycky monstróznost památníků. Vím, že třeba Jiří Sozanský dělal s Teatrem Novogo Fronta projekt přímo v Terezíně. To jsem si uvědomil, že tohle už bych asi nedělal. A ani na hřbitově ne.

Připadá mi, že se site specific projekty, zaměřené na zkoumání paměti místa a prostoru, se v českém divadelním kontextu čím dál víc rozšiřují. Vnímáš to podobně?

Já si myslím, že okouzlení už je za zenitem. Už jsem fakt dlouho nedělal nic, co by bylo utvářeno vyloženě jako představení. A myslím si, že to může tak trošku planět, může se z toho stát manýra. I když je to zajímavé a může to být působivé. Prostě si myslím, že řada lidí, kteří s tím začínali, už to nedělají. A na druhou stranu - já to rád používám jako prostředek, který bystří pozornost, který učí číst místo, přemýšlet o situaci. Učí být tím, kdo se zajímá, tím, kdo je aktivní. Ve vztahu k místu, ve kterém se pohybuje. Nebýt lhostejný. To souvisí s tím, že člověk se v takových projektech musí místa fyzicky, reálně dotknout.

My v Čechách máme schopnost často se schovávat za slova. Tohle je ale spíš tělová zkušenost, vizuální zážitek, pocitová záležitost kombinovaná s fyzickou akcí. To mi připadá zajímavé a beru to jako nějaký výzkum. Já jsem teď nadšený z toho, čemu se říká dokumentární divadlo - pracovat s realitou a něco z ní sbírat, upozorňovat, že je to taky cesta. Po zkušenostech se studenty nebo s dětmi vím, že site specific projekty prokazatelně prohlubují zájem o místo. Jsem schopen argumentovat spoustou příkladů. Člověk, který se do toho pohrouží nějakým výzkumem i přímou zkušeností - třeba když měří prostor částmi těla, když ho opravdu prolézá, často ho musí uklidit, dát si pozor, aby někdo někam nespadl – tak ten má fakt k místu vztah. Není to jen fotka nebo vyprávění, ale reálná záležitost. Zajímat se o osudy lidí kolem, o to, co bylo přede mnou, kam to směřuje... To mě na tom zajímá.

Víc a víc lidí u nás se zajímá hlouběji o svůj region, tam se snaží obnovovat tradice, památky. Získává peníze na komunitní projekty, věnuje svému místu energii právě v souvislosti s pamětí místa. Myslíš, že se smýšlení o místu, kde žijeme, u nás nějak posunulo?

Myslím si, že jo. Zajímá mě třeba ještě jiná věc - komunitní divadlo. V zahraničí je jen termín chápaný trochu jinak než jako sousedské divadlo. Komunitní divadlo znamená, že komunita si formuje nějaké cíle, společně se někam posouvá a divadlo samo není cílem, ale prostředkem. Takovou funkci může mít i výtvarné umění nebo tanec a můžou se tak propojit věci, které se moc nepotkávají. A to, myslím si, se u nás děje. Site specific tak může být něco jako jazyk pro ten společenský proces.

Hodně to vidím u nás v Sudetech – lidi společně něco objevují a snaží se vyjádřit. Teď jsme měli českoněmecký projekt se studenty pro spolužáky ze druhých stupňů. Žáci základních škol měli podobnou metodiku: měli možnost potkat se sociologem, s historikem pracujícím technikou orální historie, pracovali s divadelním lektorem, sbírali rozhovory, články. Pak z toho vytvořili představení a navzájem si to odehráli. Takový minifestival. Zajímá mě taky to, co umí Němci, Angličani – divadlo protestu, divadlo politické, blízké dokumentárnímu divadlu.

A s těmito tendencemi souvisí třeba práce Kateřiny Šedé, Divadla Continuo na Kratochvíli, bratrů Bambuškových v Lounech, v Žatci. Nebo Dechovka Divadla Vosto5 - témata českoněmeckého soužití, kde pracovali s poloautentickým materiálem. To jsou dobré impulsy. Z toho podhoubí pak vznikají opravdu umělecké výstupy.

U nás je taková parta, která už dlouho a důsledně pracuje na českoněmecké spolupráci. Vytvořili si třeba jazyk složený z českých a německých slov, kterému říkají „čojč“, s ním se pojí projekty, tábory, akce pro mládež. Každý rok mají nějaké téma – pašeráky, skláře, teď mají samozřejmě Karla IV.

To je taky cesta, jak využít divadlo. Stejně jako je užitná keramika, tak může být asi i něco jako užitné divadlo. A myslím si, že to není nic proti ničemu. V Anglii se tomu říká „divadlo pro rozvoj komunity“, kdy tvůrci pracují právě se sociologickou, antropologickou zkušeností a s otázkami menšin. To u nás neumíme – tady je málo lidí, kteří pracují s Romy nebo s jinými komunitami.

Co by ses chtěl naučit?

Kázni, soustředěnosti, péči o své zdraví. Taky bych chtěl to, co jsem dělal a dělám, nějak sesadit do teoretického tvaru. Ale to se musím naučit sedět na jednom místě.

Jak Tvá práce v dílně ovlivnila vztah ke Svitavám?

Tento typ dílny jsem tady dělal podruhé, takže něco už jsem věděl. Ale určitě jsem objevil nová místa. Našel jsem tady i jeden rozměr, který byl zajímavý, a to rozměr všech jazyků, které Svitavami procházely. Našli jsme tady stopy po všech těch různých národních armádách, které kdy Čechami táhly. Byli tady Francouzi, Prušáci, Rusové, byli tady třeba Poláci v osmašedesátém. Dokonce i Mongolové! Našel jsem novou kavárnu Rošambo, to bylo příjemné. V dílně jsme hodně putovali – dal jsem účastníkům slepou mapu a chtěl, aby vždy našli určitý bod a zdokumentovali to.

Čemu všemu se věnuješ?

Asi nejvíc jsem vysokoškolský učitel, v současné době učím v Plzni na Pedagogické fakultě na Katedře pedagogiky a nově jsem pracovníkem DAMU na Katedře výchovné dramatiky, to jsou ty oficiální role. Pak jsem ředitelem divadla Moving Station, což je přestavěné plzeňské nádraží. A taky jsem kulturní aktivista - dělám pro města strategie kulturního rozvoje - třeba pro Písek, Plzeň, Planou, Mělník, to dělám s jednou kolegyní. A pak mám ještě rozdělané nějaké další věci.

Kdybys Ty sám byl nějakým místem, jak by vypadalo?

Kdybych byl dům, to bych byl maringotka nebo hausbót. Ale místo... asi bych byl nějaké město, určitě kolem řeky, možná taky přístav, ale určitě v údolí, a měl bych nějaké historické středověké jádro. Místo u vody.

Díky za rozhovor.

Eva Davidová

PŘEDEVČÍREM JSME SI VŠIMLI...

...DĚTSKÉ DÍLNY – TELEVIZNÍ REPORTÁŽ

ZEPTALI JSME SE...

... NA DIVÁCKÉ DOJMY Z PŘEDSTAVENÍ 5. BLOKU

Co si z daného představení odnášíte a co pro vás bylo klíčovou myšlenkou?

Který moment byl pro vás nejsilnější?

You, generace

Nová anglická slovíčka. A hlavně je hezký pohled na mladou generaci lidí, jak to vidí oni a jak to je doopravdy.

anonymní divák

Pro mě to bylo celé zajímavé.

Pavel Horák (30)

Pohled na současnou generaci a že některé děti nejsou závislé na internetu.

anonymní divák

Konec, jelikož chtěli dát najevo, že netráví tolik času na internetu.

Kateřina (18)

Leni

Byla jsem kdysi učitelka. S dětmi jsem to četla a myslím si, že je třeba si to znovu opakovat, protože dnešní děti to neznají.

anonymní divák

Bylo to úžasné, že se to ani nedá určit.

Eva Henslová (70)

Osvětlení té doby války. Jak bylo těžké vycházet za války.

anonymní divák

Nejvíce asi jak přišla nová židovská dívka do třídy.

Ester (20)

Malý John a Krvavý koleno

České pohádky jsou pro nás lepší než americké. V amerických jsou sice lepší postavy, mají vše lepší. Ale české mají něco do sebe.

anonymní divák

Jak se z hlavní postavy stal flek, vše zčervenalo.

Barbora Havlíčková

Ukázat rozdíl mezi českými a americkými pohádkami.

anonymní divák

V moment, kdy se rozsvítila červená světla a sourozenci mu řekli, že příjde Krvavé koleno.

Vítek (17)

Tak tady mě máte...

Odnáším si radost.

anonymní divák

Když servírovali kyselý ksicht.

Petra Severínová (47)

Ptaly se Markéta Horejsková , Kateřina Bártová, Eliška Šlanhofová *ze SŠPgHS Litoměřice*

Které představení vás dnes nejvíce zaujalo? Můžete pojmenovat, proč?

Nejlépe na mě zapůsobilo představení Leni. Hlavně díky tomu, že mi přiblížilo postoj Němců k Čechům za 2. světové války, což pro mě bylo velmi silné. Náročné téma, se kterým se herci poprali opravdu statečně.

(Jiří Rybar, 41 let)

Dnešní odpoledne bylo pro mě opravdu silné. Všechna představní se mi líbila a každé zobrazovalo něco jiného, ale co je spojovalo, byla energie dětí. Bylo vidět, že děti jsou při věci a vědí, co hrají. Bylo vidět, že je to baví.

(Hana Patrasová)

Hodně mě potěšila práce s poezií v posledním představení, myslím, že je to cesta k poezii. Potěšilo mě, že představení bylo čisté a bez zbytečných efektů. V podstatě nepotřebovali ani muziku ani nic jiného, v podstatě jen sami sebe. Pohladilo mě, že my, diváci, jsme mohli vidět, kudy na to s dětma, abych i do budoucna s nimi nějakou cestu k poezii našla. Hodně přemýšlím o Leni, navzdory některým otazníkům, které tam mám, si myslím, že téma nebylo nijak „rozpatlané". Velmi se mi líbila stylizace a hlavní představitelka Leni, protože se s rolí sžila, a to na celou dobu představení. V prvním představení se mi líbilo, že pedagog jde naproti svým dětem, i přesto, že má generace se pochopitelně nechytala, například u slova „prank". Představení udělali jako svou výpověď. Bylo mi moc příjemné, že se mi nakonec prezentovali jako lidi. U čtvrtého vystoupení mě nepříliš oslovil úvod, jako kdyby se to rozbíhalo, ale je to moje milovaná literární předloha. Tentokrát si ji soubor zpracoval s jinými postavami. Malého Johna jsem přijala, představení pro mě autora vůbec neurazilo, v mnohém ho pro mě povýšilo.

(Hanka Švejdová)

Nejvíce se mi líbilo představení Krvavé koleno, protože mi přišlo, že děti byly přirozené a představení bylo hezky vystavěné a bavilo mě to.

(Irena Konývková)

Nejvíc se mi líbilo druhé představení, Leni, jelikož je to zajímavý námět. Myslím si, že spoustu lidí by mělo tuto historii znát, myslím, že je to velice lákavé a napínavé téma.

(Jiří Hotový, 19 let)

Mně se nejvíce líbilo představení You, generace, myslím, že to byl velice dobrý námět a hodně mě zaujalo, že si herci vystoupení vytvořili sami. Mám totiž bratra, kterému je 11 let, tudíž spadá do této generace. Takže mě to pobavilo a obraz z jeviště jsem si promítla k nám domů.

(Tereza Homolková, 18 let)

Ptaly se Kateřina Vlachová a Lenka Přibylová ze SŠPgHS Litoměřice

PRÁVĚ VYCHÁZÍ...

DIVADLO PRO DĚTI

„Na základě načrtnutých věkových specifik dětského diváka od prvého dětství, přes předškolní, mladší školní až po starší školní věk zabírá kniha celý proces jevištní tvorby s důrazem na možnosti, potřeby a zájmy dětského diváka: výběr a analýza předlohy, vytvoření dramaturgicko-režijní koncepce, zpracování textového podkladu i provázanost všech funkcí, složek, prostředků a postupů jevištní realizace - tedy scénografie, hudby, choreografie, herectví a režie. Je určena všem, kdo připravují divadlo, najmě pro děti, tedy také těm, kteří vytvářejí divadlo hrané dětmi.“

Luděk Richter.

DALŠÍ DOSUD VYDANÉ PUBLIKACE DDD

Praktický divadelní slovník - Pro amatéry i profesionály, studenty středních a vysokých škol i žáky základních uměleckých škol.

Praktická dramaturgie v kostce - Základy dramaturgické tvorby na přehledně vyloženém teoretickém základu s jasným směřováním do inscenační praxe.

Co skrývá text - Dramaturgicko-režijní úvahy nad čtyřiceti nejčastěji inscenovanými prózami a oblíbenými literárními předlohami divadla pro děti, dětského a mladého divadla.
Pohádka...a divadlo - Jaká pohádka je. Co je její podstatou. Jaké má vlastnosti. Co je jejím obsahem a jaký má smysl. Co člověku dává a v čem je blízká dnešnímu dítěti.

Co je co v pohádce - Abecedně řazený „slovníček“ přibližuje významy nejčastějších pohádkových reálií.

Od pohádky – k pohádce - Cesta od literární předlohy k divadelnímu scénáři na jedné konkrétní pohádce - Erbenových Třech zlatých vlasech děda Vševěda

Hříčky, hry a scénáře pro starší a pokročilé - Výběr deseti textů, které Luděk Richter v posledních třiceti letech připravil pro soubory, jež vedl a režíroval.

O divadle (nejen) pro děti - Souhrn úvah o divadle pro divadelníky, učitele pořadatele, teoretiky a kritiky.

Herectví s loutkou - Léta očekávaný knižní hit dlouholetého protagonisty a druhdy ředitele Východočeského loutkového divadla DRAK v Hradci Králové a známého loutkářského všeuměla Jana Dvořáka.

50 loutkářských Chrudimí - Publikace obsahuje vše, co se dá o špičkovém amatérském loutkářství posledních padesáti let zjistit

Loutkářská Chrudim 2001-2011 - Pokračování oblíbené publikace 50 Loutkářských Chrudimí.

Knihy vydané zčásti za přispění Ministerstva kultury ČR lze získat na adrese: Dobré divadlo dětem - Společenství pro pěstování divadla pro děti a mládež, Chopinova 2, 120 00 Praha 2: 222 726 335, e-mail: osDDD@seznam.cz.

VČERA JSME VIDĚLI...

You, Generace

Leni

Maly John a Krvavý koleno

VČERA JSME VIDĚLI...

Tak tady mě máte

You, Generace

Leni

ZAPSALI JSME...

... Z INTERNÍ DISKUSE LEKTORŮ O PŘEDSTAVENÍCH 5. BLOKU

KONTEJNER 16 V POKOJI 225, ZUŠ JANA ŠTURSY, NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ – YOU, GENERACE

Mladí lidé přicházejí na scénu za tmy a kromě dvou vypravěčů zalehnou a začnou svítit mobily či smartphony a začínají se pohybovat v internetovém světě a postupně se dozvídáme o jejich pohybu v tomto světě stále víc, vnímáme, jaká „specifická“ jména či přezdívky si dávají na sociálních sítích a jaké zážitky si tam sdělují. A také jaká videa natáčejí a zveřejňují na YouTube. Představili a pojmenovali „ajťácké“ věci, kterým starší generace ne vždy přesně rozumí. Je to v podstatě takový „inteligentní plakát“, užívají si to a dělají s nadhledem a odstupem. Je to neokázalé a nepřekombinované a zaujalo to výpovědní hodnotou a jejich závěrečné sdělení jim rozhodně věříme: tedy o tom, že i když si o jejich generaci dospělí myslí, že je jen internetová, tak to není pravda. Protože někdo i maluje, někdo hraje na klavír, někdo sportuje... A rozhodně je třeba ocenit práci se zvukem, která věci slouží, navozuje atmosféru Internetu a pomáhá i fázování. Celek je organický, všechno v něm je funkční a nic zbytečné. Takže tahle autorská inscenace (autoři a režie Kateřina Šteidlová a soubor) svými kvalitami potěšila.

BEZEJMÉNA LIBEREC, ZUŠ ALOISINA VÝŠINA, LIBEREC – LENI

Předlohu Zdeňky Bezděkové se v inscenaci povedlo souboru povýšit (dramatizace soubor, režie Miloslava Čechlovská a Jarmila Šírlová) a zafungoval princip skládání střípků v mozaiku a většina obrazů působila silně. Výpověď je zřetelná a vztah dětí k příběhu je cítit. Je funkční, že roli Leni hraje holčička, která je menší než všechny ostatní děti a je také ve věci a nic nepředstírá. Celek je postaven jako její pátrání po minulosti, v níž se objevují jak její vzpomínky a sny, tak i současná realita. V úvodu si Leni píše a to, co si píše, vyslovují střídavě všichni ostatní. A když dochází na sny a vzpomínky, tak je vyslovuje ona za pomoci pohybového tvarování některého z dětí. Některé situace se odehrávají ve škole při vyučování (působivé je, že všichni jsou v „nacistických“ barvách černé s červenou, zatímco Leni v kostýmu v barvách československých), kde se Leni setkává s nacistickým terorem a zneuznáním. Když pak místo „nacistické“ učitelky nastupuje nový učitel, který pak Leni, tedy Alenu Sýkorovou, navede k tomu, aby zjistila, že není „cizí pancharť“, ale že byla za války zavlečena do Německa. Je to působivé, ale není to sentimentální. Ne u všech obrazů přesně pochopíme, co znamenají, ale v příběhu se rozhodně neztrácíme. Přesná je práce se zvukem (například hra na skleničku s vodou) a také šikovné zaplňování prostoru a využívání vnitřních hlasů.

DRAMATICKÝ KROUŽEK ZŠ ŽELEZNIČNÍ, JIČÍN – MALÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO

Soubor si vybral předlohu Pavla Šruta (z knihy „velice amerických pohádek“) a úvod, který začal četbou jedné knihy kluky a druhé dívkami a veselost chlapců je přivábila a zjistilo se, že zatímco dívky čtou českou pohádku, tak kluci americkou a došlo k porovnávání českého Honzy a amerického Johna. A – „Amerika je holt Amerika“. Tento úvodní srovnávací nápad je dobrý a má i funkci rámce, ale v závěru by byl lepší bez podrobnějších dodatků (o českých pohádkách a jejich „dobrých“ koncích). Pokud jde o samotný příběh, tak je zvláštní, že jednoduchou pohádku se pokoušejí psychologizovat a posouvat ji k realistickému vyprávění příběhu o nejmladším rozmazleném sourozenci, který se fláká a navíc pak i škodí. Ale s tím pak nekoresponduje pohádkový závěr, kdy Krvavé koleno Johna zlikviduje. A to navíc v okamžiku, kdy už je polepšený a snaží se pomáhat, jenomže množství úkolů, kterými ho zavalují sourozenci, plnit nestíhá, a tak se naštve a mrští polenem. A pak je zlikvidován. Kdyby si víc ujasnili žánr a drželi se víc pohádky a situace hráli víc ve zkratkách, určitě by to celkovému vyznění inscenace prospělo. Protože děti mají rozhodně základní vybavenost a kultivovanost, hezky byly vymyšlené i kostýmy i práce se zvukem - působivě bylo vyřešeno například plašení ptáků.

KUK-ÁTKO, ZUŠ ŠTÍTNÉHO, PRAHA 3 – TAK TADY MĚ MÁTE...

Soubor využil básničky Shela Silversteina (režie Ivana Sobková), které jsou stavěné tak, že vedou k výrazné pointě, a to se v téhle inscenaci tak docela nepodařilo. Pointy vycházejí lépe tam, kde je říká jednotlivec než tam, kde se říkají kolektivně. Ale i když někdy pointa vyjde (například básnička Škyt byla udělaná hezky), tak by měl vždy být dán divákovi prostor, aby pro něho vyzněla, ale to bylo mnohdy „převálcováno“ rychlým nasazením další básně. Takže by bylo dobré víc se soustředit na to, aby se jednotlivé básničky od sebe oddělily. Navíc ten, kdo zná dobře předlohu, si uvědomí, že si děti text občas mění, což by se u této poezie dělat nemělo. Ale děti jsou rozhodně vybavené, soustředěné a některé obrazy hezké. Jen jsme nedokázali objevit základní tematický oblouk (spíš jen dílčí témata), a tak nám přišlo poskládání básniček v pořadí, v jakém jsme je sledovali, spíše náhodné. V úvodu se zdálo, že to bude o hledání nového pohledu na svět, ale to se pak nějak vytratilo.

Alena Exnarová

ZAPSALI JSME...

... Z VEŘEJNÉ DISKUSE O PŘEDSTAVENÍCH 5.BLOKU

ÚTĚK

Diváci ocenili ambicióznost tohoto představení v pozitivním slova smyslu, tedy ve smyslu náročnosti na divadelní prostředky a způsob komunikace s divákem. Bylo to opravdu velké divadlo, a tak můžeme být my diváci, podle slov lektorů, nároční i např. na profesionální zvnitřnění rolí postav. Hovořilo se o silném diváckém zážitku (někteří se emočně ponořili, jiní ne) souvisejícím s uvěřitelností (např. v momentě sbližování obou hrdinů). Inscenace propojuje realistické a symbolické prvky či styly v zajímavé kombinaci – je to výzva, ale zároveň to může bránit emočnímu zaujetí diváka. Symbolické prvky vyvolaly některé otázky, na něž si ale emočně zaujatí diváci mohli odpovědět svou fantazií.

Vyzdvižena byla herecká a pohybová vybavenost herců, kteří přesně fungovali na jevišti. S nepříliš velkou jistotou diváci hovořili o motivaci postavy dospělého chlapce, o chybějících informacích z prehistorie postavy. Příběh by mohl mít konkrétnější situace.

Výrazná práce se scénou a fyzickým pohybem a námahou zobrazuje to, že jde o život. To podpořilo opravdovost víc než akrobatické prvky. Pro některé diváky ale ta fyzická námaha byla trochu samoúčelná. V diskusi byl zmíněn i „stockholmský syndrom“ (specifická pozitivní emoční závislost oběti na pachateli), evokovaná vztahem dvou hlavních postav.

YOU, GENERACE

Zobrazení světa mladých lidí v kontrastu s osobním vyznáním hrajících v závěru představení bylo pojmenováno jako trefné, autentické, čisté a nepatetické. Ačkoli šlo o parodii puberťáků, lektorským sborem byla charakterizována jako „inteligentní plakát“. Herci dokázali nebrat se vážně, měli nad postavami nadhled. Přitom věděli, co chtějí říct, věřili tomu a jasně mířili k tečce. „Toto si o nás myslíte, ale my jsme jiní.“

Diskutuje se o momentu, kdy dívka natáčí sama sebe na pohřbu své matky; zmíněn je i moment vyhození rozhledny do povětří. Pro někoho už to překračuje hranici snesitelnosti, pro někoho to ale přesně rezonuje s humorem, který mladí herci užívají. Z diskuse zůstala otevřená otázka: Kdo jsou přesně ti dva mladí mužové, kteří vedou přednášku o youtuberech?

LENI

Divákům se líbila pohybová stylizace loutek, dotýkala se jich emočně; ovšem jiné diváky ty stylizované pohybové vstupy rušily. Zaznělo poděkování za hudební a zvukovou složku, podporující evokaci zlého snu a panoptikální děsivost jevištních výjevů. Děti dokázaly vytvořit působivou atmosféru přiměřenými prostředky, přesně, bez přehnané apelativnosti. Vyzdvižena byla i promyšlená výstavba inscenace. V diskusi byla opět, stejně jako u představení Útěk, položena otázka o dostatku informací o motivacích postavy Leni: Co to znamená, že Leni ovládá svoje hračky? Jakým činem se změnila? Ve kterých momentech opravdu bojovala o to, kdo je?

MALÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO

Uvaděči na forbíně jsou pro některé diváky zklamáním – uvádějí sice do kontextu, ale po zbytek představení nejsou využiti. Hudební a zvuková složka byly osvěžující, zvuky se staly součástí hry a měly větší divadelní význam (např. při sbírání malin) než písničky. Písně nejsou bohužel ani dějotvorné, ani charakterotvorné – působí nadbytečně. Mohly být propojeny s akcí. Ve vztahu ke kontextu krajské přehlídky Jakub Hulák oceňuje snahu jít po situaci, práci s mizanscénou a přirozené fungování dětí na jevišti.

Ve Šrutově zpracování je pohádka vybudovanou anekdotou, ale není jí v tomto zpracování přikládána příliš velká váha? Dlouhá expozice příběhu je ve vztahu k následnému ději disproporční. Zobrazení Krvavého kolene potřebuje jiné scénické řešení, protože je až příliš konkrétní a tedy nevěrohodné.

TAK TADY MĚ MÁTE...

Jde o dobře vystavěnou koláž nonsensové poezie, jednoduché básně na sebe plynule navazují. Padne i jeden názor, že propojování je tady až příliš mnoho a jednotlivá „básnická čísla“ by naopak mohla být oddělena. Básně mají výraznou pointu, ta ale musí vycházet i na jevišti, což se ne vždy daří. Rámcová báseň (zkuste se podívat na svět vzhůru nohama) vlastně nesouvisí s obsahem koláže. Dozvíme se, že na obvodní přehlídce byly v koláži jiné texty a inscenace vypadala jinak. Velký prostor jeviště Fabriky možná ubral na jistotě dětí při pohybu na jevišti a sdělování textu; možná trochu tápali v prostoru a představení si méně užívali.

Zdůrazněno bylo také to, že pásmo poezie má na přehlídce své místo a kromě říkanek z abecedy (inscenace Písmena) je toto vlastně jediné recitační pásmo na Dětské scéně.

Při letmém závěrečném shrnutí jeden ze studentů ocenil, že díky účasti na Dětské scéně slyšel množství názorů odborníků na dětské divadlo a uvědomil si, jak moc divadelní zážitek ovlivňuje místo, kde v hledišti sedíte. Všichni svorně poděkovali za přehlídku všem nepřítomným organizátorům a přítomnému Jakubovi.

Zapsala a srdečně se loučí

Eva Davidová

VČERA JSME VIDĚLI...

Maly John a Krvavý koleno

Tak tady mě máte

You, Generace

VČERA JSME VIDĚLI...

Leni

Maly John a Krvavý koleno

Tak tady mě máte

ZAPSALI JSME...

... Z DISKUSE STUDENTŮ STŘEDNÍCH PEDAGOGICKÝCH ŠKOL O PŘEDSTAVENÍCH 5. BLOKU

Poslední diskusi moderátorka Hana Švejdová zahájila poděkováním, že ji studenti ve farní stodole nenechali samotnou. Poté přivítala herce z Ostrova, kteří hráli své představení Útěk už předešlý den. Na jejich představení se divákům líbilo to, že tam bylo víc různých myšlenek a taky kombinace fyzického pohybu s divadlem. Dále byla oceněna energičnost a síla vyvolaných emocí.

Představení **You, generace** bylo shledáno nápaditým, aktuálním, zahráno bylo podle studentů s nadhledem. Generace Z jsou prý mladší bratři a sestry studentů a úplně to na ně sedělo. Zazněla pochvala na konec představení, protože bez něj by prý představení bylo vlastně depresivní. Padla otázka, jak tomu rozuměli starší. Hana Švejdová za sebe pověděla, že několikrát nevěděla, o čem se mluví a přestože z ní youtuberka už nebude, příště by už nechtěla být tak mimo. Další otázkou bylo, jestli si to soubor sám vymýšlel. Jaroslav Provazník potvrdil, že ano, děti prý přicházely s postupně nápady. Závěrečná tečka byla prý vymyšlena na poslední chvíli. Dále se řešilo „video z pohřbu maminky" a to, jestli to není za hranou. To však byl asi záměr. Konečným poznatkem bylo, že hra Mario je aktuální i dnes.

Východiskem druhého představení už byla literatura. **Leni** zaujala tématem. Na historii by neměli zapomínat ani nejmladší. Jaroslav Provazník vysvětlil, že představení nevzniklo jako klasická inscenace, byl to dlouhodobější projekt na ZŠ (prozkoumávání druhé světové války). Zaujalo zpracování postav „loutek". Nepochopení přineslo „psaní dopisu učitele", ale jeden z diváků - studentů si to vyložil tak, že učitel je autorem knihy o Leni a sepisuje ji. Jaroslav Provazník přiznal, že tak to opravdu je, ale že na to nepřišel ani lektorský sbor. Nakonec přidal názor, že děti z Liberce vlastně předlohu povýšily, text samotný že už je spíše zastaralý a těžkopádný, na rozdíl od inscenace. Další přednosti – čistota provedení, neužvaněnost, autentičnost hlavní postavy (nevypadla nikdy z role).

Dramatický soubor ZŠ Železnická z Jičína přijel na Dětskou scénu už potřetí, nyní s inscenací **Malý John a Krvavý koleno**. Vzpomínky na vystoupení předchozího roku se však do diskuse často vracely. Ve srovnání s loňským Kuchař Sam a mořské panny už letošní představení tolik nezaujalo. Písničky už prý s dějem tolik nekorespondovaly, někomu také vadil učitel zpívající společně s dětmi. Na druhou stranu u dívek bylo znát, že jsou velmi dobře pěvecky vybaveny. Líbil se také text písně na chytlavou melodii. U hudební složky se později probírala také otázka nutnosti závěrečné písně (po potlesku), když vše už bylo vlastně ukončeno. Pozitivně byla oceněna předloha a svižný jazyk (nová úsloví). Někteří soucítili s Johnem, když mu bylo zadáno tolik práce a pak přišel ještě trest. Ve ztvárnění Krvavýho kolena prostředlem byl otazník, jestli to zas nebyli jen ostatní s další výhružkou (před zhasnutím byl někdo za prostředlem vidět).

Protože poslední diskuse se jednotlivými divadelními zážitky probírala spíše nahodile, o představení **Tak tady mě máte...** padlo názorů o něco méně. Oceňována byla ale originalita východiska – verše Shela Silversteina. Jedná se o cestu k poezii. Představení u někoho ovlivnila únava a nesoustředěnost. Lektoři prý velmi dlouho přemýšleli o lince, která vše (ne)propojuje. Někdo se cítil do veršů „zamotán".

Zapsal Martin Domkář

ZAPSALI JSME...

... Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Co se skrývá v ponožce, díl 5.

Poslední odehrané a zhlédnuté divadelní představení za námi. Ani v tento den jsme nevynechali dětský diskusní klub. Odhalili jsme poslední letošní vzkazy od diváků. Souborům odevzdali poslední ponožky visící na šňůře. Mluvení a sdílení o divadelních zážitcích zdar!

S - soubor

D - divák

YOU, GENERACE

Co jsme našli v ponožce?

Kéž by ty mobily zahodili.

Měli jste to hezké a vtipné. A kde měli ti dva kluci pláště?

Pěkné, pravdivé představení.

Pro lidi, kteří neznají scénu YouTube nepochopitelné vtipy. Pointa by měla být víc rozehrána. To, že se to řeklo, mi nestačilo.

Celkově oceňuji dobrý nápad. Mário byl super!

Krásný konec.

Co zaznělo v aule?

D: Světlo z mobilů ve tmě, to se mi líbilo.

S: Pláště jsme měli jako vědci, pak jsme si nechali jen černobílé oblečení, jako černobílý pohled na svět.

D: Nevěděla jsem, kdo to je, ty dva. Jaké jsou generace?

D: Já bych dal like!

D: It´s Prank znamená něco jako dostal jsem tě, nachytal jsem tě.

D: Rozhledna byla super. S: Lidi se předbíhají, jdou po extrému, aby byli viditelní.

LENI

Co jsme našli v ponožce?

Křehounké ale silné.

Nepochopil jsem.

Velmi citlivě zahráno.

Bylo to hrozně hezké (trochu strašidelné), zábavné. Leni dobře hrála, jako všichni.

Pravdivé, citlivé.

Nádherně temné a strašidelné propojováky.

Krásné ovládání loutek. Nechalo to ve mně silný dojem.

Chvílemi mi běhal mráz po zádech.

Co zaznělo v aule?

D: Loutky znamenaly, že jsou to děti ovládané režimem.

D: Proč máte ty mašle? S: Německé holky nosily mašle. Pokoušeli jsme se naznačit rozdíl mezi Německem a okolním světem.

S: Ona si vzpomíná ve snech a na půdě najde důkazy.

D: Co znamenaly ty listy a plynulé pohyby na konci? D: Psal dopis její mamce. Psal dopisy do Česka. Odepisoval Leni. S: Zapisoval její příběh.

S: Holce, která hraje Leni, je 10 let a je z druhé skupiny.

D: Skleničkou jsi vážně hrál ty? S: Ano.

MALÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO

Co jsme našli v ponožce?

Já mu to přála.

Zajímavé.

Vtipné.

Palec na horu pro Johna. Hodil se na to. A také se mi líbil konec.

Hezká pointa, ale podle mého trochu jednoduchá. Zapojil bych jí do hry.

Výborně vybavený soubor. Škoda toho závěru.

Co zaznělo v aule?

D: Krvavé koleno nebylo strašidelné. Ale celou dobu mluvíte o tom, jak je děsivé.

D: Vy, kteří jste hráli jen na začátku a na konci a pak tam jen stáli, to jste se nenudili? Já bych vás zapojil.

D: Zvuk hrnečků mi stačil. Nemusel tam být další zvuk.

D: Písně byli pěkné. Ale jen se zazpívalo to, co se již hrálo/řeklo. Chtělo by to rozvíjet příběh dál.

D: Ozvučování pomocí nástrojů se mi moc líbilo.

S: Původně byli místo polínek papírové trubky.

D: Bylo tam zbytečně moc rekvizit, které nebyly moc důležité.

D: Když se na konci ten kluk přidal k holkám, byl pořád Honza. Mněl by si sundat tu čepici.

TAK TADY MĚ MÁTE...

Co jsme našli v ponožce?

Bylo to moc, moc pěkné a živé. Hezky doladěné kostýmy a účesy. Jste moc šikovní, kamarádi.

Dobrý nápad. Super culíky. Ale ze začátku jsem to moc nepochopila.

Představení tohoto typu mne moc neberou (nemám cíl, směr, myšlenku) ale musím říct, že se vám to povedlo. Skvěle jste si vystačili s jedinou rekvizitou a podařily se vám plynulé přechody. Možná by to mohlo být o chlup kratší.

Moc se mi líbilo, jak jste si pohráli s návazností textů a se žebříkem.

Co zaznělo v aule?

D: Já to vůbec nechápala.

S: Všichni jsou nešťastní, že tomu nerozumí a přitom to žádný smysl nemá.

D: Je to svět jinýma očima.

D: Štvalo mne, že jsem nemohla najít děj. Po druhé, když mi paní učitelka k tomu něco řekla, tak jsem si to užila.

D: Šílený svět. Proto i ty účesy, že?

S: KUK- klub uměleckých katastrof

D: Kolik básní tam bylo? S: 22

Zapsala Denisa Tchelidze

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

VČERA JSME SI VŠIMLI...

... SEMINÁŘE B

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

... REDAKCI

„Položte svému kolegovi z redakce dvě libovolné otázky - jednu vážnou, druhou nevážnou. A jinému kolegovi či kolegyni na dvě otázky odpovězte." O to jsme na konci přehlídky požádali sebe v redakci navzájem. Na co byste se nás zeptali vy?

Eva Davidová se ptá Romana Mandy:

1. Viděl jsi někdy nějaké folklórní divadlo? Jaké?

Vyloženě folklórní divadlo ne, ale viděl jsem Žítkovské bohyně, inscenaci Městského divadla Zlín, kde se divák, mimo jiné setká s jihomoravským folklórem.

2. Komu bys chtěl dát dárek a proč?

Svým dcerám a manželce. Neviděl jsem je týden, a už je mi po nich smutno.

Roman Manda se ptá Iva Mičkala:

1. Jezdíš rád na Dětskou scénu?

Jasný, vždyť je to jasný. Jezdím moc rád.

2. Jak by sis přál, aby vypadala fotografie, na níž bys byl Ty?

To by musela být hodně stylizovaná.

Ivo Mičkal se ptá Veroniky Rodové

1.Jak se cítíš?

Jako mračno nad Svitavami plné deště.

2. A jak ses celou dobu cítila?

Jako lednička plná řízečků, bramboráčků, okurčiček, rajčat a petrželových snítek.

Veronika Rodová se ptá Dany Edrové

1. Co pro tebe znamenala příležitost účastnit se Dětské scény?

Vidět zajímavá představení (i když to se moc nepovedlo - viděla jsem jen jedno, ale pěkný :-)). Poznat nové lidi a potkat staré známé. Poznat práci v redakci. Zažít přehlídku „naruby" - ve dne spát, v noci pracovat.

2. Který ze Tvých dětských snů se Ti splnil?

Abych vyrostla a abych si vydělala na sladkosti.

Dana Edrová se ptá Pavla Kocycha

1.Jaký druh práce děláš nejraději?

V podstatě taková práce asi neexistuje, protože jsem založením od přírody flákač :-). Ale jelikož nejsem rentiér a s tímto postojem bych brzo umřel hlady, musím pracovat. Nejraději dělám práci, která mně vnitřně naplňuje. Což je aktuálně práce na Dětské scéně.

2. Máš kapitánskou čepici? A musí ji vlastně kapitán nosit?

Kapitánskou čepici jsem několikrát měl, ale všechny už plují v dálavách oceánů, neboť si je vítr a moře velmi rád bere jako skalp. Kapitáni v minulosti nosívali jako znak své moci nejen čepice, ale i třírohé klobouky, pirátské šátky, které jim zakrývaly vystřelené oko, nebo nůž mezi zuby. Symbolem dnešního námořního kapitána by neměla být čepice, ale spíše přirozená autorita.

Pavel Kocych se ptá Ivy Vachkové:

1. Kdybys byla herečka a mohla by sis vybrat životní roli, jakou bys hrála?

Nikdy jsem nad tím nepřemýšlela, ale nejspíš královnu Runu v Zeyerově hře Radúz a Mahulena. Kdysi ji hrála moje maminka a líbila se mi tak moc, že jsem to chtěla taky zkusit. A nebo Medeu, ta mě lákala na střední škole.

2. Protože o tobě vím (a čtenářům na tebe rád prozradím), že jsi nadšená jachtařka... co pro tebe znamená pojem "moře"?

Hlavně svobodu a volnost. Celé hodiny vydržím sedět na přídi plachetnice a dívat se na moře před sebe. Dává mi to klid a naději, že jsou přede mnou další nepoznané krajiny. A jistotu, že s mořem se nikdy nenudím a můžu si plout skoro kamkoli (tedy když to vítr dovolí).

Iva Vachková se ptá Evy Davidové:

1. Co všechno bys ve svém životě ještě chtěla dělat a pr**oč?**

Prodavačku ve vlastním obchodě koloniálu nebo Narpě. Hospodskou ve vlastní hospodě. Zpívat a hrát v opeře pod širým nebem. Vést dětské a studentské divadelní soubory. A ještě pár dalších věcí.

2. Když jsi jezdívala na Dětskou scénu dříve, vždy jsi měla s sebou jízdní kolo. Kde je tvé kolo teď, co dělá a jak se má?

Je zamčené v přízemí našeho domu vedle sklepa. Po dlouhé době (3,5 roku) jsem na něm zase začala jezdit po Brně. Přišlo o košík a trošku mu přeskakuje středová osa. Už se těší na výlety s dětmi a stále nese jméno Lady 26.

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

... DALŠÍ OSOBY SPOJENÉ S PŘEHLÍDKOU

1. Co je vaší pracovní náplní v organizaci NIPOS – Artama? A na této přehlídce?

2. Zažili jste někdy happy-end?

3. Co vás na divadle nejvíc baví?

KAREL TOMAS

1. V NIPOSu mám na starosti zahraniční kontakty v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit, hlavně korespondenci a administrativu. Také organizuji přehlídku Otevřeno Kolín. S Alenou spolupracuji na dílně v Šumperku a na ostatních přehlídkách pořizuji video dokumentaci. Dříve jsem organizoval Šrámkův Písek, Jiráskův Hronov a Náchodskou Prima sezónu (dnes Mladou scénu v Ústí nad Orlicí). Také spoluvedu dětské a studentské divadelní soubory.

2. Pořád věřím ve šťastné konce, je to taková limitující hodnota, ke které člověk směřuje a nikdy ji úplně nedosáhne, věřím ale, že existuje a můžeme se k ní přiblížit.

3. Asi komunikace po všech stránkách, a pak sny.

ALENA CRHOVÁ

1. Jsem tajemnicí Dětského centra NIPOS-ARTAMA, to znamená, že pomáhám kolegům. Jezdím na Dětskou scénu, Přehlídku scénického tance v Kutné Hoře, Tanec, tanec v Jablonci nad Nisou, přehlídku dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně a jednou za tři roky celostátní přehlídku dětských výtvarných prací. Na přehlídkách se starám o finance, někdy fotím a zpracovávám grafický materiál a pomáhám tam, kde je to třeba, my tomu mezi sebou říkáme „čičmunda" pro všechno. Léta organizuji Dílnu mladých divadelníků v Šumperku společně s Karlem Tomasem a třetím rokem mám na starosti Šrámkův Písek a pořád mě to baví.

2. Ano.

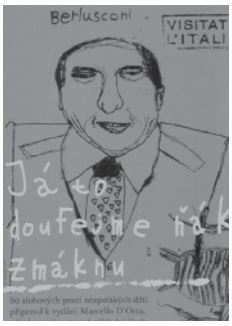
3. Lidi.

Ptala se Eva Davidová

ZALISTOVALI JSME...

... V KNIZE JÁ TO DOUFEJME ŇÁK ZMÁKNE

(MARCELLO D´ORTA, PRAHA: BAOBAB, 2009)

Na konci minulého století učitel Marcello D'Orta vydal slohové práce svých žáků, které učil ve čtvrti Arzano na neapolském předměstí. Dnes by se mohlo říci, že v sociálně vyloučené lokalitě. Navzdory tomu výsledek D'Ortovy pedagogické i editorské práce stojí za to. Krátké příběhy vykreslené bystrým a nekompromisním jazykem dětí z 1. stupně základní školy vypovídají o tehdejším (i současném) světě mnohem víc, než by kdy dokázal text napsaný ledajakým dospělým. Slohovky, často kostrbaté, ale vždy přímočaře popisující běžný život (nejčastěji ve vesničce Arzano), jiskří nezamýšleným humorem. Někdy vám však naskočí husí kůže.

Kniha může posloužit jako inspirace, jako příklad neškolometské a živoucí tvořivé práce s dětmi. Včera jsme viděli představení To víte, Afrika. Pan učitel D'Orta zadal jako téma slohové práce **Hlad ve světě:**

Hladu je ve světě hodně. Existujou národy, který umírají hlady. Existujou mouchy. Krokodýlové. Pavouci. Hlad. To je Afrika. Ale ani v Indii to není žádná sranda. V Číně, když si neuděláš děti, tak ti zaplatěj.
Hlad se ve světě hemží jako červy, jako žížaly. Existujou národy hrozně bohaté, které ani nevědí, co znamená hlad, ale existuje taky Indie, Afrika a Basilicata /kraj v jižní Itálii/, kde vědí, co znamená hlad! Svět je příšerný. Země je příšerná. Lidský bytosti jsou příšerný. Svět se chová jako Bohatec a Lazar je Afrika, a taky trochu Peru. Kdysi bylo Peru strašně bohatý, teď ho bolí břicho hlady.
Svět je příšerný, já se to nebojím říct, protože jsem přeceda třídy a některý věci můžu klidně říkat. Ale tuhle slohovou práci bych rád zakončil slovy: ČLOVĚK NEPOCHÁZÍ Z OPICE, ALE Z UPÍRA!

Kniha vychází ve druhém vydání a přeložila ji Kateřina Vinšová.

VČERA JSME SI VŠIMLI...

znavených

spiklenkyň

spiklenců

KOMIKS

ŘEŠENÍ

ZVEME VÁS...

... DO ŠUMPERKA

Na polovinu srpna připravujeme již 22. ročník atraktivní dílny pro mladé divadelníky pod názvem S.M.A.D. - Setkání mladých amatérských divadelníků - Dílna Šrámkova Písku.. Dílna je určena mladým lidem s aktivním zájmem o divadlo (16–35 let). Účastníci mají možnost pracovat po dobu osmi dnů ve skupině vedené profesionálním lektorem na předem určeném tématu. Akce je zakončena společným vystoupením všech tříd. Setkání je doprovázeno inspirativními vystoupeními. Šumperská dílna je jednou z mála platforem pro setkávání a vzájemnou inspiraci českých a slovenských divadelníků.

V letošním roce otvíráme tyto třídy:

Třída A – Opereta: druh, který se stal žánrem

Přehlídka žánrových klišé divadelního druhu, který je na ně nejen nejbohatší – ale stal se i jejich synonymem

Lektoři: Lukáš Rieger – herec, pedagog herectví JAMU Brno a Miroslav Ondra – herec, dramaturg, pedagog muzikálového herectví a hudebník

Třída B – Oidipus Tyrannus: pohybové divadlo

Lektor: Juraj Benčík – slovenský mim, herec a pedagog, člen Cirque du Soleil

Podkladem pro práci ve třídě bude Sofoklova hra Oidipus.

Třída CV (30+) – Svatba nebo Svatba?

Lektor: Václav Klemens – režisér a pedagog

Dílna pro herecky ostřílené amatéry (věkový limit pro účastníky je zde směrem nahoru mírně rozvolněn). Herecká třída nastuduje aktovku Bertolta Brechta, nebo Antona Pavloviče Čechova.

Třída G – Internetový analfabetismus: autorské divadlo

Lektor: Patrik Lančarič – slovenský divadelní a filmový režisér

Co všechno způsobuje internetový analfabetismus? Kolik z nás je internetových analfabetů? Co všechno nám hrozí? Divadlo je ideální prostor k tomuto vážnému tématu.

Třída H – Pantomima, groteska a krátké video

Lektor: Michal Hecht – mim, režisér a pedagog na volné noze

Účastníci se v první části semináře seznámí se základy pantomimy, akrobacie (technika pádů), jevištního pohybu a dramatizace příběhů do „neverbálna". Čeká je náročný fyzický trénink, ale i příjemná relaxace a masáže.

Pořádají: NIPOS-ARTAMA a SADAS, z.s.

Kontakt: čičmundové Alena Crhová a Karel Tomas

Termín a místo konání: 12.–21. srpna, Šumperk

Podrobné informace o dílně a přihláška na: http://www.nipos-mk.cz/?p=28494

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2016

STŘEDA 15. ČERVNA

8.30–12.00	semináře A–E	Fka, Tyjátr

Fka	Fabrika Svitavy
Tyjátr	alternativní klub Tyjátr

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 6

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Eva Davidová, Roman Manda, Veronika Rodová, Alena Exnarová (recenze přehlídkových představení), Pavel Kocych (sazba a grafika), Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 6 - 16. června 2016 v 00:02. Náklad 160 ks.